د کتاب پېژندنه

دکتاب نــوم: سیــــــندونــــــه هـــــم مـــــري .

شـــــاعـــر: اســــــحـــــاق نـــــکیـــــــــال .

ســريـــــزه: زريـــــــــن انـــــــځـــــــــــور

تـــدويـــــن: پـــوهـــنیــــــار محمد اسمعیل یون

خپـــرنـــدوی: دافغانستان د کلتوري ودې ټولنه - جرمني

شمــــــېر: (۵۰۰) ټـــــــــــــــوکـــــــــــــه

ديپښتۍ انځور: استـــــــــاد نـــــــیـــــــازی

کمـــــپــوزر: غــــــــازي کمپـــــــوزنـــګ مرکز، پيښور

چاپ نیـــټه: ۱۳۷۷ل [illegible] ۱۹۹۸ع کال دسمبر

دکتاب د چاپ حقوق د افغانستان کلــــــــتوري ودې ټولني سره خوندي دي

د انیترنیټ په مخ تــرتیب کــــــــونــــکي ســـــمـــــــــسور حبـیـــبي

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

يادون

د تېرو دوولسيزو په بهير کې د پښتون شاعرۍ د څو مطرح څېرو له جملې څخه يو هم خداى بښلى ا سحق ننګيال و. ده د ځوانۍ په شېبو (د پنځوسمو کلونو په بهير) کې شاعر پيا کړې وه، خو د ژوند تر پايه پورې له هيڅ شي سره دومره خوا خوږى او نږدې پاتې نه شو لکه له خپلې شاعرۍ سره. شعر په حقيقت کې د هغه د ټکلي روح او روان د ټکورولو اغېزمنه وسېله وه.ننګيال لږه د خپلې ځلېويشت کلنې شاعرۍ په بهير کې د شاعرۍ دومره پخې تجربې تر لاسه کړې او بيا يې د همدې تجربو له کبله دومره ښکلې شعرونه وزېږول چې په پښتو شاعرۍ کې د ښکلو غميو حيثيت لري او کولاى شي د ننګيال نوم زموږ د ولس په ذهن کې تر ډېرو خته ژوندى وساتي شاعر هم د بل هر انسان په شان په ټولنيزو، سياسي، فکري او نورو مسايلو او چارو کې د بريو تر څنګ له بولړښويېدنو، تېروتنو، هيلو او نهيليو سره مخا مخېږي. کله چې پر ننګيال او دده پر شاعرۍ خبرې کېږي نو ځنيو ته ضرور د هغه د شاعرۍ تر څنګ، د هغه د ټوليز، سياسي او اخلاقي شخصيت انځور هم تر سترګو کېږي. دهنر مند د پېژندنې لپاره خو تر ټولو غوره لاره داده چې د هغه خپل هنر وکتل شي. د هنر مند تخليق او زېږونه پخپله د هغه دى دى، د ظاهري او په زيا ته کچه د باطني شخصيت هنداره ده. نو کله چې د ننګيال پر شخصيت خبرې کېږي نو مجبور يو د هغه د شعر نړۍ و ګورو او هغه کليمه يوه يوه تر سترګو او فکره تېره کړو چې د ننګيال له ضميره يې سر چينه اخيستې او بيا د شعر پر ښتې په خپلو او ښکو ميځلې او د مينې د نړۍ دابديت غېږې ته يې سپارلې ده. داخبره ړ منلو وړ ده چې شاعر تر هغه پورې چې د فکري بلوغ پړاو ته رسېږي د فکر ستنې به يې يو او بل فکري لور ته کږېږي، تر هغه پورې چې شاعر خپله ذهني او فکري شتمني بشپړوي تر هغه وخت پورې يې د فکري ښويېدنو اټکل کېداى شي.

ننګيال د خپلې ځوانۍ په درشل کې په شاعرۍ پيل وکړ او دا هغه مهال و چې نور نو ټول هيواد د «عقيدې د بحران او د معنويت د سقوط» پر لور روان و. ګنو فکرونو د بېلا بېلو شعارونو تر پر دې لاندې د هيواد د ځوان پښت دذهنونو د خپلو نې هڅه کوله. شعارونه يې خوا رِه وو خو وروستي عملو نه يې ترخه.. د ننګيال دذهن يوه برخه هم د يو سياسي فکر د جال په کړۍ کې ګير شوه. خودې فکر لا د شاعرۍ پر بې تکلفې ښکلا خپل سيورى نه غوړولى چې د ناورين لومړى پړ او پيل شو. بيا د ناورين د پاسه بل ناورين او غميزه راغلل چې نه يوازې زموږ د هيواد او ولس د هر ډول شتمنۍ ستنې يې و لړزولې بلکې له ګڼ شمېر متفکرو مغزونو څخه يې هم لاره ورکه کړه. دې پړ او ډېرو زيات دوام و موند او ننګيال هم پداسې بو جغرافيايي او مسلکي چا پېريال کې ژوند تېر اوه چې هلته د بو داسې فکر واکمني وه چې د ننګيال د اصلي شاعرۍ له سپېڅلي روح سره يې تګلورى په ټکر کې و. ننګيال پدې کلونو کې لکه د نورو ګڼو

ليکوالو او د فکر د هاوندانو په څېر په داسې يو جال کې راګير وو چې تر دې دمه يې لانه پوره سترګې رڼې شوې وې او نه يې د شعر د ښاپيرۍ وزرونو خپلواک پروازونه کولى شول. پدې پړاو کې د ننګيال فکري بلوغ هم د خپل پوخوالي پړاو ته رسېدلى نه و، نو ځکه خو يې د هغه وخت په نظمونو (نه په شعرونو) کې يو لړ فکري ښويېدنې ليدل کېږي، خو هغه په همدې وخت کې بيا هم دده شاعرۍ کې د فکري او انساني بغاوت او غاطفي سيند د څپو يو پټ شور پروت و او داسې اټکلېده چې يوه ورځ به دده ددې فکري تېروتنې پر ځاى دده د فکر او ضمير هغه د ننۍ نړۍ راڅرګنده او د خپل شعر ناوې به پرې سيمګار کړي. کله چې شاعرد فکري او شعري بلوغ پر لور بريمن ګامونه اخلې نو تپل سوى، تصنعي او نا شعوري اندود يې هم ورو ورو له مينځه ځي. کله چې لږ نوره رڼا

سيـــندونــه هم مـــري   اســـــحـــــاق نــــګيـــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يي هم راغله او په کابل کې د يو زيات شمېر ليکوالو سترګې رڼې سوې نو هر چا د خپل هيوادني اند د اصلي جو هر ميندلو ته هڅه وکړه. ننګيال چې په پټ‌ضمير کې يې همدا راز پټو ، له ځينو نورو څخه په دې لار کې ګامه د مخه شو. جرئت او ربښتينولي يې د دې مرغلرې د ځلونې او خپلونې لپاره امېل کړل. له ۱۳۶۲ ۱۳۶۴- کلونو وروسته وختونو کې په کابل کې د مقاومت دادبياتو او د شعر د شعري جوهر د پياوړتيا لپاره په ځرګند ډول هڅې پيل شوې. په همدې کلونو کې په ځرګندډول د شعر او شعار تر منځ پوله ډاګيزه شوه. دادبي مبارزې په دې تود ډګر کې د هيواد دپياوړي کره کتونکي او کيسه ليکونکي زرين انځور او بيا د تکړه کر کتونکې لطيف بهاند او نور زيار او هڅې د يادونې او ستاينې وړ دي. دوی يو زيات شمېره هغه ځوان شاعر چې په شاعرۍ کې يې « شعاريت» جوهر پياوړی بر ښنبېده او يا په کې د شاعرۍ تومنه ځرګند ېدله، دېته راوبلل چې له شعارونو څخه و چې تر ټولو لومړی له همدې پيل شوي بهير سره يو ځای شو. داد شعر د پو خوالي په لور د ننګيال دبر يمنو هڅو د پيل کلونه دي. دې بهير تر ۱۳۷۱ ل کال پورې خپل عمر ته دوام ورکړ.

په همدې واټن کې د ننګيال شاعري دومره خوږه، سپېڅلې او عاطفي شوه چې د هغه محبو بيت يې د هيواد يو ستر عاطفي شاعر تر بريده ورساوه. ننګيال د همدې کلونو په بهير کې د خپلو شعرونو څلور مجموعې (ډالۍ ، سپېره ډاګونه او غوربېدلي بز غلي ، هغه شپېې هغه کلونه او ځا ځکي ځاځکي) چاپ کړل. څرنګه چې دده شعر ورځ په ورځ د خوږوالي او کره والي پر اوونه وهل نو په (۷۰) کلونو کې دی د خپلو شعرونو له ځينو چاپي مجموعو په ځانګړي ډول (ډالۍ او سپېره ډاګومو او غوربېدلي بز غلي) څخه څه ناڅه پښېمان و او هغه يې « شعرونه» نه ګڼل. دده د شاعرۍ دپر مختګ بهير دومره ګړندی و چې د خپلې د مخنۍ شاعرۍ زياتو شعذونو ته به يې خندل، سره له دې چې دده په شاعرۍ کې د شعر اصلي تومنه او جوهر له پيله ښکاره کېده خو وروسته وروسته يې د خوږو کلمو يو زرين شال ور په سر کړ. کله چې د ۱۳۷۱ ل کال د غوايي مياشتې پر ۸ نيته په کا بل کې اسلامی انقلاب (!) په نوم يو ستر ستمي ناورين او غميزه پر افغانانو ورو تپل شول او د هيواد ټول نظام ګډوډ شو ، ننګيال ژوند او آن دده فرهنګي کارونه هم له سختو ستونزو سره محامح شول. د سرو ګوليو په باران کې يې ايله دومره وکړای شول چې خپله کورنۍ تر لغمانه پورې ورسوي. د کور شته يې، يې ټول تيت و پرک شوال او څو ځله په يو ښار کې له

يوه ځايه پل ځای ته مهاجر شو. د کور د کاليو په کيسه کې خو نه و خو د کتابتون د چور او تالان له غمه يې له سترګو لمبې پورته کېدلې او همدا يې ويل. « ياره پير جانه افسوس چې داکتابونه يې راڅخه نه وای وړي». د کتابونو غم لا نه و سوړ شوی چې ديوې درنې ګولۍ ګوزار هم ورته وروړسېده، د توپ بوه ګولۍ يې څنګ ته ولګېده او څو ټو ټويې د بدن ځنيې برخې غلبېل کړې. له ناروغۍ لا پورته ښه شوی نه و چې بيرته يې د ليکوالو په ټولنه کې خپلې دندې ته ځان ورساوه. شپه او ورځ به همالته په ټولنه کې و. د ليکوالو انجمن يې هم کور و اوهم ددندې ځا. څو مياشتې لا وتې نه وې چې کوم چاورته کو پنجشيری ولمساوه.تياره ماښام و ، ډيوه يې لا لګولې نه وه چې دور له ټک ټک پرته دا شخص له خپلونورو ملګرو سره يو ځای په کوټه ور ننوت. هغه خدای خبر په کوم فکر کې ډوب و چې يو ناڅاپو يې پردوی سترګې ولګېدې. ده لا هغو ته د ناستې او ست هيله لرله چې يو ګوزار دده تر مخه داسې راورسېد چې دده يو غوږيې هم د څه وخت لپاره بې خسه کړ او اديې ورته وويل چې.(ما چرم کن استم، سبا تايې وقت اين اتاقه ابله مې کنی،ديګر ده اينجا نبينم ات ، ای اتاق را مابرای چرم کنی کار دارم)څو ورځې د هغه په سترګو کز له اوښکو او په څېره کې يې له يوې سترې نهيلۍ پرته بل څه نه ليدل کيدل او داسې يو حالت ته په هيله و چې بيا پدې هيواد کې د يو ملي فکر د حکومت وزرې خپرې شي او د يو سوله ايز ژوند وړانګې هره خوانه رڼا کړي. کال دوه لاوتې نه وو چې د طلبانو اسلامی عورځنګ پر کابل سپين بيرغونه ورپول. سهار دوخته، چې لاډيره خلک د کابل پر فتحې خبرنه وو زموږ ړ کور وريې ټک ټک کړ او په بيړنې ډول يې وويل. « پير جانه راوځه، طالبانو کابل نيولی او سقاوي ختمه شو» هغه د يو سپين سباوون هيله و خو شاعر لکه چې ازلي بد مرغه وي. ننګيال بيا خپلې دندې ته ولاړ، خو دا ځل دا دنده بل ډول وه، نوي نظام د ليکوال د ټولنې پخواني تښکيل ته بدلون ورکړ، خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیال بیا هم په همدې تشکیل کې پاتې شو. دا تشکیل د دولت لوړ مقام ته د منظورۍ لپاره ولېږل شو. تر هغه وخته چې د ننکیال د مقررۍ امر راته ،پدې کې یوولس میاشتې تېرې شوې،خو پدې یوولسو مېاشتو کې ننګیال هره ورځ د پخوا په څېر خپله دنده پر مخ وړله، یو ځل بیا یې شپې په همغه ټولنه کې شوې چې ده ته ترې دوتلو امر شوی و. ننګیال او شاعران به ترې راتاو وو، خو یو وخت یې اقتصادی حالت دومره ویجاړ شو چې د چا خبره د پولۍ ټک ته کېناست. څو ځله یې دا خبره زما تر غوږ تېره کړه. « یاره پییر جانه د ماشومانو غمه مې که نه وای ما په نهر هم شپې سبا کولې، خو له کابله نه وتلم، کابل خو زما د دردونو، غمونو، بریاوو او ماتو کور دی، زه دا کله یوازې پرېږدم. خو افسوس چې د ماشومانو غم دی». بیا به یې یو سوړ اسویلی وکېښ او یوه ترخه مو سکا به یې پر شونډو تېره کړه. نوریې د دندې د ساتلو لپاره پیسې او مالي لګښت نه درلود چې دی پرې خپله دنده و ساتي. لغمان ته راغی او بیا یې د پېښور مخه ونیوله. په پیئور کې هم له ډیرو انتظارونو او کړاوونو وروسته ورته د بي بي سي د روز نیزې ډارمې د لیکوال په توګه دنده و سپارل شوه. د کلداري معاش مزه یې لا ځلکلې نه وه چې د مرګ پر ښتو یې روح پخپلو وزرونو کې دا بدیت په لور یو وړ او بیا د بي بي سي راډیو له لارې دا سې یو خبر خپور شو. « په خواشینۍ سره مو خبر تر لاسه کړی چې د هېواد نامتو شاعر

اسحق ننګیال نه په پېښور کې د ۴۲ کلونو په عمر د زړه د دریدو له کبله په حق ورسېد» . ددې خبر په اورېدو سره د هیواد ټولو فرهنګیانو که په داخل کې وو او که به بهر کې دا سې یو دردونکی ټکان و خوړ چې د ټولو زړونو ته یې د غم لمبې ورسولې.
دا د ننګیال د سرګردانه ژوند په باب څو یادونې وې چې دلته یې لنډیز راوړل شو. سره له دې چې ننګیال د ژوند په اوږدو کې له ډول ډول کړاوونو سره مخامخ شوی دی خو د تېرو شپږو کلونو کړاوونو هغه دومره ځولی او ټکلی دی چې نور په هېڅ وخت کې هغه دومره روحي، رواني ،سیاسي، اقتصادي او نور فشارونه نه دي زغملي. دیو لیکوال په اند.« غوره ادبیات د اختناق په حالت کې رامنتځه کېږي» او شاعر یا لیکوال د اختناق په مقابل کې له ادبیاتو څخه دیو روحي او رواني غبرګون په توګه کار اخلي. هر څومره چې د افشار او اختناق پیاوړی وي عکس العمل یې هم هماغسې وي. ننګیال د تېرو شپږو کلونو شاعري د همدغو ډول ډول ظلمونو او اتناق زېږنده ده نو ځکه پکې سوز او درد دده تر پخوانیو شعرونو څه زیات دی. دغم او درد پدې څو کلونو کې د ننګیال د شعر ښاپېرۍ لا پسې سینګار شوې ده. دده د فکري تګلوري لیکې او ستنې محکمې شوي او شاعر د شعر د پوخوالي، فکري ثبات او د بشپړو انساني ارزښتونو په پېژندنه او ځلو نه کې بریالی شوی دی. په حقیقت کې د ننګیال د وروستیو کلونو شعرونه د هغه د ښکلې او اوچتې شاعرۍ رنګین او ما نیز ګلابونه دي.(ښکاري ته) دده یو ښکلی عاطفي او انساني شعر دی چې دهد ۱۳۶۵ ل کال د غبر ګولي د مېاشتې پر لومړۍ نېټه لیکلی دی. دې شعر نه یوازې په هېوادنۍ کچه زیات منبت پېدا کړ او ډېر اغېزیې وشینده، بلکې د شمالي کوریا په هیواد کې د ځوانانو د یو نړیوال فیستوال په ترڅ کې چې د افغاني سندرغاړو له خوا د مو سیقۍ په څپو کې په سندریزه بڼه ولوستل شو نو د ټولو اورېدونکو او مینوالو د منبنت وړ وګرځېد او دې شعر هلته لومړی مقام وګټه، خو د ننګیال د شعر ي بهیر د پر مختګ په وجه، د مړمینې په نږدې وختونو کې هغه دا شعر « پوره شعر » نه ګاڼه او ویل یې چې د « شعاریت » نښې په کې لیدل کیږي. ننګیال د تېرو اوو اتو کلونو په موده کې ښه ډېر شعرونه ولیکل خو د ځانګړو مجمو عو او یا مجموعې د چاپ امکانا ت ورته برابرنه شول. له دې کبله د هغه د وروستیو کلونو شاعري د شعر دزیاتو مینوالو او لوستونکو له لیده لرې پاتې شوه. ځکه نو کله چې به کوم لیکوال او یاکره کتونکي دده د شاعرۍ په باب نا سم نظر ورکاوه، نو دی به ډېر په قهرېده او ویل به یې. « دی نو زماله اوسنۍ شاعرۍ څخه څه خبر دی هغه خو ټوله له ما سره په کتابچو کې پرته ده...» دده یوه ستره هیله هدا وه چې د خپلو شعرونو ټولې مجموعې چاپ او پخپلو سترګو ووینې. د ننګیال په ژوند خو د هغه هیله پوره نه شوه خو دادی د هغه له مړینې وروسته، په جرمنې کې د افغان فرهنګیانو او فرهنګپالو په مالي مرسته د هغه دا ارمان پوره شو. ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې کله د هغه د نا چاپه شعري مجموعو د چاپ پر کار پيل وکړ، نو ننګيال مې يوه شپه په خوب کې وليد. خو له يې له خندا شنه وه او همدا سې په خو شالۍ

يې راته ويل.« پير جانه ! زما مجموعې چاپېږي؟آ ؟ ببشکه والله... » ما ورته ويل هو ستا ټول شعرونه چاپېږي. په هغه شپه له خوبه راويښ شوم، تر سهاره خوب رانغی ،.لاټين مې ولګاوه او د ننګيال په چورت کې لاړم يو ځل مې د هغه ټولې خاطرې نظر تېرې شوې.کله چې مې د هغه د شعرونو توري لوستل نو په هر توري ، هر شعر او د شعر په هره پاڼه کې راته د ننګيال تصوير تر سترګو سترګو کېده. زه د دې شعرونو تر پايه پدې پوه نه شوم چې زه په کوم حالت کې يم، لکه يو څوک چې په خلا کې روان وي. د ننګيال دوروستيو کلونو ، فکري او عا طفي شخصيت کټ مټ د هغه داوسنيو شعرونو له مانيزې او عا طفي خوا سره منطبق و. هره پاڼه کې ننګيال و په هر توري کې ننګيالو. دا هغه ننګيال نه و چې د خپلې شاعرۍ په پيل کې او ياله هغه وروسته د څو کلونو په شاعرۍ ځلېده. دلته بو ببل ننګيال و.هغه د خپلې مينې او عاطفي پر سپين اس سور او د ښا پېريو ښار ته روانو ، او لکه چې له هغه ځايه يې د خپل ستي او تپي ولس د درملونې لپاره ښکلاو وټکورونه راوړل. ما هره شيبه له ننګيال سره خبرې کولې او دومره خبرې چې د هغه په ژوند به مې ورسره نه وي کړې او کېداى شي لوستونکی هم زما په برخليک اخته شي. خو د دې سو چونو او فکرونو په منځ کې خوشاله پدې وم چې د هغه د ټولو نا چا په شعرونو غټ جونګ چا پيږي. کله چې دا مجموعه چاپ شو نو زه به يې د الينګلر د ښکلې شارانه درې د بسرام په کلي کې د ننګيال پر قبر کېدام او مبارکي به ورته ورکړم. د هغه روح به څومره خوشاله شي او هغه ارمان چې دده په ژوند پوره نه شو ، وروسته له مرګه به پوره شي. په همدې هيله مې د هغه شعري مجموعې چې په کور کې وې تر لاسه کړې. هغه يوه شعري مجموعه چې کاپي يې دده سره په کور کې وه انځور صاخب ته هم لېږلې وه ، هغه هم تر لاسه شوه. دا شعرونه چې ما وکتل زما په نظر کم ښکاره شول ځکه ننګيال چې به کوم شعر وليکه نو د نورو شاعرانو په شان به يې خپلو ملګرو ته ضرور اوراوه. حفيظ الله ګردش، صديق الله بدر، نور محمد لا هو او عبد الغفور ليوال ته مو د ننګيال صاحب د هغو شعرونو په باب چې پدې مجموعو کې نه وو او په ځينو اخبارونو کې په متفرقه ډول چاپ شوي وو ، وويل. موږ ټولو په اخبارونو او نورو خپرونو کې د ننګيال صاحب هغه شعرونه پېدا کړل چې په تيت وپرک ډول چاپ شوي وو او پدې مجموعو کې نه وو راغلي، بيا هم ما ته د خپل اټکل له مخې دا شعرونه پوره نه برېښېدل د کتاب د تورو لوستل بشپړېدو ته نږدې شوي وو چې يو ځل بيا په لغمان کې د ننګيال صاحب کورته لاړم. د هغه مشر زوی (ارش) ته مې د ننګيال صاحب د يوداسې عکس يادونه وکړه چې تر اوسه په خپرونو کې چاپ شوی نه وي او هم مې ورته وويل چې د ننګيال صاحب کتابونه او پاڼې يو ځل بيا وګوري، ګوندې څه شعرونه يې تر لاسه شي. هغه ما ته وويل « موږ څو ځله د خپل پلار کتابونه او يادښتونه واړول راواړول، څه چې وو هغه مو تاسو ته در کړل خو موږ به يو ځل بيا هم ټول کور وګورو».

په پېښور کې د مجمعوعې کار د بشپړيدو په وروستيو شېبو کې و چې د ننګيال صاحب زوی (ارش) په ډېرې بيړې له لغمان نه ځان را ورساوه او د ننګيال د شعرونو يوه بله کتابچه يې هم راوړخ.ما چې د ننګيال

صاحب دا شعرونه وکتل دومره خوشاله شوم چې د ټولو ستړياوو بارمې يو ځل له اوږو لرې شو. بيا مې دا ټولې کتابچې، له اخبارو او خپرونو څخه په متفرقه ډول راټول شوي شعرونه سره پر تله کړل، تکراري شعرونه مې ترې لرې کړل، دغه راز مې دده له دوو چاپ شويو شعري مجموعو (هغه شېبې هغه کلونه او څاځکي څاځکي) څخه يو شمير شعرونه ورسره يو ځاى کړل. اوس تر زياته بريده پر دې باوري يم چې د ننګيال نور شعرونه به نه وي پاتې. دده له خبل ناډلي (نامنظم) ژوند دود سره د خپلو شعرونو د ثبت انتظام ته ډېره پاملرنه کړې وه. له دې څخه دا څرګندېږي چې ننګيال له خپل ځاني ژوند نه هم له شعر سره ډېره مينه درلوده، ځکه چې هغه د خپل ژوند د ښېرازۍ مېړنی نه و خو د ښکلې شعري شتمنۍ څښتن و. ده انځور صاحب ته د يو ليک په ترڅ کې ليکي وو. «

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو شعرونه مې له (سپنتا) سپین ږیري سره پاتې شول او له ما سره یې اوس کوم نقل نشته، هغه غونښتل څه پرې ولیکي خو حالاتو وخت ورنه کړ که چیرې مې بیا و موندل نو دروبه یې لیږم» له « سپین ږیري » څخه یې مقصد (ښاغلې سلیمان لایق) دی چې ننګیال ور سره د شاعرۍ ښه ملګرتیا لرله. دا چې دا شعرونه به پیاوړي شاعر سلیمان لایق سره وي او که نه ؟ زه خبر نه یم. د ننګیال صاحب د شعرونو د کتابچو او د شعرونو د نېټه لیک له تسلسل نه دا سې ښکاري چې د ننګیال صاحب نور شعرونه به نه وي پاتې. دا لیک هغه انځور صاحب ته له کابل نه د ۱۳۷۱ ل کال د زمري پر ۱۲ نېټه لیکلی و. تر هغه وروسته د څو کلونو په ترڅ کې هغه خپل شعرونه له سره موجود چې انځور صاحب ته یې لېږلي وو، نو کله چې انځور صاحب ته د لیږلو شعرونو نقل وروسته ترتیب شوی نو دغه راز به ښاغلي سلیمان لایق ته ږر کړل شوي شعرونه هم بیا له سره په کتابچو کې لیکل شوي وي. بیا هم که ښاغلي لایق سره دا شعرونه موجود وي او هغه ددې مجموعې له شعرونو سره پر تله کړي او کوم چې پدې مجموعه کې راغلي نه وي، تر چاپ وروسته د هغو د خوندي کولو هڅه وشي نو دا به پښتو ادب ته یو ډېر ګټور کار وي. د ننګیال دا مجموعه (سیندونه هم مري) د هغه د (ښېرې په مالت کې، نه جام نه څادر، دا جل دا برسات، سیندونه هم مري، ځنېې متفرقه شعرونو او د چاپ شویو دوو مجموعو هغه شېبې هغه کلونه او څاڅکي څاڅکي له څو شعرونو څخه جوړ ځ دخ ددې مجموعې چاپ د پښتو شعر په ځانګړي ډول آزاد شعر په برخه کې یوه ډېره په زړه پورې، درنه او ارزښتمنه ډالۍ ده. خو له دې درنې ډالۍ سره سره به مو دا ارمان تل په زړه کې پاتې وي چې کاشکې ننګیال ژوندی وای چې دا سې نورې ښکلې او ارزښتمنې ډالۍ یې خپلې ژبې ته وړاندې کړې وای. ننګیال ته دعاګانې.

په مینه او درناوي

محمد اسمعیل یون

۱۳۷۷ ل کال - لیندۍ

پیښور/ پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

اسحاق ننګیال

د پښتو دنوي شعري بهیر په یون کې

د پښتو د معاصرې او نوې شاعرۍ په یون کې، اسحاق ننګیال کله څوک هېرولی شي ! ننګیال د پښتو دنوي شعري بهیر د ښایست یوه نښه وه. ننګیال زموږ د شعر د نوي کتاب یوه زرینه پاڼه وه. ننګیال، هغه فقیر، هغه ملنګ شاعرو چې په همدغه لنډ او غم ځپلي عمر کې یې هم موږ ته هنرونو د ښایستونو دومره شته راپرېښودل چې زمونږ نوی ادبي بهیر پرې ویاړ کولای شي، خو که هغه مرګي داسې بې وخته، یو ناڅاپي او په ډېره بېړه له موږ نه وای اخیستی، په دې کې هېڅ شک نشته چې زموږ دولس ادبي هنري پانګه به یې نوره هم درنه کړې او ښکلې کړې وای.ننګیال د پښتو په اوسني شعري یون کې په عمومي توګه، دیولاس د ګوتو دشمېر له نوموتلیو او وتلېو شاعرانو څخه ګڼلی شو او که دافغانستان د پښتو د نوي نسل د شعر په حدودو کې، یوازې دوه کسه هم تر نورو زیات ځلیدونکي، پیاوړي او د پاملرني وړوي، یو یې اسحاق ننګیال دی؛ او دایو ستر ویاړدی، یو لوی ارزښت دی،یو خورامهم هنري ادبي دریځ دی. د ننګیال شعر، په افغانستان کې په ډېرو کړ کېچنو، کړلېچنو او غمجنو شپبو کې اوج او شهرت ته ورسېد. سره له دې چې هغه د لمریزې پنځو سمې لسیزې له پیلامې څخه شاعرې راپیل کړې ده، خوداوج کلونه یې د ثور له غمیزې او بیا دروسي سروپر غلګرو، له یرغل وروسته، رارسېږي. داهغه کلونه دي چې په شروع کې یې دافغانستان په شاعرۍ کې، دهنرې-ادبي ارزښتونو پر ځای، دنظمونو په وړاندې دهنري شعري ارزښتونو لپاره هلې ځلې، نه یوازې داچې یوه لوړه هنري ادبي هڅه وه؛ بلکې دهغه وخت د حالاتو په رڼاکې په یو ډول سیاسي مبارزه هم بدله شوې وه. دسرو نظمونو او سرو شعارونو پلویان د ګوندي او دولتي واکمنۍ د فرمانونو او ستورونو ناظمان ووا و یوازې پر همدغه اړخ یې ټینګار کاوه ،خو ددوی په وړاندې هنري- ادبي ارزښتونو لپاره هلې ځلې نه یوازې دا چې د یو هنري تقدس لپاره ټینګارو، دګوندي- دولتي دستورونو او فرمانونو په وړاندې یې، دیو ټولنیز-سیلسي (ملي) تقدس په توګه هم ارزښت لاره. ننګیال، سره له دې چې دشعري ژوند په څو لومړیو کلونو کې یې د شعارونو او نظمونو ځینې بېلګې هم وړاندې کړې دي، خو له شعارونو او نظمونو څخه دشعر - هنري ښکلاوو پر لور د هغه دوربښمیني لارې سفر ډېربېړنی او دپوره پاملرنې او ستاینې وړ دی. ددغې وریښمیني لارې له سفر وروسته، که هغه دمینې شعر لیکلی، که یې کومه عاطفي شېبه انځور کړې او که یې کوم بشپړ سیاسي شعر لیکلی دی، تر ډېره زیاته حده یې له هنري - ادبي ځانګړنو او ارزښتونو سره نغاړلي دي.

اسحاق ننګیال په وروستیو شلو کلونو کې، دافغانستان د شعري بهیر له څو فوق العاده او استثنایي شخصیتونو څخه دی.که وروستیو شلو خونړیو کلونو، غمجنو بهیرونو، موږ ته کومه ښه ډالۍ هم راکړې وي، ښایي یوه یې د ننګیال په څېر دیو شاعر ظهوروي، چې هغه یې هم یوازې یوه ورځ وروسته بېرته له موږه واخیست. داسې چې که ددغې خونړۍ غمیزې پیلامه د ۱۳۰۷ لمریز دغویي له اوومې پیل شي نو ننګیال د ۱۳۷۷ لمریز د غویي په اتمه ځونیمرګ کېږي. دلته به زه، پرهغو ټکو، هغو ارزښتونو څو خبرې وکړم، چې اسحاق ننګیال یې، زموږ په اوسني شعرې بهیر کې ،تر نورو ډېرو، زیات ځلولی او د پاملرنې وړکړی دی. لومړۍ د افغانستان دوروستۍ شل کلنې غمیزې انځور ګري،ننګیال له بل هر چا څخه په ښه ژوره، هراړ خیزه او شاعرانه توګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې ده. هغه غمیزه چې د ثورو له اوومې پیل کیږي دجدي په شپږمه اوج ته رسیاو څوارلس کاله وروسته د ثور په اتمه یو بل نوي غمجن پړاو ته ور ړاخلیږي او د ننګیال تر مرګه هم لا دغه غمیزه پای ته نه رسیږي. ننګیال ددغې غمیزې په زړه کې پروت دی، همدغه غمیزه د ننګیال زړه خوري او ځاځکي ځاځکي یې دویر ژړلیو شعرونو په توګه څڅوي. ننګیال د همدغې شل کلنې غمیزې ډېر پیاوړی انځورګر شاعردی. هغه د غم ددغو کلونو ډېره زیاته برخه د افغانستان په زړه، کابل کې، تېروي او د ټولو غمجنو شېبو شاهد پاتې کېږي. دغه شېبې که غمګینې او له ویر او وینو هم ډکې دي، خو شاعرانه کیږي. ننګیال د همدا سې یو یو غمګین برخلیک شاعر دی او ځکه خو هغه د افغانستان د شل کلنې غمیزې دویناوال په توګه راڅرګند ېږي.

د ماښام ډمې مې بولي په ژوندون د مرګ بدلې

ای دویر پیغلې نغمه شه چې د شپو د جیل بند یم

راته وژني خوب په ګوتو د شوګیر پیغامبر راغی

مه ځه مه ځه راستنه شه چې د شپو دجیل بندي یم

غواړي ځان ته مې سجده کړي، زه په ټیټ سر بلدنه یم

د غیرت ناوې شمله شه چې د شپو د جېل بندي یم.(۱)

او یا داچې.

زما د کور هغه وړه هغه ببېا که فضا

زما د کور هغه زاړه هغه ختېین بامونه

چې ډوبېدل به دماشومو خنداګانو سین کې

زما د کور وړه باغچه کې د سپرلي ښاپېرۍ

سرو ګلابو دشنو پاڼو جنتي تخت نه یې

چې شنو موسکاوو کې ډک جام د بد مستۍ راکاوه

زما د کلي هغه لویې، ها پراخې کوڅې

زما د کلي هغه شنه، هغه سمسور باغونه

زموږ د نجونو حرم

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د سپين ږيرو ديرې

زموږ د سترو کروند ګرو غرمو خپرې

د مرګ په ولوزانګې

اسمان دلويو خړوو وريځو او باروتو لوګی

ځمکه دوينو او دمړو له کوپړيوډکه

انسان دويرا و ددردونو او مرګونو کوربه

کورمې دمړ اوو بېګناهو اميدو هديره

دنيا مو ټوله نړوونکو توپانو نيولې

نو عقله !

نو عقله ای د تو پانو د غلو په لاس تښتول شوې ببړۍ

وايه چې چېرته لاړ شم؟

او پر دې ځان څه وکړم؟ (۲)

او: ته راته ګورې چې محل مې له کار غانو ډک شو

او په وېالو کې دهېليو بچې وسوزېدل !

او رموږ د کلي ميندې

دميلاد شپو کې « بې لاسو او پښو بچيان زيږوي »

ته راته کورې؟

ته راته کورې چې مې ټول کلی چاړه چاړه دی؟

خلک په نو کو او برچو ديوبل ستر ګې باسي

اودمالت خجو نې

(c) ketabton.com: The Digital Library

به خپلو تورو تورو څپو کې ځوزان ټک وهي

آه،

آه نازو لې سبوږمۍ !

آه درټا مورې !(۳)

ننګیال، په کابل کې د تنظیمي حکومت د ټوپکوالو د ځلورنیمو کلونو دوحشت تر ټولو او ځار شاهد شاعر هم دی. دننګیال د ناچاپې شاعرۍ زیاتره برخه ددغو وحشتونو شاعرانه انځورګرۍ ته ځانګړې شوې ده.هغه د بدمرغیو په دغو بهیرونو کې د کابل « مینې» ته هم وایي چې نور درځینې شرمېږم. د « انسان» په نوم له دغو « ناانساني» اعمالو شرمېږي او د « افغان» په نوم له دغو « افغاني ضد » اعمالو.

مینې له شرمه درکتلای نه شم

نورمو د کلي د ګلونو په کاله کې

پېغلتوب د ګل غوټیو چېرته هم نشته

او ابراهیم د خپلې ښکلې نازولې د جمال او د عفت

د لوټ کوځو کې د غارت کیسې ته خوب وړی دی

نور مو دباغ نجونو ته « هسکې» او « کړې» شملې د ښمنې ښکاري

مینې له شرمه در کتلای نه شم (۴)

او یا لکه چې هغه د « کلي» په نوم شعر په یوه برخه کې وایي.

نه پو هېږم، نه پو هېږم

ای د کلي مازیګره !

ها زموږ د کلي چم کې

هغه سپینه کېږدۍ څه شوه

هغه شنې ځپرې څه شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ها لوګرې جينۍ چېرې؟

***

تاته ياد شي مازيګره !

هغه شنې د برې د کلي

په کې هسک د شملو غرونه

په کې وربځې د چلمو

***

نه نه وران دی

کلی وران دی

يوه ځاله په کې نشته

ها د ښکلو توتکيو

يو نغری هم اباد نه دی

دا بيوه لاس ننبه

***

لښتي وچ شول

وياله ورانې

سين د تورو کاڼو غرشو

اوس حيران يم چې د کلي

دا هېلې يه چېرته لامبي. (۵)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیال په خپلو دغه ډول شعرونو کې د جنګ هغه رښتینې و حشي څېره ډېره ښه تصویر کړې ده چې زموږ وطن خوري، زموږ اولس وژني اوزموږ د هېواد ټولو ارزښتونو ته ګواښونه کوي. ننګیال ددغو غمیزو په انځور ګزی کې شاعرانه او هنري ارزښتونو ته بشپړه پاملرنه کړې ده او هیڅکله یې دښکاره، بربنډو او څرګندو شعاري خبرو په څېر دغه مسایل نه دي راوړي، بلکې له شاعرانه ښکلا وو سره یې یو ځای کړي دي، او همدا د ننګیال ددغه ډول شعرونو دارزښت بنسټیز ټکی دی، همدغه خبره ده چې شعر له عادي او خبري مسایلو راجلا کوي.

دویم ننګیال د شاعری یوه بله دارزښت وړ ځانګړنه داده چې د هغه شعرونه له عاطفي شېبو ډک دي. د هغه شعرونه لکه د عاطفې سیند ، لکه د عاطفې سمندر ، داسې دي. دهغه په زیار ترو شعرونو کې دیو خواخوږي، دیو زړه سواند (انسان) عاطفه په خپل اوج کې ځان را څرګندوي. ډېرو شاعرانو او شعر پو هانو په شعر کې دژورې عاطفې پر شته والي ټینګار کړی دی.عاطفه او په عمومي توګه احساسات د شاعری له اساسي برخو څخه ګڼل کېږي او په دې کې د پاملرنې وړ خبره داده چې څنګه دغه عواطف په شعر کې دانتقال ځواک پیدا کړي؟ د ننګیال په شاعری کې دغه ځواک وینو. د « داکلی مه ورانوئ » د شعر یوې کوچنی برخې ته پاملرنه کوو...

داکلی مه ورانوئ !

ګورئ چې هلته لکه زرکې زموږ د کلي نجونې

ګورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې پېغلې

کتار ، کتار

دلمر تر وړانګو خپل پیکي جوړوي

او په میینو ژبو

د پېغلتوب غوږ کې د ځوان کې د ځوان هوس سندرې بولي

داکلی مه ورانوئ

داکلی مه ورانوئ... (۶)

ننګیال ددغه ډول عواطفو په باب، له « ډیوې » سره په یوه مرکه کې ویلي وو. « هغه چې ډېر عاطفي نه وي، زما په اند نه شي کېدلی چې ډېر ښه شاعر شي. دخپل ژوند یوه کیسه درته کوم: داوړې یوه توده ورځ وه. په دېره کې ناست وم. یو ازې او تنها له خپلو سوچونو سره لو بېدم چې یو ماشوم چې په یو لاس کې یې یو مړ ژواندی چرګ او په بل لاس کې یې تېره چاړه وه، راته راغی چې چرګ یې حلال کړم. نه مې غوښتل چې خپل لاسونه په وینو سره کړم، خو چرګ ناروغه و، مړ کېده او هلک زاری راته کولې، چرګ مې حلال کړ خو اوس چې له هغې ورځې نه درې کاله تېره دي، هغه چرګ مې خوب ته راځي، وسله وال وي، په ټوپک مې ولي، چاړه پرسره وي، حلالوي مې، په اوونی کې یو ځل داسې خوب حتماً وینم...» (۷)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیال د عاطفي شاعرۍ یوه ډېره مشهوره بیلګه « ښکاري ته » دهغه شعر دی.

... ای ښکاري اشنا درته سلام کوم

پرېږده چې دا سپیني مرغۍ والوزي

لاړې شي جوړې جوړې ګلونه شي

ښکلي شي، ښایسته شي امېلونه شي

واخلي په وَزرَو کې تنکي بچي

ومو ښي سینو کې ګلابي بچي

سپیني سرې مېښو کې زرکني بچي

پام کوه،

پام کوه ماشې له ګوتې مه وروړه (۸)

د اسحاق ننګیال په شعر کې دغه ډول عواطف، د هغو احساساتو په بڼه نه دي چې « شېبه يي » او « موقتي » ارزښت ولري. ننګیال عواطف دیو شاعرانه زړه دډېرې ژورې « انساني» مینې څرګندوی دي. لکه چې په همدغو عواطفو کې دشاعر زړه هم ځاځکي ځاځکي راڅڅېده او ځکه خوبې داسې ژر هغه شاعر زړه ودرېده.دریم کو بل ټکی چې د ننګیال په شاعرۍ کې د پام وړ دی ، هغه د او چت شاعرانه تخیل لرل. د نویو مفا هیمو او شاعرانه تر کیبونو جوړول او د ښکلیو شاعرانه تصویرونو نوښت دی. هغه په شعر کې له دغو نو یو شاعرانه ترکیبونو ، ژبې ته یوه نوې ښکلا وربخښي او د نویو تصویرونو له لارې زموږ د معاصرې شاعرۍ تابلو ګانې رنګینوي او دپاملرنې وړېې ګرځوي. کله کله خو یې په شاعرۍ کې د اسطورو راوړنه او پر ځای کارونه هم د هېرولو نه ده او دغه رازېې شاعرانه او هنري سمبولونو ته غور په کار دی. دغه راز موږ وینو چې د اسحاق ننګیال د شاعرۍ دغه ګڼې ښکلاوې او دغه د نوې شاعرۍ بنسټیز ارزښتونه هم دهغه په غزلیزه شاعرۍ کې ځان راڅرکندوي او هم په آزاده شاعرۍ کې. لومړی یې د ښکلي او روان بیان، خو او چت تخیل ننداره، په دغو

غزلیزو بېلګو کې ګورو.

ویلې ویلې په درګاه کې د صنم مرم

پر سرو شونډو د ګلاب لکه شبنم مرم

د سلګو مزل مې خدایه چې لنډ نه کړې

سیندونه هم مري اسحاق ننګیال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترې سترې يې په هر ګام او قــــــــدم مــــــــرم
پاڼه نه يم چې په تش لـــــــو ګــــي لمبــــه شـــــــم
لکه شمعه تر سبا قــلـــــــم قــلـــــــم مــــــرم
وچو شونډو ته مې ست د خـــــمـــــارخـــــه کـــــړم
ساقي ! دلته چې په څنګ کـــــې د حــــرم مـــــرم
دځوانۍ شپې مې جنــــت تــه نيـــسه مـــــه ږدئ
زه سر کښته په لمبو د جـهــــــنـــــم مــــــرم (۹)
او. روڼ مې مستقبل شو خــــــو تــېاروو يـــــنـــو
رب د پسرليو مې اغــــــــــــزو ونـــيــــــو
ماوې چې مړوند به يې زر پـــــــوشــــــه شــــــي
مات په کې بنګړي شول هــــتـــکـــړو ويــــــنــــو
چېرته يو سم جام د شــــــرابـــــي عــــــــقــــــل
ځای د ميکدو چې مـــــــــې کــــعبــــو ونـــيــــو
نور مې نو اشـــــــنا په پــــلـــــو مـــــه راځـــــه
دلته هر قدم قصا بخانـــو ونــــــيـــــــو... (۱۰)
او. بيا رانغلې لېمو ته په پستو پستـــو وزرونـــــــــو
زما د خوب کوترې ستا د سترګو لـــه بـــامـــونــــــو
څلو وهلي ګوره څه خواره واره پــــــرې ګـــــرځـــــي
د شونډو بوراګان مې ستا د شونډو پــــــر ګـــــلــونو
په خپل شرنګ به ويده شمه په خپل شرنګ به راويښ شم

سيـنـدونـه هـم مـــري اســـــحـــــاق نـــــګيــــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنگړي مې کړه دلېچو ، ګرځوه مــــې پــه لاســـونــو

زما مینه یو سیند دی او ستا زړه ورکـــوټــی کـــلــی

دا سیند چېرته جانان او کېږدی د حبـــابـــــونـــو

لا ښکاري چې مو ده د لېونتوب مې پــــوره نـــه ده

یو څوک راته نارې وهي د غرونو له ســـــرونـــو (۱۱)

همدارنګه د ننګیال په آزاده شاعرۍ کې د نویو شاعرانه مفاهیمو او ترکیبو نو او دغه راز د شاعرانه سمبولونو سیند بهاند دی. د ننګیال شاعري، د پښتو د آزادې شاعرۍ په عمومي مطالعه کې هم د پوره پاملرنې وړ ده. په پښتو آزاده شاعرۍ کې د ننګیال هستونې ښکلې او پیاوړې دي.

داد سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي؟

چې د تیارو په جهنم کې داغزیو لښکر

د بلاربو بوټو له شیدو نه ډک تیو نه شکوي

او د نرګسو داموسکۍ موسکۍ رنګینې سترګې

دلاس په نوکو باسي.... (۱۲)

او د بوې بلې آزادې شاعرۍ د بېلګې یوې برخې ته یې هم پاملرنه کوو.

.... بېګاه شپونکی باد ستا د څنو له غروراغی

په پګړۍ کې یو ټکی د یو ګل نه و

له نرۍ ملا نه یې د لمر هغه زرین و مستنی نه وراتاو

چا یې په تشې اوریښې ریښې بخښۍ یو د سنورو نانج نه وا یښی

نور مې په کلي کې باد نه چلېږي، باد هم مسا پر شو ورنه

څومره تنها

څومره یوازې ده

سیــندونــه هم مــري اســــــحـــــاق نــــګیـــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د کلي ښکلې نازولې سپوږمۍ.

بېګاه مې خوب لیدلی.

زموږ د کلي د چنارو تر شنو سېورو لاندې

پر هغو نو یو پلنګې کټونو

بو څو کار غان ناست دي

رڼلی د لښتو وروې پرې. ګډوې ځانته زموږ د کلي سپینې هېلۍ زموږ د کلي په دېره کې د چلمو د کږو وږو لو ګیو پر ځای خورې ورې دي د ښایسته هېلیو تکې سرې د پېغلتوب وینې.

کلي کې یو سېوری د برېتو

او یو شرنګ د سپینو تورو نشته

رښتیا !

د کلي په دېره کې

دزلمیو څېورو

داتې هغه سکڼې ماښام دریاد شي که نه ؟... (۱۳)

څلورم د اسحاق ننګیال په شاعرۍ کې د شاعرانه ملنګۍ، شاعرانه لېونتوب، باغیتوب او یاغیتوب ګڼې بېلګې هم را تر سترګو کېږي. دغه شاعرانه لېونتوب او یاغیتوب، د هغه شاعرۍ ته یو جلا رنګ ورکړی دی. د مستې او باغي شاعرۍ نمونې یې د لېونېو شاعرانه ولولو څرګندونه کوي.

ملا څه مې دورځې په دې ډکو کاسو ولی

دازه د توبونه یم که تو بو کې اثرنشته؛

توبې مې زړه کې سوځي که توبوته مې زړه سوځي (۱۵)

ښکل کړلې زاهدو د ساقي ګوتې

ماتې شوې توبې په هوا والوتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې بحر نو شي، خو دې حيران کړمه

شيخه زنګېدې په هوا والوتې

تا چې کړې ښکاره له لوپټې، سترګې

خلکو نه شملې په هوا والوتې... (۱۶)

د شاعر دغه ډول شعرونه کله کله د پښتني عنعنوي، کلتوري او ا خلاقي ارزښتونو په پام کې ساتلو سره، له هغو هم پښه اړوي او د نمونې په ډول، کله چې د «ګناه» په نوم شعر داسې پيلوي.

څــومــره نــېـکمــرغــه يــم ګنــاه کــومــه

تمامه ورځ وربېځې دباد لـــه ژرنـــدو بـــاســـم

او د لمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم

څـــومــره نـــيـکمــرغـــه يم ګناه کومه... (۱۷)

نو شعر په داسې ډول پای ته رسوي چې د کلتوري، عنعنوي او اخلاقي ټکو په پام کې ساتلو سره يې يو لوی شاعرانه لېونتوب او يا غيتوب ګڼلی شو. دداسې څرګند او بربنډ بيان بېلګې به په پښتو شاعرۍ کې بيخي لږې وي. دننګيال بې وخته مړينه، د پښتو پر نوي شعری بهير، تندر له ګوزاره کمه نه وه، او دغه ګوزار د پښتو يو ننګيال، بو بريال شاعر له دغه بهيره واخيست او دومره په بېړه لکه چې ترې پټ کړی يې وي. لکه تښتولی چې يې وي. ننګيال، يو ګل و، يو ملنګ و. دغه ګل لا بشپړ غوړېدلی هم نه و، چې پاڼې پاڼې شو. دغه ملنګ لا د خپل شعر کچکول د فطرت د ښکلا او رنګينو له ډاليو بشپړ نه و راډک کړی چې کچکول ترې چا پټ کړ. ننګيال به د خپلو شعرونو په کرښه کرښه کې ژوندی وي. خو کاشکې هغه د پښتو د شعر د لا ښکلې کېدونکې ناوې د سينګار لپاره لږ څه نور وخت هم لرلای.

دا مجموعه.

زموږ نو ميالی شاعر اسحاق ننګيال دوران کال ۱۳۷۷ لمريز د غويي (ثور) په اتمه د (۱۱۹۸ ع داپريل ۲۸) دافغانستان د معاصر تاريخ په دغه توره ورځ له نړۍ سترګې پټې کړې. دهغه په مرګ د اغفانستان ټولې ادبي او کلتوري کړۍ غمجنې شوې. دهيواد په داخل او نړۍ په ګوټ ګوټ کې افغانانو دهغه يادونه ولمانځل او دغونډو او محافلو په لړ کې يې د هغه پر مرګ خپله غمشريکي څرګنده کړه. په همدغه لړ کې د ۱۳۷۷ لمريز د غبرګولي په نهمه ۱۹۹۸ ع دمې په دبرشمه د جرمني د کولن په ښار کې «افغانستان د کلتوري ودې ټولنې» له خوا دهغه په باب يوه درنده ياد غونډه جوړه شوې وه. يادهشوې غونډه کې د شاعر پر ژوند، شخصيت او

سيـنـدونـه هم مــري   اســـــحـــــاق نــــــګيــــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اثارو ګڼ شمېر مقالې ولو ستل شوې او يو شمير شاعرانو دهغه پر بې وخته مړينه د شعر د اوښکو څاڅکي توی کړل. په همدغه غونډه کې « د افغانستان د کلتوري و دې ټولنې » غړيوو پتېله چې د اراښاد ننګيال د ناچاپو شعرونو مجموعه د همدې ټولنې په لګښت چاپ شي او د همغه نېک کار لپاره په هما غه ورځ يو شمېر دوستانو يو ولس سوه مارکه سره راټول کړل. څو کاله پخوا ګران ننګيال د خپلو ناچاپو شعرونو دوه کوچنۍ مجموعې زما په نوم له کابله پېښور ته رالېږلې وې او ورسره يې زما په نوم دغه ليک هم د خپلې مجموعې په پيل کې ليکی و.

ډېر ګران انځور صاحب !

هيله ده چې ژوند ډېر درته بدنه وي، او لکه پر موږ چې يې وکړل، هاسې مير ځي يې درسره نه وي کړې، زموږ خو ژوند څه ژوند نه دی او بايد همداسې هم وي، ځکه زما په اند ژوند پوچ دی ژوند رنځ دی، ژوند قاتل دی او ژوند له ژونده غچ اخيستنه ده. حتا ډېر ښه ژوند هم د شرابو هغه پياله ده چې د پېغمبرانو له ستوني نه تېرېږي. څښل، خوړل، کار کول او ويدېدل، دادي هغه کليمې چې خدای (ج) دژوند په نامه دژوند يو په ځوليو کې اچولي دي، او زما ژوند خو تاته له هر چا ښه څرګند دی، ټول عمر مې له هل دوو نومو نو سره ژوندو کړ.

ښيښه او شعر، سره وموژړلې او پر ژوند مو ناړې تو کړې. ښيښه يې رانه هم واخيسته، او اوس زه او شعر دوه په دوه سره ژوند کوو. ډېر کله هغه له ما مرور وي او زه له هغه « دريمګړی » نشته چې سره پخلا مو کړي، او که سره پخلا هم يو هغه تېره لېونۍ پخلا ينه نه ده، ټوله ورځ راته دعقل او منطق نا ندرۍ غږوي... ښيښه خو لاړه مګر شعر تر اوسه راسره شته. دوخت لوبې مې وېروي چې له ده هم خلاص نه شم. پخوا به مو هره ورځ د مرګ ننداره کوله، اوس يې هر شېبه ننداري ته ناست يو ، مرګ مو په وينو اورګونو کې ځاله کړې ده. يوه شپه به سوچونو کې ډوب وم چې يو څه مې زړه ته راولوېدل، زړه مې راته وويل چې دا خپل څو خام او نيمګړي شعر ګوټي تاسو ته امانت درولېږم چې که څه وشول ضايع نه شي. ښيښه خو تر ما د مخه مړه شوه، وېرېږم چې شعر مې له ما وروسته هاسې نه شي. او که هېڅ هم ونه شول راته چاڼ خوبه يې کړې ! څو شعرونه مې له « سپنتا» سپين ږيري سره پاتې شول او له ما سره يې اوس کوم نقل نشته، هغه غوښتا څه پرې وليکي خو حالاتو وخت ورنکړ. که مې چېرې بيا وموندل نو دروبه يې لېږم

يوه ورځ به که خدای کول سره له نږدې وګورو.

ستا لېونی ننګيال

۱۳۷۱ / ۵ /۱۲

کابل

ما هماغه وخت غوښتل چې دغه دواړه برخې په يوه مجموعه کې چاپ کړم، خو دابه د خدای تعالی (ج) رضا وه چې زه د اوږدو لارو مساپر شوم او اوس هغه مجموعه د ننګيال له مړينې وروسته خپرېږي ما د خپل اوږد سفر په پيلامه کې هغه مجموعه خپل ګران ورور او تکړه شاعر او ليکوال لال پاچا آزمون ته د امانت په توګه و سپارله. له ښاغلي آزمون څخه د زړه له کومې مننه کوم چې زما او د ننګيال هغه ګډ امانت يې، د يو ستر ادبي ياد ګار په توګه دغه څو کاله په ډېرو کړ کېچنو حالاتو کې له ځانه سره وساته او دادی اوس د شعر مينه والو ته وړاندې کېږي. دغه راز له خپل ګران ورورو ، پياوړي ليکوال او دپښتو له سوي ستي خدمتګار

سينـدونـه هم مـري اســـــحـــــاق نـــــګيـــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمعیل یون څخه هم زیاته مننه کوم چې دغه مجموعه یې چاپ ته چمتو کړه، له هغو یادو شویو مجموعو سربېره یې د ګران ننګیال نور ناچاپ شعرونه هم ورسره یوځای کړل، دغه راز یې د هغه د چاپي شعرونو څو وتلې ببلګې هم ور سره ملې کړې او داسې یوه ارزښتمنه مجموعه یې ترې جوړه کړه. له نورو ټولو هغو دوستانو څخه هم مننه څرګندوم چې له ډولونو څخه په یو ډول یې ددې مجموعې په چاپ کې مرسته کړې ده.

په مینه او درنښت

ژرین انځور

۱۳۷۷ امریز دوړی ۲۷

۱۹۹۸ ع دسپتمبر ۱۸

جرمني د کولن ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخځلیک

۱-ننګیال، اسحاق، څاڅکي... څاڅکي... کابل، د افغانستان د لیکوالو انجمن: ۱۳۶۸ لمریز (۶ - ۷) م،م

۲-همدغه اثر. (۱۸ - ۱۹) م.م

۳ - همدغه اثر. (۹۲ - ۹۳) م.م

۴ - ډیوه (مجله - لندن) ۱۳۷۴ ، غویی (۱۹۹۵ ع می) ۱۷ ګڼه (۲۱)م.

۵ - ازمون، لال پاچا. پګړۍ کې کم نه یي له کاکله (د نارنج ګل د دودیزې مشاعرې په ویاړ) ننګرهار (د اطلاعاتو او کلتور لوی ریاست) ۱۳۷۶ لمریز، (۱۴۷- ۱۴۷) م،م.

۶ - ننګیال، اسحاق، څآڅکي... څاڅکي. (۲۲ - ۲۳) م،م

۷ - ډیوه (مجله - لندن) ۱۳۷۴ وری (۱۹۹۵ ع اپریل) له اسحاق ننګیال سره د ښاغلي اسمعیل یون مرکه. (۱۵) م.

۸ - ټکور، افضل، د الیکوال او د ځیرې (د اسحاق ننګیال د شعري ببلګو برخه) کابل، ۱۳۶۶ لمریز. (۴۲۸ - ۴۲۹) م،م.

۹ - ننګیال، څاڅکي... څاڅکي (۴۷ - ۴۸ م، م.

۱۰ - همدغه اثر (۸ - ۹) م ، م.

۱۱ -آزمون. پګړۍ کې کم نه یې له کاکله ګله. (۱۴۸) م.

۱۲ - ننګیال، څاڅکي... څاڅکي (۳۷) م.

۱۳ - ننګیال، کله چې لمر شین شي. آزاد افغانستان، جریده د افغانستان د مطالعاتو مرکز، پېښور. لومړی کال، لو مړۍ ګڼه، ۱۳۷۷هش، وری (۱۰) م.

۱۴ - ننګیال، څاڅکي... څاڅکي (۲۶) م.

۱۵ - همدغه اثر (۳۹) م.

۱۶ - همدغه اثر (۶۹ - ۷۰) م، م.

۱۷ - ننګیال، ګناه، لیمه (مجله - مسکو) لومړی کال، ګڼه، ۱۳۷۶ سنبله (۱۹۹۷ ع سپتمبر) ، (۵۴)م

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه شپې ، هغه کلونه

داچــــــي لګيا يمه زخمــونه شمارم

تـــــورو کمڅو ته دي ګلــونه شمارم

تــاچـــي پــري ايښي نــازولي قدم

هــغــه کــوڅــي هغه بامــونه شمارم

ســتا لـه ريښتيا ستا له درواغولوګي

څــه دي وعدي څه دي لوزونه شمارم

حــســـن يې يو دي يې مغروره په څه

تــــه چـــي خالونه زه داغونه شمارم

تـــه لــــوبـــوه پـــه ګريوانونو اميل

زه د ګـــريـــوان زاړه تـــارونه شمارم

حساب يې ورک شي راته راشي خندا

څـومــــره ســاده يمه غمونه شمارم

کـــلــــه بــه راشي په مزار د ننګيال

هــغـــــه شـيـــبي هغه کلونه شمارم

کابل۲۶/۱/۱۳۶۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

خيبري تنده

ټول عمر درنه ده سپکېدو ته چې يې پرې نړدئ
خاوره پښتنه ده او پردو ته چې يې پرې نړدئ

پرې ږده خيبري تنده چې بيا په وينو ماته شي
ګرمه معرکه ده سړېدو ته چې يې پرې نړدئ

سره چې وړي اورونه په کمڅو کې د پښتو ناوې
ښه ده چې لمبه ده لوګېدو ته چې يې پرې نړدئ

زلفو د جانان ته چې څو سرې وينې غوټۍ نشي
لار په وينو سره ده وچېدو ته چې يې پرې نړدئ

نن مې د خوشحال توره چې بيا هوس د شرنګ لري
تاوه په شرنګ ښه ده چوپېدو ته چې يې پرې نړدئ

ګورئ چې آسمنا کې وريځ د ستورو د لار پل وهي
ورځ خو لا اوږده، ده تورو شپو ته چې يې پرې نړدئ

وړي يې چې غرور ته ثريا په جام د سترګو کې
نېغه مو شمله ده کږېدو ته چې يې پرې نړدئ

کابل ۱۳۶۴/۹/۱۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

طلايي ماهيان

سهر اوچت شو

دتيازو لمن يې خيرې کړله

او سپرلنيو وږمو

ددې شينکي آسمان په دښتو کې

په سرو منګلو

باغ دنارنجو جوړ کړ.

او ،

ددې لوی درياب په غاړه کې

دحسن په کور

دشنو اوبو دسپينو سپينو آينو دپاسه

دسرو لمرونو

طلايي ماهيانو ولامبلې.

کابل۷ / ۲ / ۱۳۶۵

ښکاري ته

سيــندونــه هم مــري اســـــــحـــــــاق نـــــګيـــــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اي ښکاري اشنا در ته سلام کوم

پريږده چې دا سپيني مرغۍ والوزي

لاړې شي جوړې جوړې ګلونه شي

ښکلې شي ښايسته شي اميلونه شي

واخلي په وزرونو کې تنکي بچي

سپينې سرې مښو کې زرکني بچي

پام کوه !

پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

* * *

اي ښکاري اشنا !درته سلام کوم

پريږده چې د اشنو جلګو کې وځغلي

پيغلې د هوسيو د دامان په لور

واړوي پيکې د شنه آسمان په لور

وخاندي راتاوې شي مستي وکړي

ورغړي نخرې وکړي خوښې وکړي

پام کوه !

پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه

* * *

اي ښکاري اشنا ! درته سلام کوم

پريږده د غنچو په لمن پريوځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د کلي باغ کې د سپرلي بلبل

زموږ د خمارونو شرابي بلبل

پریږده چي په سرو منښو کو وبولي

زموږ د بام د پاسه د سپرلو سرود

بڼ ته د غوټیو د ښکالو سرود

ځمکي ته دور یځو بارانو سرود

پام کوه !

پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه !

* * *

اي ښکاري آشنا ! درته سلام کوم

ګوره دا بې ژبې مرغان مه وله !

نه یې چې کوم ووړ بچی بې مور ه شي

ته هم ګوره پلار یې او بچي لري

پیغله لور ښایسته زوی ګلالی لرې

درد لري ،ارزو لري ،زړګی لرې

نو !

اي ښکاري اشنا ! درته سلام کوم

پام کوه ماشې ته ګوتې مه وروړه　　　　کابل ۱۳۶۵/۳/۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثار

باده ! لړپام کوه

ورو ،وروچليږه

دوير ګلان مي د سهار له اننګو تول کړي

دوريځو سيورو ته مي ايښي دي

يي خو به ککي

ددرواغجنوستورو

لاري څارم ! ! !

کابل

۱۳۶۵/۳/۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

هــیره دې جـفـا کــه نــور دې نه درځم په کلي
داځــلــی خــــو لــه راکه نور دې نه درځم په کلي
مـا درته نیـا زبـیــن زړه ګی ټو ټې ټو ټې راوړی
ډیـره دې ادا کــه نــور دې نـه درځـم پــه کــلي
نــن راتــه ســا قـــي دا نګوري میو ست مه کړه
شــونـډې دې مـیـنا که نور دې نه در ځم په کلي
خـو له خـو دې ښــېرانه غیر دعا ته جوړه نه شوه
سترګو کې مو سکا که نوردې نه در ځم په کلي
ټول عـمـر ډک نه شو تش کچکول د ګدا سترګو
زه ملا مت نه یم صبر مات شو ته مې ښکل کړې
مـعــا فـه مـې ګناه که نور دې نه در ځم په کلي

کابل

۱۳۶۵/۵/۱۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

زړګـيه اوښـکه د لـيمـو شـوې دادي څـه وکـول

تـيـر د قـاتـلو پـه کـو څو شـوې دادي څه وکول

دلـته د ښـکـلـو ميــنه سر غواړي د عشق په بدل

راغـلي مــيــن په داسـي غلو شوې دادی څه وکول

دلتـه خـو لاری د جـنـون وې د هـوس خـونـه وې

تـاو دجــنــون پــه زنځـيروشوې دادي څه وکول

قــدم چــې خــوشـې دلته اخلې په اغزيو لګي

تــه يــی پـه خيال د پسرلو شوې دادې څه وکول

تـه خـو پښتون وې سر ټيټې دې چاته هم نه وه زده

بـــې شرمه دلته په سجدو شوې دادې څه وکول.

سيـندونـه هم مــري اســـحـــاق نــګيـــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشي حجري

ګـلـو نـه شـتـه خـوله وږمو خالـي دي
جـا مـونه ډيـر دي له نشو خالـي دي
نوربې نو شرنګ نشته چي پا مې ځـوي
سپـيـن مـړونـدونه له بنګړو خالي دي
نجـونـې سـر تورې شوې بهر نه راځي
ځـکـه قـبـرونـه لـه ډيـوو خالـي دي
چې يـې پـيزيب شـي زنـګ وهلې کړي
دغـه کـوځـې لـه لـيونـو خالي دي
چې مې رقيـب په کلـي زغـر ده راځي
ښـا يـي حـجـرې له پښتنو خالي دي.

۱۳۶۶کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسرووینو دشپو ځا نګې...

دسپوږمۍ ټیک په وربل کې

داله کوم لوري نه راغلې؟

د مو سکا په ډکو شونډو

دساړه ژوندون زندان ته!

* * *

دلته مرګ دی، دلته وینې

موږ پر خپل ژوندون په تنګ یو

تا بې غمه جهان پر ښنود

دژوندو مړو میلمه شوې

* * *

دلته زموږ د ژوند پرولو

زموږ د میندو په سینو کې

دزلمیا نو په ککو کې

دپیغلو ټو په کمڅو کې

رازنګیږي، رازنګیږي

دسرووینو د شپو ځانګې... ۱۰ / ۲ / ۱۳۶۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه

تــا سو پر کمځيو باندې تيره کړه
مــوږه شپه اغزيو باندی تېره کړه
داد ژونـد مرورلي او تر خه کيسه
ټوله مــو سپر غيو باندې تيره کړه
يوه شــېبه رودل به وه د شپولـه تي
داشپــه مو پيرېيو باندې تيره کړه
تــا خو پــه سرور، ما د نشو ډولۍ
تـــورو ترږمــيو باندې تېره کړه
ډيــروســتمګرو مو دوخت تـوره
څــو ځــلې مريو باندې تيره کړه.

کابل

۱۳۶۶/۸/۲۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

نصیب

مـوږ چـې لـه آره د شـپــو روږ دي یـو سـبا دې نه شي
کــه پــه ځــو شــمـعـو شـپــې رڼـېږې نو رڼا دې نه شي
خـیـر دی زمـــوږ د بـاغ ګـلـو نه کـه تـا لا تـا لا شـول
ستـا د ښـا یـست، ستـا د کـمــځو غرونه تالا دې نه شي
د خـپـل تـنـدي تپارو کې ډوب شوم ستا اوربل مې شو هېر
ســـتـا د بـېـلتـون خوب مي لیدلی دی رښتیا دې نه شي
خــوامــو اغــزو، لاره ا غــزو، کــلـی اغـزونـیــولـی
داسي سپرلی کې کــه راځـي ګــلــونـــه رادې نـه شـي
مـوږ د تـقـدیـر مـاڼـو پـه وچ سـمـنـدر ټـول لاهو کړو
دغـه نصیب بـه وي زمـوږ خـو د بـــل چـــا دې نـــه شـــي

جلا آباد

۱۳۶۶/۱۱/۱۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګازې

چوپه چو پتېاده

لارې چوپې دي، کوڅې چوپې دي

چرګانو نارې نکړې

ملا آذان ونکړ

* * *

داخه سهار دي؟

چې له یوه کوره یو غږ

د یوه ورد خلاصیدلو ونه خوت

چرګانو نارې نکړې

ملا آذان ونکړ

* * *

واټونه تش دي

د سوالګرو ماشومانو

پرې نازکې چغې پلنې نه شوې

چرګانو نارې نکړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا آذان ونکړ

* * *

خو یو غرږاورم،

یو غرږ وینم،

یو غرږ څښنم

چې مې به ذهن کې ژړېږي

انګازې کوي

په ماته ژبه وايي راته:

کارغان راغلل

کارغان راغلل

کارغان تورې غاړې راغلل

واي ! زموږ د باغ ګلونه

وای داونې، دافصلونه

کابل

۱۳۶۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند ته ژړا

ستر ګې دې شته

ته را ته ګورې؟

غږ مې اورې که نه؟

ژوندونه ! نن دې پټو ستر ګو ته

یو غلی مسا پر نا ست یم

چې اسویلو ته مې

دباداو توپانونو

دکاروان اوښې ستَمی کوي

او دغم اورته مې

دغرونو

اوددښتو

دبرینې پښتې وسو ځېدې ،

او ښکې مې بیر ته خورا !.

کابل

۱۳۶۷/۸/ ۲۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

درشل

چـــې پـــر اغـــزنو لارو ځو سبا ګلونو کې ځو
د عشق درشل تـه پـه سکروټو پـه اورونو کـي ځو
شـــپو کـي د لمر زړي کروورېځي پـه ستورو ولو
پـــاتـــی مـــنـــزل پـــوری اشنا پـه سحرونو کـي ځو
کـــرېږ کـــو ځـــي کـــه د سفر څوله تبارو ډکي دي
دوينو ســـور مشال پـه لاس کـي تور تمو نو کـي ځو
لـه زړونـــو پـــر خـــپ اوروو پـــر جل و هلی فصل
شيـــبي، شيبي لکه ورېمي مړاوو باغونو کـي ځو
ودصـــل لاره کـــي رقـــيـــب خير کـه کو هي کيندل
سبـا بـه غاړه غـړی يـاره ! مـنزلـونـوکـي ځـو

کابل

۱۳۶۷/۴/۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوونه

ګډ شول هر خوا ته په کروندو لوونه
مــورې کـــوو د خــپــل سرو لوونه
تــه دي ګلان دلــی دلی ورته پــر سر
مــوږ تــه راپيښ دي د غو نچو لوونه
اوس پــه کـی کــیږي داغــزو لوونه
خــو اشــیـنــې نه یو پر بی سرو تنو
مــګـــر چــه نــه شې د شـمـلو لوونه
خــیردی که نور راکی څه پاتی نه دې
وطــنــــــه !ځـــاردرنــه دزړو لوونه

کابل

۱۳۷۶/۶/۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات خوبونه

هيڅ نه پو هيږم ،

چې سبا به مې دماتو ارمانونو

مړاوي شوي بڼ کې

دشنو اغزيو با چا هي

پر کوم ګل اوربلوي ؟

هره شيبه ، هره ګړۍ مې

دخوږو خوږو خوبونو

دماتيدلو آوازونه اورم.

* * *

هره شيبه ، هره ګړۍ

له خپله ځانه تښتم

هره شيبه ، هره ګړۍ مې

څوک له ځانه شړي.

ديو ځنګله په څانګو ناست يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه سيوري کې مې ځاله کړې

سيورې زما په هره ساکې

ځغلوي دخپلې سا تنستې ؛

زه ،

سيوری ،

ځانګې ،

لاس په لاس دتور ځنګله له با چا هۍ نه

دغريبې مهاجرې کورنۍ په څير

په ګډه تښتو .

* * *

زه دمزل په هريو ګام کې

دپرون شاهدان وينم

او دنن شهيدان.

زه مې دغرونو او څيړيو

دګونګۍ ژبې اورينو افسانو ته ناست يم

چې هره ورځ کې راته ښيي

پرخوني ټکو دوينو

او اورونو تاريخ.

* * *

زه يې په سترګو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپل نن او پرون

ماتې هنداري وينم.

زه په زړو هديرو لولم

دنيکونو په لاسونو کې

دنن دزيږيدلو کيسې

.

کابل

۱۸ / ۶ / ۱۳۷۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوټنۍ

نورمې تردې چت لاندې

خوب نه راځي

نور له ختېنو دېوالونو

او بامونو سترې شوې یمه

ماته له دې ځایه نه لیرې

په ځنګله کې

یوه دغوړګو کوټنۍ جوړه کړئ !

کابل

۱۳۶۷ / ۶ / ۲۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

باور

منم دژمـي چـې اثـــر نـشتـــه دی

خو په سپرلي هـم څه باور نـشتـــه دی

ګودر به وي ، نجونـې به ډیرې وي خـو

هغـــه دښکلیومازیـــګـــر نشتـه دی

تـنهـــا که وم مـــګر اوبه چې نـه شوم

دآتـــشـــي ستـــرګو نظر نشـته دی

لـــویې دیـــری چې مو اغزو ونیـوې

جګې شملې پګړې پـــــه سر نشته دی.

کابل

۱۳۶۷ / ۶ / ۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسکو پیغلې ته

زه چې ګورم ستا دزلفو دمارپیچو غرونو باغ ته

ماته باد شي

زموږ دپیغلو وران پیکې ، ځنګل سرونه

زه چې ګورم ستا دشونډو دشرابو سره لښتي ته

ماته باد شي

پر وطن مې دسرو وینو ډک سیندونه

زه مې خپل او هم خو ستا بخت ته حیران یم

پر ما کانې وروي ، پر تا ګلونه.

مسکو

۱۳ اکتوبر ۱۹۸۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترې مورمې

هر څــو زبېښــمه ورو ورو (د بلبل اوښکې)

هر څو زبېښم دوريښميــــنو شونډو څاڅکي

هـــــر څو مــو ښم په سينې غوښنې پېغلي

هــــر څــو خيــږم د نــشــو پــر ميــنارونو

لامي مينه تـاوده نــه وي چــي رايـــاد شــي

دازخـــــمــي ،زخــــمـــي وطـن مـــــې

هــر يـــــو ګــوټ شــــي د شـــــرابـــو

پــيــمـــا نـــــــه راتــــــه دزهـــــرو

راتــــــه يـــــادې کـــړي مـــــچـــکې

د مـــــلـــګــــروســـور تــــــېر مــــې.

!اى زمـــــا ورانـــــه وطـــــنـــــــه

اى د مـــــــرګ او ويــــنــو کـــــــوره !

لــږ مـــې پـــــر بړده ، لــږ مـــې پـر يــړده

چـې ميـلمـه يــــم پـــــس لــــه عـمره

ديـــــــــور پ د ښـــــــاپـــيـــــريو .

کيف۱۹ اکــتــوبر ۱۹۸۸

سيــندونــه هم مــري اســــحـــــاق نـــــګيــــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما زوی آرش ته :

ستړي شعرونه

زه دې له لرې نه آواز اورم

زه دې له لرې ننداره کوم

چې لټوې مې سرګردانه نا آشنا کوڅه کې

چې لټوې مې د دې ستړو میخانو غاړو کې.

خوزه

د شنوونو د لاندې له خپل سیوري سره

ښیبنه د غم د میو لاس کې

له هر ګوټ نه وروسته

داورلګیدو دکوچنۍ لمبې رڼا وولاندې

ستړي شعرونه لیکم.

هو کې !

دوینو شعر ، دغم شعرونه

اوستا د ماتو مړاوو شو ېو آرمانو نو غزل.

۱۳۶۷ / ۹ / ۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشئ او وګوررئ !

راشئ او وګورئ !

زما دژوند دا «شنې شنې» اود «مستو» شاعر یو شپې

راشئ او وګورئ !

زما د غزلونو میلاد اوکوچینوالي دغه تنګې کو څې

راشئ او وګورئ !

زما د شعر چغې مساپرمابنام کې

چې په سرو وینو لامبي

چې سترې ساندې بولي

چې تو تور تم کې د څو وچو اورلګیدو

دې کوچنۍ رڼاته

وینه شي، څاڅي او ژاړي سربېداله دې کنې ځمکې ته.

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشئ او وګوري !

زما د مړو خوبونو د آسمان دانړېدلې ځاله

راشئ او وګورئ !

زما د غزل سترګو کې

ځپې، ځپې دوينو او سرو اوښکو چينې.

راشئ او وګورئ !

زما د شعر ګلونه پاڼې پاڼې

الماسي بربښنده غاښونو کې د ځناورو پاتې.

* * *

راشئ او ومې ګورئ

راشئ او ومې ګورئ

چې څنګه خلاص شم شو ګيرونه د سهار له شنو بادونو سره

وايم چې نه يې ليکم

خو پاڅم و خو ځم او ګرځم

لا هماسې له غمو ډکو شعرونو سره.

کابل

۱۰ / ۹/ ۱۳۶۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو مه دم

راځــه چې څه د ستورو دلالو نو شــو مــه دم دی
په څــنګو د سپوږمۍ کې د ګلونو شــو مــه دم دی
کـیـــسـې خو په والله چې د شــرابــو زړې شوي
جـانانه د سرو شــونــډو د جـامونو شومه دم دی
د شــمـعــې پــه رڼــا کـې به مې ستا څیره لیدله
اوس راشه چې مې کــور د مشالو نو شومه دم دی
خیالونه شول څپې څپې په شنه سین د آسمــان کې
تــه ګــوره چې آشنا !د غزلونو شـــو مـــه دم دی
زمــا د انـــتظــار شــبې او ستا نیم کتبه سترګې
زما د شو ګیرو ، ستا د خــو بــونـــو شـومه دم دی

کابل

۱۳۶۷ /۱۰/۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجمل ختټک ته:

شمشاد شمله، زیږی خبری

ته رانه ځي اوزه تنها کي پر ځــګـــر ګــر ځــــوم
دذهن باغ کي دې کرم یاد دي پر ســـر ګـــر ځوم
اشنا ! درتلي نــشـــمــه لارتــولــه اغــزونیو لې
دزړه پر ګل دي لــکـــه پـــر خـــه هر سحر ګر ځوم
ځاځکی غزل به مې لـــیـــکه تا به تری جوړ کړ دریاب
اوس به د شعر مــنـــګـی خالي پر کوم ګودر ګرځوم
بـــــي شـــکـــه کـور د پښتنو کی لروبر خونشته
چـــی مې دزړه »دالان« نه ځې خاوري پر سر ګر ځوم
ستـا دا شمشاد ، شمشاد شمله او ستا زیږې خبرې
لــکـــه رونې ســـتــوری په آسمان کي دخیبر ګرځوم
ګـــــوره زاري درتــــه کــوم چـــي درنه نشمه هیر
ستا »دغیرت چیغه« خـــوزه لــــرو بـــــر ګــــر ځوم

۱۳۴۷/۱۱/۳

سیــندونــه هم مــري اســــــحـــــــاق نـــــګیـــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخاورین کلي نا وې

ها غه ده وینم یې تر خاورو لاندې

یوه سپېڅلې څیره

اویو تنکی ماشوم

چې پوست په غیږه کې نیولې دی دځمکې ادې

تې ورکوي

اوله خاورین زړه نه یې ور کړلې

د تورو توروو ینولپې

* * *

هاغه ده وینم یې تر خاورو لاندې

یوه رنګینه پاڼه

یوه نازکه لښته

چې شنه بادونه یې خاورین کلي ته ځي

اوورته ساورکوي

باران بې زلفې مینځي

اوشنې وږمې یې غوړته بولي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دښا ښست او دشنې مينې کيسې.

* * *

ها غه ده وينم يې تر خاورو لاندې

يوه د حسن ډيوه

يوه ښا يسته شهزادګۍ

يوه د شنو، سپينو او سرورنګونو ډکه

نازولې ناوې

* * *

ها غه ده وينمه يې

چې له خاورين کلي نه راغله

دښا يست پراوړو.

* * *

ګوره سپرلی راغې

هلته يو ګل وټو کيد.

کابل۱۳۶۷ کب

(c) ketabton.com: The Digital Library

فصل

دخزان رټلې ګل یم په سپیڅلي بهار سوځم

دګونګۍ شمعې رڼا یم د شپې زېږم سهار سوځم

ورته او ښکه شم د ستر ګوزما سترې سفر ګورئ

لایې کوز پر شونډونه یم چې په ښکلي رخسار سوځم

دکمڅیو د بڼ ګل وم لکه روڼ د شفق څا څکې

ستا د تورو زلفو غره ته اوس تنها لکه خار سوځم

دلیلې زړه کې شوې هیرې د مجنون لیونۍ ستر ګې

ټول لوزونه ځو انیمرګ شول دوعدو پر مزار سوځم

دوفا دانې مې کښت کړې دجفا فصل زرغون شو

دژړا چم خومې نه زده خو دزړ په انګار سوځم

کابل

۱۳۶۸ وری

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاري نظر

زده کــه دې خـــوارېږه نه دي تر خه خوارتـــه ووايــــه
مـات مات دې منګی شه جنی، څه خوراتـــــه ووايـــه
زه ســـاده پــه غـــورو دلـيـمـو کله پــــو هيـــږمه
نــيـمــه راتـــه ووايــــه د زړه خـــوراتـــه ووايه
نـــــه وايـــمه نـه چې راته وکړه دوصال کـيســـــه
خــيــر دی يـــوغـــزل د بيلتانه خوراتـــه ووايـــه
مـــا دې دالـــفــت زړې د زړه بـر ســرکـــر لـي دي
تـــه پـــــر ې د ســپـر غو د بـارانــه خوراته ووايه
ستر ګي مي باولی، شوې تاښکاري نظر ته کيــنا ستې
اوس يـــې هـــغــه وخــت د قتليده خوراته ووايه.

کابل

۱۳۶۸/۱/ ۱۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه سوی پرغوټۍ

نازولـې غوټـــۍ راغــله

د سپوږمۍ امیل پرغـــاړه

د سپر لي وینې پر شونډو

او د ستورو د سرو اوښکو

په چپنو مینځلـې زلفــې

* * *

دا ډیرۍ د سپینـــو واورو

د جــلګو سپیــن کفنـــونه

یـــر غلــو نـــه د ړلیـــو

د بخجـنو بادو کړیکـــې

تو پانـــې خو نړۍ وریځې

د تـر خــو سیلـیـو ژبـــــې

د ګلو نو د مــرګ چغـــــــې

دویر جنـــو ورځو مینـــدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نیستۍ پر سین لاهو شول

راته سور پسرلی شین شــو

خو مې زړه پر غوټۍ سو ځي

* * *

زما زړه پر غوټۍ سوځي

چې د مرګ له پولې راغله

له لــو خړو ډک جهـــان ته

د شرابو جام پـــه لاس کې

خماري نــشې په سترګو،

خو شیبه پــــرې تیره نه ده

چې بې اوراو توپان سو ځي

د ثواب بنګړي پر لیچـــو

له ګنـــاه تشــــه لمنــه

دازمو ږدوینو ســین کــې

دازموږ غریب سپرلي کي ! ! !

کابل

۱۳۶۷/۱/۲۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بې لارو لارو پل

تاوې درځم به

مامې زړه درته باغچه کړ

زما د مړه امید انګړکې

د نرګس او زنبقو ګلان و غوړیدل

زما د ذهن د آسمان

داجل وهلې دښتې

او وچې شوې چینې

لکه د شنه هسک کرونده کې

د سپوږمۍ

اوربلو ستورو د موسکا وو پټې

هاسې پر فصل راغلی.

* * *

ستا د راتلو د شیبو ټال کې زنګیدم زنګیدم

ستا د راتلو هر قدم ته مې د شعر پیغلې مینځې کړلې

ستا هر قدم ته مې د شعر نازولې وینې و پاشلې

سیندونه هم مري   اسحاق ننګیال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو ته رانغلې.

خو ته رانغلې د شینکي باد د کمڅیو

غوړځیدلې غوټۍ

زما د بې ګله شملې ول ول کې تلپاتې شوله

او هر سحر راته په ذهن کې

دا ستا د قدمونو

د بې لارو لارو پل ښیي.

۱۳۶۸/۱/۲۹

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلۍ

تورې سیلۍ دي به جونګړو کې رڼا نــــه پرېږدي

دلته دوینو لیونې چیرته خــــنــــدا نــــه پرېږدي

چې د آشنا خــورو ورو زلــــفـــــو کې نشته ګلان

ظالم وختونه د ســپرلي ستوني کې سا نه پر یږدي

پــــرون پـــــه کـــاڼو نن چې داسې په سکروټو لګو

شــیــبې سلګۍ ته خو مو هیڅکله سبا نه پرېږدي

ویــنو کې زېږي ،پکې لوی شي ، پکې ومري بچي

قاتلې شپې دي د عا ګوی کور کې د چا نه پرېږ دي

داســـې میلمه شو په وطن راته د مرګ ســــوداګر

چاته عزت ، چاته شمله، چاته حیا نه پـــــریــــږ دي.

کابل

۱۵ /۱۳۶۸/۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهادت کيسې

چامې د مات ، زخمي زخمي

او مړ اوي شوي خوب تعبير ونکړ

چې مې د اوښکو د ګلونو ننداري ته

د دې لرې وطنو نو له باغونو نه

د شا تو مچۍ ولې راځي ؟

* * *

چامې د زړه دوينو سين کې

وينې ځښو نکي کبان و نه ليدل

چې يې د مستو خندا ګانو

او پېالو له کړ نګهار نه يې

دې لوی کلي او ټول وطن ته خوب نه ورځي.

* * *

چا د آسمان له چاودې زړه

زخمي سينې

او له وير جنو ستر ګو ونه پوښتل

سيـندونـه هم مـري اســـــحـــــاق نــــګيــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د سپوږمۍ ناوې

دهسک دواټ په منځ کې

د شهیدو ستورو وینو نه

پر مخ ولې خالونه ا یښي ؟

او شپو ته بولي

د آسمان د طلایي بڼ

د هر ګل او سرې غوټۍ

د زړه چاودون او شهادت کیسې

کابل

۱۳۶۸/۴/۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

درېنومونه

زما د دشتو پوښتنه ولې کوې؟

زه مې د ژوند لپاره

درې نومونه ښکلي

او له هر څه نه سپېڅلي لرم

شعر

شراب

او د شنو ولو د شنو څانګو د غرمو سيورې.

کابل

۱۳۶۸/۴/۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماضي پانه

د سـرويـنـو پـرون وينم

چـې د نـن شفق ته ګورم

راتـه تـېـرې کيـسې ښيي

د مـاضي پـانه آينه شوه.

*   *   *

چـې کـې لوی سمندر وينم

پـه يـاغي څپو کې لا مبم

دزمـان ګـلـونـه مينـځم

د آزاد سـاحل پـه څـاڅکو

دنـجـات پـر بـېړۍ سوريم

کـلـه تـنـدر کله اوريم

ړنـګـوم د سـکـون څـلي

ويـښـېږم د مـانـو کـلـی

هــر مـحل راته ميوند دی

هـــره دښـتـه تاتره شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

*   *   *

چــې کــې لويو غروته ګورم

تــول جــهان راته شمله شي

داکــــرې ورې درې مــــې

راته رزم شي، جــګــړه شي

هــر ه تــيــره دوطــن مــې

د جــرګــولــو يــــه دېره شي

هــر ه چــغــه د بــابــامې

پـــــر » لاتيانو« زلزله شي

هــر بــو توغ، هره جنډه مې

د پـــرنـــګ پر سر لمبه شي

هـــره پــېـغــلــه دوطن مې

مــلالــۍ شي، زرغونه شي

چـــې دامــسته برېښنا وينم

راتـــــه تـــوره شي تېره شي

د پـــــرون غـــرورته ګورئ !

چې زمورږد لاس وسله شوه.

*   *   *

لا دهســـک څنو کې زانګي

دا ا سمان اسمـــان خيبر مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داد نــنــګ د کـسو تور شو

داجـهـان جهان سپين غرمې

لاد فــتــحـــې سرود بولي

دامــيــوند ميوند سنګر مې

دغــــــــازې ادې خنجر مې

لا د تورو ګــــــوزار غواړي

د زلـــمـــي شــهــيد ټټر مې

زېرى !زيـرى !چې لاسره مو

دنــنــګــونــو معر که شوه

داپــــــه ســر ګـتـهـلـې لاره

بيا زمورږ په وينو ســره شوه.

کابل

۷ / ۴/ ۱۳۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاصل

بیا مو په کلیو، کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ډمې و نڅېدې
بیا مو د ژوند واټ
د سرو اوښکو د ماښام شفق
په وینو سور کړ.
او په دې سترېو مروندو کې
د غنمو او ګنیو د هر فصل پر ځای
هره شپېه د ځوایمرګ ژوند
او د سرو وینو حاصل اخلو.

کابل۲۶ / ۴ / ۱۳۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ستوري هم تويې شول

دا ستوري هم تويې شول
دا سبوږمۍ هم بوره شوه
او ددې شپو تورو ځنګلونو کې زېږېږي
او لوېږي د شر مښو
او ددښتو د بګوو بچي

* * *

دا ستوري هم تويې شول
دا رڼا هم مړه شوه
او د زړو کيږدېو منځ کې
د کوچنيو ماشومانو د خنداوو
او په غرو کې د زاړه شپونکي
د «های های» آوازونه ټپ شول

* * *

دا ستوري هم تويې شول
سبا به لمر هم مړ وي
او مونږ د شپو بنده ګان خاندو
درڼا وو د مرګونو
او شهيدو ښکلو ستورو ډلو ډلو جنازو پسې.

کابل ۱۳۶۸/۵/۲۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ورځ...

بیا به سره لیچې دراموږلو
زموږ د کلي د ګلابو
له شینکي قده راتاو، راتاو شي؟
بیا به د سرې غوټۍ ډولۍ
د پسرلي پر مرمرینو اوږو
راشي زموږ د کلي باغ ته؟
بیا به د غرونو
دزاړه شپونکي په شونډو کې
د بین زړه
زخمي اسوېلي سا واخلي؟
بیا به زموږ د کیږدۍ مخه
دوریو له سپېڅلو او معصومو آوازو ډکه شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوکې !

همداسې به شي

غرونه به هست شي

او دادښتې به

له ډېرو ترانو سترې شي

خو هغه ورځ چې.

زما پر قبر

د پولادو شناختې هم ویلې وې.

۱۸ / ۷ / ۱۳ ۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سپوږمۍ نه وای...

که سپوږمۍ نه وای

زموږ د شنه ښکلي آسمان کلي کې

زموږ د باغ خوږو انګوروبه

د چاله حسنه رنګ اخيسته؟

او د کوچيانو کاروانونوبه

پر کوم لوري مزلونه وهل؟

* * *

که سپوږمۍ نه وای

زموږ دشنه ښکلي آسمان کلي کې

د مساپرو سلامونه به له لرې وطنونو

د آشنا سترګو ته چا رسول؟

اوزموږ کيږدۍ به

د تورتم له خونړيو لاسو چا ژغورلې؟

* * *

که سپوږمۍ نه وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د شنه ښکلي آسمان کلي کې

د شعر پېغلې به تنکيو آننګيو ته

د مينې خال له چا پوراوه؟

او دوختونو تروږمۍ کې به

دژوند او د امید ګامونه چا اخيستل؟

کښت دې سمسور سپوږمۍ !

ژوند دې زرغون.

ځواني دې هسکه اوښېرازه اوسه !.

۱۳۶۸ / ۷ / ۲۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمبې په دام کې

دلته غوټۍ له ډېرې تندې و سوې
دلته د باغ ډېوې شوې قتلې
داغزو پر خو نړیو لاسو
او لته ځمکه شوه د سُر بو
او اورونو پرغرمو بدله.

* * *

دلته په کلیو کروندو کې
د ماتم د ماښامونو ډمې ونخښېدې
دلته دژوند واټ
د سرو اوښکو د ماښام شفق
په وینو سور کړ
او په دې سترېو کروندو کې
دغنمو او ګنیو د هر فصل په ځای
هر ه شېبه د ځوانیمرګ ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د سرو وینو حاصل اخلو.

* * *

دلته په سترګو کې

تنکۍ اوښکې هم و چې شولې

دلته سیندونه، ګودرونه

او وېالې ترې شول

«دلته ډوډۍ ورېږي ده».

* * *

دلته د شنه سپرلي دګلو دزېږدا

او شهادت نېټه راغبرګه شوله

او زمونږ په مېنو او جونګړو کې

خواره لوګي

زموږ د ژوند د پای ټکي شول.

* * *

دلته وطن په وینو سور دی

او لګېادی زموږ دوینو پر مدار خرخي

دلته زموږ داوښکو سین کې ملایک اوشیطانان،

او پرښتې او تور دېوان سره په ګډه لامبي

دلته دغرونو غرور مات دی

او هر سین ته اتکړۍ دي پرتې

دلته داور لمبې په دام کې نیسي.

سیندونه هم مري اسحاق ننګیال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

دلته اوبه، دلته اورونه، دلته خاوره

اوبادونه رانه غلو وړي دي

دلته د سترګو له ککیونه قی شوی

دشملو او لو پټو انځور

دلته زموږ د لاس تسبېلو د لولیو

او لغړ و فواحشو په غوږو کې زانګي

دلته وبالې تړې دي

«دلته ډوډی وړې ده».

۱۳۶۸ / ۷ / ۲

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښېرې په مالت کې

جانانه ! دلته مه راځه لمبې دي پــه مــالــت کــې
زندۍ دي زولنې دي، غرغرې دي په مـــالـــت کـــې

چې ته به لوبېدې پکې اوس هغــه ګـــلان نـــشتـــه
ایرې دي په مالت کې، هدیـــرې دي په مالـــت کـــې

د مینې ګودر وران شو د منګـــیـــو کتـــار مـــات دی
له سرو وینو نه بیا جوړې وبالې دي په مـــالـــت کـــې

سبا به وي منم خو په ماحـــول کـــې د کـــوډګـــرو؛
په موږه خو خورې ورې تیارې دي په مـــالـــت کـــې

ذزه هم ستړی نه شو پـــرمـــوږ زور د ستـــمـــګـــرو
هر څو مره که ژړا وې دي ښېرې دي پـــه مـــالـــت کـــې

۱۳۶۸ / ۸ / ۱۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

آس(۱)

هغلته لرې يو سپين اس ولاړ دی
لکه د ګلو پر خه
لکه د قو ښکه
لکه د ښکلي يار د سپينو غاښو سپينه بربښنا
لکه اوبو کې د ښاپسته ووښاپېرو د مړ ندونو سپوری.

* * *

هغلته لرې يو سپين آس ولاړ دی
لکه د ستورو اوښکه
لکه د ټو لې د نيا سپينه نازولې سپوږمۍ

ورپسې منډې وهم
چغې وهم
تښتي رانه
راځنې کرکه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

فقط همدا سې لکه ته چې رانه کر که لرې

منډې وهې

تښتې رانه.

هلته بو آس ولاړ دی

هلته بو اس ولاړ دی

لکه د ګلو پر خه

لکه د قو بڼکه.

۱۳۶۸/۸/ ۱۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیلۍ

پاڼې راورژیدې

ځانګې بر بنډې شولې

کفن د سپینو واورو واغوسته

دځمکې ادې

کنګل زموږه په ویالو کې

دابو له ستوني ساواخیسته

او ځوانیمرګ شول د سیندونو

نازولي کبان.

نوای هیلۍ خورې !

وزرونه پرانیزه ورځه

دغه ماحول

ګرانې !داستا داوسیدو کله دی ؟

کابل

۱۳۶۸ /۹/۲۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامونه

هلته چې شنه ښکلي بادونه

غوړوي په شنو ګنيو

دشنو پرخو اميل ،

هلته چې ولې دي

دجل په موسومونو کې

دستړيو پرديسيانو دغرمو ځپرې

او دويالو رنې اوبه دي

دسپوږمۍ دپيغلتوب آئينې

آشنا ! هماغلته زموږ کلی دی

زموږ دژوند هغه ويالې

اوکروندی هلته دي.

ګوره ! که راغلې کله زموږ

دغه زاړه ، دغه کوچني کلي ته

ماته پلو کې

زموږ پټيو نه دتلليو

« قځلا خو » سلامونه راوړه !.

۱۳۶۸/۱۰/ ۸

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلا

نن مې مودو نه پس په سترګو کې
دخوب په ځنګله اور ولګید
خوسپین سهار ړوند شو.
نن مې دکور په دیوالونو کې ځنګیږي
دځوانۍ دزړه چاودون
او دګناه یو ویروونکی انځور.
کور مې لوټ شوی خوبه !
صدف په ناړو باندې لوند دی
مرغلری ورنه غلو وړي دي:
زما دمور دلاسو نښې ها سپیڅلې تسبې
اوپه انګړ کې
دانګورو دتاکونو هغه ښکلې ، هغه مستې شنګلې.
۱۳۶۸/ ۱۰ / ۲۳
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماښو ته سرود

موږه دې وينو ماښو !

موږه دې وينو ببرړې !

ماښو ! زموږه دلته ښو کودر آباد دی:

د زلميو او د پېغلو د تنکيو زوړ د وينو ګودر

دلته زموږ د وطن ميندې د کوډلو

او دورانو کلاګانو انګړونه

هر سهار په خپلو ستړېو ستړېو اوښکو مينځي.

* * *

زموږ بوختيا : وير سره غاړه غړې

زموږ (مېلې) پرهديرو ، ټوليدل

او ټنګ ټکور مو : د ګوليو نځا

ژوند مو داور اود ايرو

او د سکروټو او سپرغيو

يوه تکه سره بټۍ ده ماښو !

مړي مو کور کې مساپر

سيــندونــه هـم مــري   اســـــحـــــاق نــــګيـــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ځنګلونو او ددښتو د ناولو سرمښانو خوراک.

* * *

خو موږ دې وينو بيړې !

موږه دې وينو د توپان او ګردايونو په سرونو

د ګلونو او عمرونو لالهاندې بيړې !

موږه دې وينو د ياغې سين په موجونو کې

چې اوړې اورا اوړې

غورځې، پرځې

او خوځيږې

د څپو پر غرونو لارې باسې.

* * *

موږه دې وينو ماښو !

موږه دې وينو چې (سلام) ته دې هرګام کې

د وختونو ليونې پيريان

د شپو له ځنګلو نو وتې.

موږه دی وينو چې دې ښکارته

هر څپک کې

د نهنګو وينې څښونکې لښکر ناست دی

له غاښونو نه ارې جوړ دي.

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږه دې وينو چې د درد کومې کې سا وباسې

موږه دې وينو چې يوه تناکه مړه نه وي بله درځي

موږه دې وينو چې د ژمي باد دې ژامو کې ډېره شوله

تاوه او راتاوه شوله.

* * *

خو موږ دې وينو ماڼو !

چې هره ورځ او هره شپه، هره ګړۍ راته داستا

د سفرونو او مزلونو د ګامونو ښکالو

دلته راځي.

موږه دې سوز، موږ دې ګداز اورو

موږ دې په لاس کې دورغوي کرښې دلته لولو.

ماڼو ورځه !

ماڼو درومه ! سفر کم مزلونه لږ پاتې دي

د ستم زور اوبه دی.

* * *

که چېرته تم شې ماڼو !

او د ساحل په لوري لارونکړې

د وخت پرپاڼو به وروستې شي تورتمونو کې

د ستړيو قافلو ديون سپېڅلې کيسې

د ګلکخونو شنې ريښې به چيرته هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشنه ساحل پر آزادۍ باندې باور ونکړي.

* * *

موږ ه د مرګ او د ژوندون پر تم ځای ناست یو

ستا هر ګام ته مو له زړونونه

د وینو مشالونه ایښې

موږ دې هر ګام او هر قدم

د خپلو اوښکو په دې ماتو ، تکو سپینو مرغلرو مینځو

راته هادي شه مانو !

راته هادي شه مانو.

کابل

۱۰ .۱۱ .۱۳۶۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس راکوې او که نه ؟

بیا داسمان دروازې بیرته شوې

باران دی چې وریږي پسې

خود سرو وینو باران.

ځمکه شوه ټوله سر ترپایه پر چینو بدله

د سرو لمبو په چینو

دنیا مو ټوله په نا پایه سمندر واوښته.

* * *

« نوح » بیا دعا دمرګ

دوخت دګنا کارو کړې

موږ ګنا کار چیرته یو ؟

نه خو مو چاته لیونی ویلی

نه مو پیریان دچا دعقل غله ګڼلي چیرته

خو ځو ډوبیږو بیګناه

د سرو اورونو دموجونو سیند کې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ای د « جودي » پر غرونو ناستې

زموږ د « نوح » بیړۍ !

موږ په خپله لیوني یو

او پیریان رانه عقل وړی

لاس راکوی او که نه ؟.

۱۶ / ۱۱ / ۱۳۶۸

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

موسم

بې له تا دوينو شپې شوې ، ميلمنه مــو شـــه دکلــــي
د « زيئوس » دکاله وړانګې «آتنه» مو شـــه دکلــــي
څو چې غار په وينو لوند دی ، ګډوي لوګي دغــوبــــو
څو يو سترګی ديــو پاچا دی نو وسله مو شـــه دکلــــي
دتيارو اوښې ګونډه دي ژوند ترې سا ايستلې نــه شـــي
دسپوږمۍ دروح آينه شه او ډيوه مـــو شـــه دکلــــي
ورته يوې لولۍ سترګک کړ سکندر تخت د جمشيد وسو
دامړ ژواندی قوم راويښ کړه زلــزلـه مــوشـــه دکلــي
چې دژوند هره چينه يې تر هر پل لانـــدې کـــړه وچـــه
دادمرګ په سره موسم کې ته قبله مـــو شـــه دکلـــي.

۱۳۶۸/۱۱/۲۶

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما لیلا

زما لیلا د شنو نارنجو د باغچو ونه ده

چې د سپرلي باد يې د ګلو دوړمو سپينو چينو کې

د خپل ټول ټول عمر مزلونه مينځي.

* * *

زما لیلا د شنه آسمان دلو يو کليو

د سپوږمۍ پيغله ده

چې تورو شپو کې ځانګه ځانګه شي

د دښتو او ځنګلونو تورو څڼو ته

غونچې د مرغلرو اوبي.

* * *

زما لیلا د چنارونو او سپيدارو

ښايسته مرغۍ ده

چې چيرته ښاخ له ونې وزيږي

نغمې ورته د عشق او د پاکۍ غږوي.

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمالیلا دهسکو غرونو دسرونو

دکیږدۍ کوچۍ ده

لکه ګوربت یې پر ژورو او پرتږو

کږیدل نه دي زده .

* * *

زما لیلا دشنو بادونو دچینو

هغه رڼه سترګه ده

چې چیرته ګرد پر رڼا پریوځي

پرې ورېمې دآزادۍ وورو ي .

* * *

زما لیلا دخدای دکلي دشنه باغ

دهسکې ونې سره منه ده آ شنا !

چې دجنت وږي یو ازې دخپل حسن

او رنګونو په کاسو مړوي

او تو یو لو ته یې لاس دقدرت هم نه رسي .

 / ١١ / ١٣٦٨

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

میرمنې ته مې :

ستا وفا

مادې په زلفو کې

یو ګل د وفا کېښوده

تا مې شملې ته

د خوانۍ شیبې

غونچې غونچې کړې...

(c) ketabton.com: The Digital Library

کيسې

سوړ ژمی اوبه شو د سپرلي هنګامې چیرته دي ؟

دا زموږ د تربیو هغه ډکې کاسې چیرته دي ؟

شپو کې لګيدلې د ظلمي شهيد پر قبر چې

اوس مو پر شهيد وطن دا ورکې ډيوې چیرته دي ؟

زموږه خو ياديږي د پرديسو هم بې وسه مرګ

سرې جنډې رپيږي پرې ؛ زموږ هډيرې چيرته دي؟

زموږ د ټينګ ټکور حجرې ، زموږ د محبت کلي

زموږ د شمله ورو هغه لوېې ديرې چیرته دي ؟

شته دلو پټو غرور او هسک دی د پګړيو غر

اوف چې د پښتو او پښتونوالې کيسې چیرته دي ؟

 کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه سپیڅلی لوګوس

ته دزنبقو دتنکیو اننګیو

دشبنم څاڅکو کې

دانه دانه دپسرلي ښکالو کې وټو کېدې

لکه سپیڅلی « لوګوس»

لکه دوینې دزلمي شهید سوري ټټر کې.

ته دباران او سپینو واورو

له معصومې او سپیڅلې بیګناه لمنې

زماد زړه په جل وهلې دښتې تویه شولې

لکه وږمه دسحر

لکه کوچنې ماشوم

دیوې بې وزلې مور دویر او ددعا په بدل.

ته دلمرونو دکانونو

او سپوږمۍ له څاه نه

لویه ډیوه شوې

په تیارو شپو کې مې وځلیدې

لکه دړوند لاسو کې سترې امسا

لکه دتږي مسا پر په مخ کې لویه چینه.

سیـندونـه هـم مـري اســـحـــاق نـــګیــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ږلۍ

په دې پسرلي څه وشول ؟

سپینې وږمې څه شوې؟

چې بې خزانه باد زموږ د باغچو ګلونه

سپېرو اغزو ته

لکه ستړي با زینګر ګډوي

دا پسرلی څه شو ؟

دا زرکې چېرته لاړې ؟

چې زموږ دغرو په لاله یي دروکې

او دبادونو دپستو سینو تر سیورو لاندې

دځوزو ډلې او دکاړو کاروان غیږې موښي

او دآسمان غیږه کې

شفق راوسوځید

په شنو پاڼو یې

ځولۍ ، ځولۍ دسرو سکروټو ږلۍ وشیندلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا کلی مه ورانوئ !

دا کلی مه ورانوئ !
دا کلی مه ورانوئ !
ګورئ چې هلته د شنو ولو د شنو سیورو لاندې
ګورئ د شنې ویالې تر څنګه د جلګو د پاسه
یو کوچنی پروت دی
یو کوچنی ویده دی
او ، تر وړې لوپټې لاندې
په خوب وړو سترګو
د ناز په غېږه کې کوچني شینکي خوبونه وینې.

دا کلی مه وارنوئ !
دا کلی مه ورانوئ !
ګورئ چې هلته لکه زرکې زموږ د کلي نجونې
ګورئ چې هلته د بامو پر سر نورسې نجونې
کتار، کتار د لمر تر وړانګو خپل پیکي جوړوي
او په مینو ژبو
د پېغلتوب غوږ کې د ځوان هوس سندرې بولي.
دا کلی مه وارنوئ!
دا کلي مه ورانوئ!
ګورئ چې هلته د هغو سپېرو کوډلو ځینې
ګورئ چې هلته ددې تورې تروږمۍ له غېږې
ساړه زګېروي جګیږي
سوزمن آواز راځي
او امیدوارې میندې
د انتظار د بڼ د سرو ګلونو لارې څارې
دا کلی مه ورانوئ!
دا کلي مه ورانوئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سفر په لاره کې

مامې د مينې نــو بــالــغــه خــړيــکه وليــدلــه
چې مې د ياس او د همو نو د تيــارو شــپېــې يــې
د خپلو سترګو د الماسو په تېــغ څيـــرې کــړلـــې.

* * *

مامې د مينې نو بالغـــه خــړيـــکه ولـــيـــدلـــه
چې د سرو وينو له بستر نه يې د ستورو نـــجـــونـــې
د شپو د زور له ګنهګارې غېږې خـلاصـــې کــړلـــې.

* * *

مامې د مينې نو بالــغـــه څـــړيـــکه ولـــيـــدلـــه
د سبا يې ددې وريښمينې وږمـــې سپـــورو لانـــدې
چې د آسمان د وريځو سيــــن نـــه سفـــر لاره کــــې
د باراني ګلو سلام ته غېــږه دځـــمـــکــې نيســـې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهدأ زما سپین ږیري شهید پلار ته:

د میلاد په شپو کې

ای ! ددې شنه اسمان په غیږه کې خوب وړې سپوږمۍ !

ای ! په دې شپو کې د پردیسو د سفر ډیوې !

ای ! دګلونو او د پیغلو ، پیغلو وینو پرې !

ته راته ګورې ؟

ته راته ګورې چې د کرېکو او تیارو ننبه شوم ؟

او د ساره ژمي خوني او ګنهګار ابلیس

زما دګلانو او نرګسو باغ کې اوروکاره !

تهراته ګورې ؟

ته راته ګورې چې محل مې له کارغانو ډکشو ؟

او په ویالو دهیلیو بچې وسوزیدل !

او زموږ دکلي میندې

سیـندونـه هم مـرې   اســـــحـــاق نـــګیـــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمیلاد شپو کې «بې لاسو او پښو بجیان زېږوې» !

ته راته ګورې؟

ته راته ګورې چې مې ټول کلی چاړه چاړه دی؟

خلک په نوکو او برچو دیوبل ستر ګې باسي !

او دمالت نجو نې

پ خپلو تورو ،توروڅڼو کې ځوزان ټک وهي؟

آه

آه نازولې سپېږمې

آه درنا مورې !

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چړې په څوکه

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي ؟

چې د سپوږمۍ شونډو کې تورو وریځو ځاله کړې

او د شیطانې شپې په لومو کې د ستو رو نجونې

د مرګ له نوکونه کترې ، مترې راتویې شولې.

* * *

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چا تړلي ؟

چې د تیارو په جهنم کې داغزیو لښکر

د بلا ربو بو ټو له شیدونه ډک تیونه شکوي

او د نرګسو د اموسکۍ ، موسکۍ رنګینې سترګې

دلاس په نوکو باسي.

* * *

دا د سپرلي د شینکي باد وزرونه چاتړلي ؟

چې زموږ د کلي د بامو د سر سپینکۍ کوتې

د زهرجن غبار د زهرو د باران له لاسه

له ډېرې ویرې د ښکاري ګوتو کې ځاله کړې

او د چړې څوکه کې

سپینې دانې لټوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درنها کلي ته

زه به د سترګو تخم

دغه رانه کسي

دو چې ځمکې په تبجنه غیږ کې وکرمه

او ،

د سینې له باغ نه

به مې دوینو څراغ

تورو کوڅو کې

دلارو یو مخ ته ،ونیسمه

څو چې په ګډه سره

دې لویو شپو کې

درنها کلي ته تول ورسو !.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشپې پر بام

نن مې د کور له پنجرې نه

دمغرب له لورې

یوې مرورلې

خوساشوې وږمې سراخیستی

او دګلانو په چوپتیاکې

دکارغانو ډلو

تیارې پر سر

دسبايي په شبنم ولامبلې

سحر له شرمه

ځان ته ونه کتل

ګلانو خپلې سرې مچکې پرې کړې

او لمر خولې ، خولې

دشپې پر بام ویده پاتې شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رڼا مرګ

لا د نرګسو د موسکا په سپرلني پاڼو کې

غرمو خوړلې،

جل وهلې کربلا ویده ده

د شپو په څڼو کې

د تورو ،تورو وریځو خمار

د سپوږمۍ زړه نه

د سرو وینو پیمانې اخلي

او اطلسي باغونه

د سرو ګلابو

د غوټیو جنازې پر اوږو

د پرهرونو

د باغچو داغي ګلونه پر سر

د تور خزان خوني سیلیو ته سلام کوي

او د سپیدو له باغ نه

د تورې د ښتې

پر اغزنې چاودې ، چاودې سینې

یوه رڼا ولویده

یوه رڼا مړه شوه (چې رنګ د لمر یې درلود).

سیـــندونـــه هم مـــري اســـــحـــــاق نـــــګیـــــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهاند دوکتور زيار ته دهغه دپنځو سمې کليزې په منا سبت:

ته لکه لمر...

ته لکه لمر

دخپلو وړانګو

طلايي لمبونه

ذره ، ذره

په مړاوو شوبو

(ګلو) وخڅيدې

او ،

دشينکي ذهن

دهسک

له رڼو ستورونه دې

زموږ رژيدلي

اوسرتور (بڼ) ته

سالو وګنډه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپرلي ته

سپرلیه راشه پر دې کلي راشه

چې د ساړه ژمي قاتلو ،خونړیو شیبو

زموږ د باغ د کشما لیو وینې وچې کړلې

او ما ښامي سیلیو

بیا د سپوږمۍ دزړه چاودون

دمړ وسلګیو شپو کې

د ښېغلو ولو او سپېدارو ملاوې ماتې کړلې

* * *

سپر لیه راشه پردې کلي راشه !

چې زموږ د کلي د ښېغلو ټو ګودر ونړېده

دلته د شو نډو په خیالي باغ کې موسکا مړه شوه

او زموږ د میندو مهربانو مورنۍ غېږو کې

شو نډې پر تیو داکوچني ماشو مان وسو ځېدل

* * *

سپر لیه راشه پردې کلي راشه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې تورو دربلو کې زموږ د سفرونو سپوږمۍ
درنو ستورو د ګلونو د میلاد په ماښام
کترې،کترې له اسماني دښتو را ولویدله
او د شنو وږو د ځوانۍ او پښغلتوب خوبونه
د وحشي باد په قهرجن ستوني کې ونښتل..

* * *

سپر لیه راشه پر دې کلي راشه
چې زموږ د پښغلو او تنکیو سرو غوټیو ستر ګې
د څانګو بڼ نه د خزان په سیلۍ تو یې شولې
د تورو شپو د تورو ږځو تر لنې لاندې
د سرو ریدیو د مور بلار به ګېډه وځیرله!!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثا ثکي...ثا ثکي

بيا ددې تور آسمان په غيږ کې

دوريځو ها دي

په تورو شپو کې

د سپوږمۍ په وينو ولمبيده

او اورني بادونه

د شنو پستو د پيغلتوب دوخت

شينکي خوبونه

تنکي ، تنکي سوځوي

او په دې شنو شنو دامان کې

د هوسيو بچي

او د زيتونو

د تنکي ذهن بې ژبې پاڼې

د خپلو وينو په بدل

ثا ثکي دلمر غواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلی، ږلۍ، باران

سږکال به هیڅ کله سپر لی رانه شي

غوټۍ به چاته شنه موسکا ونکړي

ځکه داکلی ، داکورونه

اودا وراني کوڅې

خپله سپرلی ، سپرلی دی

او راټوکیږي

هره ورځ پکې دښتې ګلونه

زموږ دوینو ګلان

زموږ دوینو غوټۍ.

سږکال به هیڅکله باران ونهووروي

ځمکه به هیڅکله محتاجه دآسمان نه شي

ځکه: هرګام او هرقدم

راته باران نیولې

یوه تریدلې باران

یوې تریدلې ږلۍ

داسې باران چې زموږ دپیغلو دېنو له وریځو

له دې یتیمې ځمکې

آن په آسمان ووري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد واصف باختري ته:

لیک

ته یې سپیڅلی لکه وړانګه او اروا د مرغلرو

د صدفو د سپیڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه یې

ته یې سپیڅلی لکه روح د « آدم »

او د جنت د ښکلو حورو اننګیو او ککیو کې یو روڼ

دانــطـهـور څاڅکی.

* * *

زه دې په پاکو بېګناه سترګو کې وینم

د دنیا د بیګناهو او سپیڅلو اروګانو بې فریاده

یو ګنګ شوی ، یو بې ژبې ، یو بې وینې ، بیګنا هه انځور.

زه دې د زړه په دې ناپایه سمندر کې هر ساعت

هره شیبه دیوې یاغي بیړۍ د ستر ماښو د ستړیو شیبو

لیکې وینم.

چې لا خوځیږي پسې ، لاړې وهي ،منډې وهې ځې او د آرمان غاړې ته نه رسیږي.

* * *

کله چې خاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا مالګینې خنداګانې ماته وير ، ماته فرياد

ماته فغان رابښي

ژړا دې نه پيژنم

کله چې ژاړې نه ژړلی نه خندلی شمه .

خو دومره پوی يم چې کاتب د مخلو قاتو زماوستا

د ژوندون پاڼه د خپل « قار » او له « مستی »

ډکو شيبو ليکلې

چې ژړا نه پيژنو

خندا مو هم نه ده زده .

ته يې سپيڅلی لکه ورانګه او اروا د مرغلرو

د صدفو د سپيڅلو رڼاګانو د ښکلا کعبه يې

ته يې سپيڅلی لکه روح د (آدم) .

۲۸/ ۱ / ۱۳۶۹

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیوری (۱)

داڅو ونې

داڅو ولـــې

داڅو څانګـــې

دازمونږ دوطـــن نـــه دي

دوی نه بـــوی ځـــي د پـــــردیـــو .

* * *

دا سپڅلې خـاوره وایـي:

دوی زمادغیرږی نه دي.

دادباد دمور آواز دی:

چې ماتی ورکړی نه دی.

دلمر وینې وهي کوکې:

چې دوی مالوی کړي نه دي.

* * *

کانې غرونه راته وایي

داسیندونه راته وایي:

پام چې څنګ له یې ورنه شې

یو ساعت شي درته سیوری

بل ساعت درنه سا اخلي.

۹ / ۲ / ۱۳۶۹ کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شناختې

یه ښکلې ، ښکلې

یه سپیڅلې ملایکې !

دې مالت او په دې چم کې

ګنا هونه هومره ډیردي

چې تا هیڅ

دخپل وبال او دګناه غاړه کې

څوک نه وینې.

وایه ! په دې لار چې راتلې

هغه زموږه دپلرو

اودنیکو قبرونه څه رنګه وو ؟

ښه یې وه؟

خاوره یې وه؟

شناختې یې وې او که نه ؟

موږ خو دپلار او نیکه هغه سپیڅلې

اودرانه قبر ته نه پرېږدي څوک.

۱۳۶۹ / ۲ / ۹

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګامونه، قدمونه

سیلۍ ، دکومو اورنیو غروله څوکو دې

زموږ کلي ته لاره کړې؟

موږ چې قدم په قدم اخلو

ستا دغیږې داورونو پر سکروټو

او سپرغیو لګو.

چې دغنمو فصل شین شي

اود غوږګو نازولي بچي قد وباسي

ددنیا ټولې سرې لمبې مو میلمنې شي

دکبلو او کبانو دسپیڅلو خنداګانو

دمعصومو څپو وینې زبیښي.

* * *

سیلۍ !له کومې نا سپیڅلې اوبد بختې لارې راغلې

دګناه او دویرونو ساز پر شونډو

زموږ دژوند اوددعا او عبادت کلي ته ؟

موږ چې قدم پر قدم اخلو

هرقدم مو دکربوړو پر قدم اوپر پلونو لګي

قدم زګیروی کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګامونه چیغې وهي

لارې له شرمه لارې نه راکوي.

* * *

سیلۍ ! قدم چې دلته اخلې باغ له شرمه

خپل ورمېږ غو ځوي

مورې له غوټیو او غوټۍ له مورې مخونه نیسي.

وایه ته څوک یې ؟

د کوم ځای یې ؟

او له کومه دې زمورږه ددعا او عباد تکلي ته پیښنه کړې؟

۱ /۳/ ۱۳۶۹

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تو پیر

دادشنه آسمان ناوکۍ

څومره مینه ګرکې ده !

شپې چې دګناه شي

هر څو ځان پر خیرو ولړم

دارا ته موسکۍ شي

دخپل ځان په سپینو پیو مې څادر مینځې

دلته مې دځمکې

دا سپین سرې نیا میره شي

هرساعت راته قبلې

دشنو ډنډونو په اوبو ولې.

۱۳۶۹/ ۳/ ۹

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلی

لښتي وچ شول

ويالې ورانې

سين د تورو کاڼو غر شو

اوس حيران يم چې د کلي

دا هېلۍ به چېرې لمبي؟

* * *

نه پوهيږم، نه پوهيږم

ای د کلي مازيګره !

هازمونږ د کلي چم کې

هغه سپينه کيږدۍ څه شوه؟

هغه شنۍ څپرې څه شوې؟

هالو ګرې جنۍ چېرې؟

* * *

تا ته ياد شي مازيګره !

د ګودر د غاړې لېکې؟

لکه باغ د ښاپېريو،

لکه لارې د کوترو؟

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاته باد شی مازیگره !

هغه شنې د برې د کلې؟

پکې هسک د شملو غرونه

پکې وربځې د چلمو؟

* * *

نه، نه وران دی

کلی وران دی

بو ځاله پکې نشته

هادښکلو توتکیو

بو نغری هم آباد نه دی

د ابیو د لاس ننبه

* * *

لښتي وچ شول

وبالې ورانې

سین د تورو کاڼو غر شو

اوس حیران یم چې د کلي

دا هیلی به چیرته لامبي ! !.

۲۵ / ۳ / ۱۳۶۹

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چغه

وخت د دیدن اورشو د لمبــې پــر ســـر ولاړیمـــه

څه وکړم پښتو ده دوعــــدې پـــر ســـر ولاړیمــه

څاڅکی څاڅکې راغلم ستا د حسن پربام پرېـــوتـــم

اوس چې پر ځان پوی شوم د ناو ې پر سرو لاړیمــــه

ته خو به تندی د شپې نن بیــا پــه کاســـو وولـــې

زه څو مره کمبخت یم د توبې پـــر ســـر ولاړیمــــه

لړ خودې کاږه واږه بانه رابانــــدې سیــــورې کـــړه

خیر دی مساپر یم د غرمـــې پـــر ســـر ولاړیمــــه

اوښکه د غزل مې د ساحـــل د غاړې چـغــه شـــوه

ډوبه مې بېړی ده د څـپـــې پـــر ســـر ولاړ یــمــه.

۱۴ / ۴ / ۱۳۶۹

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتو خبرې

ماته د انکار تاته د هو خبرې نه دي زده
تاته د راتلو ماته د تلو خبرې نه دي زده

ته خو به مانې د وعدو بیا راته ودانه کړې
ماته له دروغجنو د ګلیو خبرې نه دي زده

ستا خو به امېل لکه سپوږمۍ په تېر وزانګي
ماته د ناڅیرو ګرېوانو خبرې نه دي زده

ته د خم مېلمه شه، سر تر پښو د مستۍ ځانګه شه
ماته بې له اوښکو د نشو خبرې نه دي زده

زه بې له پښتو نه په ټول ژوند پر بل څه پوی نه شوم
ستا لکه مغله د پښتو خبرې نه دي زده

کابل

۱۳۴۹/۶/۳۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویر مالت

ته راته خانده زه سلګو سره خوشالـــــه یـــمه

ته پسرلی شه زه اغزو ســــره خـــوشالـه یمه

دویر مالت کې دهـــوس دادا نــــشته قـــدر

دغم موسم دی له غمـــو ســـره خـــوشاله یمه

ستوري دې اوري پـرخې پرخې پر خوب وړي نظر

زه لکه شمعه شوګیرو سره خوشــــالـه یـــمه

دزلفو وریځې وروره بلې دې نه شــــي ډیـــوې

دژمي شپه یم له تیارو سره خوشـــالــه یـــمه

نا دان قاتل راته په لاره کې کـــــرلـي سپرغۍ

زه لکه دود لویو لمبو سره خوشالـــــه یـــمه

څومره خوږه شوه په دې چم کې دوحشت ارتـــقا

چې یې ښاغلو لیونو سره خوشالــــه یـــــمه

۱۳۶۹ / ۹ / ۳۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلی

پسرلی ، پسلی شو

پسرلي مې چې کري

ګلابي حورې

پسرلی مې چې د خدا ی

له مهربانو سترګووري.

* * *

پسرلی شو ، پسرلی شو

هره لویشته د وطن مې

د نرګس ډکه کمڅۍ شوه

هره لښته مې د کلي

تکه شنه د جنت څانګه

غنمي وږمې په زلفو

غرنۍ کوترې راغلې

د هوسیو لونې ناځي

د شنو د ښتو پیغلتوب ته.

* * *

پسلی شو ، پسرلی شو

د لمر سرې تورې یې ښکل کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمبوي درنېا ناوې

غوځوي دشپې رګونه

کري دښتو دآسمان کې

دانځرو شنه با غونه

سپوږمۍ سپین رباب اخیستې

رانه ستوري نڅاګر شول.

* * *

پسرلی شو ، پسرلی شو

تودوي مې سرې وینې

زور خمار پر عقل ولم

سد مې اخلي دتاک وینې

ګناه کار ساقي ته ناست یم

راکوي جنتي « پینې »

هره پاڼه دهرګل مې

دې یاغي سر ته پګړۍ شوه

هریو کاڼې مې ګلاب شو

هره پرخه مې غونۍ شوه.

۱۳۶۹ / ۱۲ / ۲۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلیزه

نن مې دښکلې لور دحسن پر سپرلیو
یو بل ګل وټو کید
نن یې دژوند پنځلسم ستوری رابرشو
دکمځو پر ماښام
نن یې دتاند عمر د لښنې پېغلتوب ته
بل ګهیځ شین شو له.
لورمې نن پیغله شو له

* * *

نن مې وعده وه چې د زړه دوچې د ښتې
د سمسورې غوټۍ جشن لما نځم
نن مې وعده وه چې به ناوې کړم
د کور پنځلسمه سپوږمۍ
نن مې وعده وه چې سلګۍ ورته
د شمعو دودوم
او بلومه ځ یوې
خو نن د خپلې بد نصیبې سرې غوټۍ
مو سکا ته کېنا ستم
ما یې د باغ د پېغلتوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې تنکۍ شپې سلام وانه خیست

ما شمعې ونه شوای راوړای

ورکې ډیوې بلې نه شوې

ما یې ترخو شونډوته

رنګ د خوږو هم ورنکړ

ما یې پر زلفو یو کو چنی پوړنی

نه کړو راخور.

* * *

او نن ماښام چې ټوله ورځ

روژه په خوله

دلوی الله پر عبادت بوخته وه

په دې ګناه چې

په نغري کې

ماښامي ډېپر تر وسو ځبدل

موریې له شپې نه

تر سبا ورته غمبوري

په ځپیړو شنه کړل.

هو !

مور د بچو کلیزې داسې لمانځو

زموږ د ستور داسې دی ! ! !

۲۶ / ۱۲ / ۱۳۶۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالباري جهاني ته (۱)

دهغه دشعر په ځواب کې:

مساپر خيالونه راغلل

مساپر له لرې غرونو

مساپر له لوی سفرنه

يادوي «دماضي پاڼه»

رانه پوښتي دنن وينې.

* * *

اوس به څنگه ورته وايم ؟

اوس به څنگه ورکړم «زيری»؟

چې به ستړيه مساپره !

هره ولويشته ددې کلي

چې دخدای (ج) له خوبه شنه وه

اوس يوازې دکارغانو

او زاړه شيطان کيږدۍ ده.

* * *

اوس به څنگه ورته وايم ؟

چې دغرونو ځنگل لوټ شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخیړیو څنې پرې دي

ځالې ډکې له کربوړو

دچنارو په سینه کې.

* * *

اوس به څنګه ورته وایم؟

چې دنن مینزو کړې ماتې

دپرون ښکلې هنداري

زموږ بوډۍ مور یې کړه بوره

ټول وطن شهید شهید شو

دلته مري دماضي فصل

دلته مري دسبا زړي

شمله ور غرونه مات شوي

رامیراتې لوپټې دي.

* * *

اوس به څنګه ورته وایم؟

چې مې مري دمستۍ کلی

دلته ویر دی خندا نشته

دمرګي لوبه جاري ده

چا خندا راته وژلې

چا مو کور پر انګار وویشت

سیندونه هم مري   اسحاق ننګیال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چامو پخو چړو باندې

دبچیو مری، پرې کړې.

* * *

اوس به ځنګه ورته وایم؟

چې دنجونو تور وربل کې

سپرلې شین شو دځو زانو

دلته اوس دګودر لاره

داغزو لښکر نیولې

اوس دښکلو دسرو شونډو

هغه شنې موسکاوې مړې دي

اوس دښکلي ریبار ژبه

داغیار پر نوکو وتې

دلته لویې دیرې نشته

دحجرو تغر تول شوی.

* * *

اوس به ځنګه ورته وایم؟

چې شهید پلو پر سترګو

دوطن ادکۍ ژاړي

رنګوي ددعا ځلي

هسکوي دښیرو غرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

«زور» له لوړ ګريوانه نيسي

د سرو اوښکو په لاسونو

ترينه غواړي د خپل فصل

د دې شنو دانو مرګونه

چې نامردو بزغليو کې

د مور څه قدر نشته.

* * *

ته دې ورک سيوري ته ژاړې

زه له خپل سيوري نه ستړی

ته له ځان سره په جنګ يې

زه فلک سره په جنګ يم

راته وايي:

ژمې درومي

توتکې به بيرته راشي

لکه وړانګې د سپرليو

په وريښمين وريښمين وزرونو.

* * *

زه ويم:

ای د ټولو ربه!

که ته چيرې توتکۍ وای

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دریا دې وای دا ورځې

ته راتلې زموږ پر کلي؟

لکه وړانګه د سپرلیو

په وریښمین وریښمین وزرونو ؟.

۱ / ۱ /۱۳۷۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاک

چې يې دنيا ته سترګې راکړې

او غونچې غونچې شوې

پرهغه ورځ مې د مور سرې سترګې غوټۍ شوې

بيرته ونه غوړېدې

چامې پر ترېيو او ماشوموشونډو تې کې نه ښود.

پرهغه ورځ هم دلمر سرې وينې شوې وچې

او يوه شيبه راونه وريدې

شپه شوه ، شپونکې ، سپوږمۍ د ستورو درمو

ورېيو وريو پسې هم ونه وتله

تمامه شپه د مړو سلګيو پرزانګو ويده شوم.

* * *

سهار چې پا څيدم

زموږه د کاله د سرو انګورو نرۍ ونې راته ايښې وه

غو لانځه پر سپيرو او جل وهليو شونډو

ماورته مور وويل.

سيــندونــه هم مــري اســـــحــــاق نـــګيـــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هغه څاڅکي دانګورو مې پرزړه باندې

نيالګې ولاړ دی

څوچې لويږم ښاخورتاک مې

له ژوند سره سم لويږي

زه او تاک دواړه له يوې رېښې يو.

۱۰ / ۳ / ۱۳۷۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلبرې

هر څو مره چې پې مخې دي او ښکلې دي د لبـرې
هـغــومــره ستمــګرې او قاتلې دي د لبــرې

پو هېږم څو خو نخوره مېـلمنــې وې درنــه لاړې
زړګــيـــه !خپـه نــه شې نازولـــې دي د لبــرې

نه لوز، نه يې و عده، نه يې رښتيا ده چا ليـد لې
دې چم کې دوفا له غرو لـويدلـــې دي د لبــرې

زموږ که څواني اورشوه ددوی ګل له څنو پريـوت
داهسې پر خپل حــسن غولېــدلــې دي د لبــرې

توبه !الکه د خوار فقير دې خپلـــې غوسې وسوم
درنې دي،پېښتنې دي اوښــــا غلــې دي د لبــرې.

۲۹ / ۳ / ۱۳۷۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي

دلته ځوک نور د سپرلیو

د ګلونو او وږمو په سوچ کې نه دي

دلته چاته نور زموږه د کورونو

د بامو سپينو کوترو ته

دانې ورکول نه ز ده.

* * *

دلته د ښتوکي د باد له کوچي هير دي

چې بيا ښکل کړي

په پرديسو وچو شونډو

د لو ګرې پيغلې څنې

دلته پر کاله نشته

چې د استړې توتکۍ پکې دمه شي.

* * *

دلته وينه، مينه مړه ده

دلته فصل د لمر وچ شو

دلته قتلې دي د عشق او د ځوانۍ

او پيغلتوب د دې سپيڅلو ګناهونو

د جنت ښکلې هنداري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

دلته سا په باغ کې نشته
دلته مات دګل انځور دی
دلته بڼ کې زرغون شوې
دساراوو دزړو بګوو چیغې.

* * *

موږ دمرګ کام کې ژوندي یو
دښکاري ګوتو کې ناځو
دسبا کښت یې رالوټ کړ
دادنن شیبو دیوانو
دپرون پاڼې وروستې شولې
دمړو اودخاپو په لاسونو.
آزادي خووي همداسې
ژوند خو داسې وي کنه !؟

۱۳۷۰ / ۵ / ۲۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

څو منثور شعرونه

مصطفی جهاد ته :

زموږ مړینه -۱-

پرېږده ،

آرام ویده شه !

زموږ مړینه داسې ده

لکه زوکړه مو چې وه

او زوکړه مو

لکه مړینه مو چې ده.

* * *

پرېږده !

هغوی چې د خپلو کورونو

پر د ستر خوانونو

ډوډۍ خوند نه ورته ورکوي

ژوندي وي.

پر بېږده !

هغوی چې د پر دېو د کابارو

دافینو او الکولو په چینو کې

د لغړو فوا حشو

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پستو او مر مرینو غولانځو پر غرونه

ببوه شپبه خوب

زموږ د ټولو په ژوند نه ورکوي

ژوندي وي.

او پر بېړده !

هغوی چې و باړګنې

دخپلو ناوو پغلتوب

له هغوی نه

په پردیو کټونو کې واخلي

ژوندي وي.

او ،

زه اوته

چې ژوندي وو مړه وو ،

نو ،

پربو ځه

آرام ويده شه !

لکه زوکړه موچې وه

او زوکړه مو

لکه مړينه موچې د ه .۱۳۷۰ /۳۰/۵ کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

درد -۲-

دپلار مړینه مې ولیده

او دورو نړو زړه چاودون هم

لوږې مې ډیرې وزغملې

او تندې هم

خو بوه یې دومره دردوونکې نه وه

لکه:

نشه چې نه وي پوره

او بیبنه پای ته ورسې.

۱۳۷/۶/۱۷

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغمبران هم ژاړي -۳-

ونې ! ولې ژاړې ؟

ښا خونه یې راته غوڅ کړل.

چا ؟

ښاخ مې ،

ومې روزه، و مې روزه

چې رالوی شو

تبرته لاستی شو .

* * *

- مورې ! چیر ته ځې ؟

-د خدای کلي ته.

-مگر دالویه نړی ؟

-نړی خو دد پوانو ده .

- مېړه دې شته ؟

- رانه ورک شو .

- اوزامن؟

- لرم یې: قابیل او ها بیل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

- مسیحه ! ته او او ښکې ؟

-او ښکې نه ، وینې.

- دیهودا اله لا سه.

ومې روزه، ومې روزه

چې رالوی شو

دښمن ته یې و سپارلم.

* * *

- وطنه ! ته؟

- او دادی زه هم ژاړم.

- څوک دې ژړوي؟

- ملت مې،

ملت مې دوه برخې شو :

- قاتل او مقتول

دریمیګړی نه لري.

۱۸ / ۳ /۱۳۷۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخه ـ۴ـ

هغه ورځ مې چې غو ښتل

کمڅۍ يې ورته له ګلو نو ډکې کړم

دد ښتو او بڼو نو ګلان

سيليو بوو ړل

او نن چې، ګلان بيا راوغوړېدل

هغه نشته..

* * *

هوکې !

زموږ برخه همدا سې ده

تېر کال مو چې وبالې

له او بو ډکې وې

زموږ د کلي ژرنده ورانه وه

او اوس چې

دکلي ژرنده بيا ودانه ده

په ويالو کې اوبه نشته.

۱۲/ ۶ /۱۳۷۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا

زما زړه تر جهان لوی دی دجهان تنــګــه سینـــه ده

چي زه نه پکې ځائــیـــږم دادنیا شــومـــره وړه ده ؟

زه دجـــل دغـــرونـــو تــږی پـــروا ګیـر نه یم دلپو

ســـاقـــي ! چـم مـــې دګوټ نه زده زما بحر پیمانه ده

ما مسیح حیران لیدلی دخپل مورد عفت ســـوال تـــه

ماچې نوم دعشق اخیستی راته لـنبتـــه زمـــانـــه ده

موږ ئې خنګ ته دګودرناست یو پو کوو پکې ساګانې

ګنې داد ژوند ډیوه خـــولا پخـــوا تـــر ازل مـــړه ده

دتقدیر کچکول پر غاړه مرګ نـــه خیر دهستـــۍ غواړو

دادنیا شـومره لـولۍ ده ، دادنیا څومره سپـــیـــره ده.

۳ / ۶ / ۱۳۷۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مساپر

څه د ښکلو او ښکو ستوری مساپر پر خاورو خوریم
د چا سترګو نه لویدلی یو ټوټې ټوټې انځوریم
اوس به چیرته پسې لاړشم نا اشنا کوڅې دي ډېرې
دا د زړه تیر به مې څوک وي چې یې زه د شګو کوریم
چې یې ټپ په سترګو ړوند کړم ترې سرو بادونو یوورم
داد چا د نظر دودیم؟ دادچا د نغري اوریم؟
قتلوي مې چې خوبونو، لیونی خیال مې چې وژني
دا د کوم پښتون شملې ته د مغول د خولې پېغوریم
ځغلوم آس په دریاب کې، ګر ځوم بېړې په وچه
دا د کوم جنون امسا یم؟ دا د چا د عشق شبکوریم؟

۸/۶/۱۳۷۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیاله

داځـــوانـــي مــې صدقه شه ،خو پیاله مې تشه مه شه

دزړګـــي لپـــه چپـــه شـــــه ، خو پیاله مې تشه مه شه

ښه پوهیږم چې مې وژني دابربنــدې دتــاک پیغـــلې

عمره !یو ځاځکې نشه شه، خوپیالــه مې تشه مــه شه

ځوئې ځښم نه تمامیږي راته څه دزهــرو سینــــد شـــو

دادژوند وچه چینه شه، خوپیاله مې تشــه مــه شـــه

داد دوه کانو دنیا چې دومره ګرانـــه پرمــوږ پـــلـــوري

لکه دود پر اور خوره شه ، خو پیاله مې تشه مـــه شـــه

نه په بر دعمر خوښ یم، نه په ګز دژوند خــوشحـــالــه

تول دلوخو پېښو ناره شه، خو پیاله مې تشه مـــه شـــه.

۱۳۷۰ / ۷ / ۷

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاره

دژوند مزي خولنډ شول هغه شپه قـراره چيـــرتـــه ده ؟
ياران دلارې ډير دي خوملګـــرو لاره چــيـــرتـــه ده؟
کاروان مو دسپوږمۍ تر څنګ بر شو ،خوزمـــوږ مينـــه
چې تاويل ځاروانه ! اوس دخداى لپاره چــيـــر تـــه ده
ساقي ! راځنې وچې شوې ډالۍ ورتـــه دزړه لـــپـــې
زموږ دوينو تـږي داويـــده خمـــاره چيـــرتـــه ده
موږه سادګان ئې ددوکو پـــه ژرنـــده دل کـــړلـــو
اى عشقه ! ددروغجن ديدن هغه روبياره چيـــرتـــه ده
دادومره پيړى شپه کې دسبا سبـــا نـــارې چـــې دي
شمه مو دنيمزالو ډيوو تـــر سهـــاره چيـــرته ده؟.

۱۳۷۰/۸/۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کب

سیند لاهمغسې

ځپاند روان دی

او دا سپین ږیرې جاله وان

خدای زده

پر کومې دې شګلنې غاړې

خوب وړی دی نه ویښیږي.

سترګه مې ورپیده

او ستا دکور کوتره راغله

ستا راکړی ګل ئې

زما شملې نه یووړ.

زه پوهیدم چې

نن به داسی وشي

او نور به هیڅکله

درونه رسمه:

بیګاه مې خوب کې

له لاسونو ځنې

کب لویدلی !

۱۳۷۰/۱۰/۳ کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

نیمه شپه ده ، نیمه شپه ده

د سپوږمۍ څانګو ته ناست یم

یو څو سیوري راته ناځي

لکه ډمې عربانې

د جنت پیالې ئې راوړې

څه وریښمینې پریښتې دي؟

رانه اخلي تاج د عقل

د جنون جوغه ئې راکړه.

* * *

اوس د زړه پر پاڼو لیکم

ستا د دوه ستر ګو غزلې

لکه خدای چې مینه لیک کړه

داد حورو په لاسونو.

جنوري ۱۹۹۱ مسکو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانګه

دکومې شپې بلـــه ډيـــوه ئـــې ځـــانـــګـــې؟

چې مـې دزړه پــه کــور خـــوره ئــې ځـــانـــګـــې !

لږصـــبـــر وکـــړه چــې وزګـــار خـــوشـــمـــه

څنګه بې صبره پــيــمـــانـــه ئـــې ځـــانـــګـــې؟

شـــيـــبـــه دژمـــي دراتـــلـــو خـــونـــه ده؟

داسې چـــې بيا کـــږه وږه ئـــې ځـــانـــګـــې !

نه چې ياغـي شـــونـــډو مـــې وکـــړ تـــېـــری؟

له شرمه بيا چـې تکـــه ســره ئـــې ځـــانـــګـــې !

څنـــګه دعشـــق پـــرقـــيـــام نـــکـــړم بـــاور؟

چـــې راتـــه سيـــوری اوشـــمـــله ئـــې ځـــانـــګـــې !

دوخـــت سيـــلـــۍ دې رانـــه وړای کـــلـــه شـــي

دپښتني کـــور ميـــلمـــنـــه ئـــې ځـــانـــګـــې !

جنوري ۱۹۹۱

عشق آباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه او غر

تاسو مې پېژنئ؟

زما دتن هډوکي

اودخاورو په رنګ مسته وينه

زما دغرونو دهستۍ نښې دي

مامې دغرو له تيو پې رودلې

زمادکور دبامبو تېې له پاسه

غر ولاړ دی

اوپه انګړکې

هرقدم ته دخېړيو ونه،

په هريو ښاخ کې يې

دلمر دزېړيدلو کيسه

اوشين آسمان يې

خپلو ستر ګوته

له پاڼو نه

رانجه پوروي

ماته دخوب او سترپيا

چم نه دی زده

تيارو ته ستوري،

سيـندونـه هم مـري   اســـــحـــــاق نـــــګيـــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسبا بر بندو پیغلو ته

لمنې ګنډم

او کرۍ ورځ ستګې په لار تیروم.

سترګې په لار یم

خو دڅه لپاره ؟

نه پوهیږم !

وه چې زما تر سیوري ها خوا

دادنیا نن څومره ښکلې ښکاري

دریغه !

له شرمه راته پاس

دکتو وس نه لري.

۱۳۷۰ / ۱۱ / ۲

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغنمو وړی

لوی احمد شاه بابا ته:

(۱)

دغنو وړی زما دپګړۍ څانګه
دغنمو وړی زما دغرونو ژبه
دغنمو وړی زما دماضي درمند
دغنمو وړی زما دسبا توره.

* * *

دغنمو وړی زما داوښکو تښکی
دغمو وړی زما دموسکا پاڼه
دغنمو وړی رنګ دښاپیریو
دغنمو وړی زما دیار سندره.

* * *

دغنمو وړی لمر دشپو دتیو
دغنمو وړی سیوری دغرمو مې

سیندونه هم مري اسحاق ننګیال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغنمو وږی وږم د سپرلیو
دغنمو وږی تن د شنو څیړیو.

* * *

(۲)

دغنمو وږی پاس پر شملې شین شو
طلائي تاج ئې نسکور کړ له سرونو
دغنمو وږی شنه دویاړ جنډه شوه
لکه سره وینه آیت د پاني پټ شو.

* * *

دغنمو وږی توره د بریښنا شوه
ددښمنو وریځو ګیډۍ ئې کړې څیرې
دغنمو وږی زما د غرونو باد شو
له هیبت نه ئې زمرو ګیدړې راوړې.

* * *

دغنمو وږی وینه د غیرت شوه
په ککرو کې ئې اور د ایمان پو کړ
دغنمو وږی زما د پلار شمله شوه
ټیټیدل ئې لکه ستوری چیرته نه زده.

* * *

دغنمو وږی اور شو پرنا مردو

هره لویشته ئې تنور کړه پر بګوو

دلمر بڼ ئې له لویدیزې سیلۍ خپل کړ

دشمال دباد ترخه ژبه ئې پرې کړه.

* * *

دغنمو وږی ټول هیواد شو

دغنمو وږی ټول ولس دی

دغنمو وږی زما دوطن هسک شو

چې تر غاړې ئې دبلا سونه لنډ دی

* * *

دغنمو وږی زما دپګړی څانګه

دغنمو وږی زما دغرونو ژبه

دغنمو وږی زما دماضي درمند

دغنمو وږی زما دسبا توره.

۱۳۷۰ / ۱۱ / ۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښت

دزلفو شپې دې راوړې خونسکورې درنه نه شي

ته ګوره هغه کړې وعدې نورې درنه نه شي

بلد نه یم په غېږ کې د سپېڅلې ګناه چېرې

دا شونډې وچې روږدې دي سمسورې درنه نه شي

ما ښبلي کله نه دي ساقي تور شراب په جام کې

ستا سترګې تکې سرې ښې دي چې تورې درنه نه شي

کمځی دې راته دارکړه چې منصور شمه ژوندی شم

وېرېږم له هغې نه چې منګورې درنه نه شي

له ورېځو نه خیر نشته کښت مو هم له سینه ده لېرې

سپرلیه ! څوغوټی دي چې کمزورې درنه نه شي.

۱۳۷۱/۱/۱۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالباری جهاني ته «۲»

د هغه د شعر په ځواب کې.

مادرته نه وې چې یـــاغـــي شـــو اولـــس؟

مادرته نـــه وې چـــې ژړېـــږي وطـــن؟

مادرته نه وې چې نـړېـــږي غـــرونـــــه؟

مادرته نه وې چې ورانېـــږي وطـــــن؟

* * *

مادرته نه وې چې د کار غـــــیو ســــیوری

تاج د شیطان شولو ټوي پـــــرښتـــــې؟

مادر ته نه وې چې د حــــورو حــــسن

پرېمو پلوري، خرڅوي پـــــرښـــــتې؟

* * *

مادرته نه وې چې د نــــــن سنـــــدره

غریبه اوښکه شــــوه پهــــاوروســــوه؟

مادرته نه وې چې ډیـــــوه د ســـــبا

ماته هنداره شوه په کــــــور وســــوه؟

* * *

سیـندونـه هم مـري   اســـحـــاق نـــګیـــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مادرته نه وې چې هـــادرنـــې لـــوپتـــې
داوراو وينو پـــــر ګـــودرزانـــــګې؟
مادرته نه وې چې ها سپېڅـــلې تــــسبې
د څو لـــو ليـــو پـــر تـــتر زانـــګې؟
ما بـــو زخـــمـــي تـــن دوطـــن ژړلـــو
اوس لـــه وطـــن نـــه وطنـــونـــه جوړشول
مـــــايـــــې لايـــو درد دواکـــړې نـــه و
اوس يـــې له هـــر تـــپـــه تـــپـــو نـــه جوړ شول

* * *

تـــه اويـــې مـــه ژاړه جـــوړيـــږي وطـــن
زه ويـــم چـــې نـــه يـــې نـــا خبـــر بـــه يـــې
تـــه وايــــې اوردې بيــــا ګلان دې پســــې
زه ويـــم لـــه دې اوره بـــهـــر بـــه يـــې.

۱۵/ ۱/ ۱۳۷۱
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

وينې پر کاله

اوښکې د شېبو که د کلو وې په سر واوښـــــتې

لپه وې اوبه، که په نېزو وې په ســـــرو اوښتې

ټول عمر باران و ،يـــــوه شپــــه مو رڼه ونه ليده

پوه نه شوو د ژمي که سپرلو وې په سرو اوښتې

نه به وايې ژبه د غه ګونګ زړګی شاهد خــودی

لښتې د کمڅو که توپانو وې په سرواوښتـــــې

خير که مو سر لاړ د پښو پل مو ژوندی پاتې دی

څو ورځې کانې په قافلو وې په سر واوښتـــــې

سترې نه شوې غاړې زموږ اودا پڅې چړې ددوی

وينې پر کاله د پښتنو وې پر سر واوښـــــــتې

۱۸ / ۱ / ۱۳۷۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېديا

سپېره بېد ياده پکې پل د بنيا دم نشته

يو څو پېرېان دي له پرديو غرو راغلي

بربنډ ېږي ، ناڅي ،ناڅي

چې تياره شي بيا سينې پر خپلو ميندو سړوي

پرخواړه خوب پر ېوځي.

* * *

د زهروونه ده ولاړه

پر بيزو ادې يې سيوری کړی

بيزو د زهرو پرګي خوري هره ګړۍ ورځنې حمل اخلي

دورځې ديرش، څلويښت ځوانان شي

بيا قتلېږي

خو بيزوادې پرګي خوري

اولګېاده هره ورځ نوي بچېان زېږوي.

پېرېان ګډ ېږي

سيـــندونـــه هـم مـــري   اســـــــحـــــــاق نـــــګيــــــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبیزو ادې په ویرا و پر خواریو خاندي

چې شپه تیاره شي

بیا سینې پر خپلو میندو سړوي

پرخوا ړه خوب پرېوځي

سپېره ببېدیاده پکې پل دبنیادم نشته

۱۳۷۱ / ۱ / ۱۹

لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګیله

زه دې د کومې ښې ځوانۍ په خاطر؟

ستا د نیمګړې مینې

د سمسور تیا په هیله

پیالې په سر واړوم.

او زه دې کومو مهربانو سترګو

ته شین غزل ولیکم؟

پیالو ته شونډې

د غزل زلفو ته لاس نه ورځي

کله چې زړه کې مې یې.

۱۳۷۱/۱/۲۲

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شيخ

شيخ بې نعمې ګڼه برېږي

شيخ د جومات کړکۍ ترلې دواړونو د بوالو ته ناځي

شيخ د خپل عشق د باکرې مور

له تيونو نه شراب څښلي دي.

* * *

شيخ لکه سپينه پاغونده

بادونه يوسي

بېرته راشي

او خپل مست سيوري ته ښه وخاندي

شيخ د کو کنارو ګلان و ټومبي په تورو څڼو

شيخ توره شپه شي

په غلا غلا د زليخا د مخ پوړني پسې لاس غځوي.

شيخ بې نعمې ګڼه برېږي

شيخ د خپل عشق د باکرې مور

له تيونو نه شراب څښلي دي

شيخ تورو څڼو کې ټومبلي

د کوکنارو ګلان.

۹ / ۳ / ۱۳۷۱ کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګړۍ

ګړۍ پیړۍ ده چې د نیمې شپې له ټکي ځني نه خوځیږي

ستوري سو ځي،

شمعې مري،

د ترږمیو لېونۍ د زنداني شپو د ژوند خړې آینې ته ناځي

کاڼه په لار کې د میږیو د راتلو شپو ته غوږ آیښي دي

* * *

د دوو دښتو د کمځو پر سر سپوږمۍ بندي ده

او مساپرې پښې د غوږ ګود کاله پر لوري لاره باسي

متې زخمي دي،

بې نو کانو ګوتې څنو کې د شپې پاتې دي

ړوند د ګلونو د رنګونو تماشې ته ناست دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ګړۍ زموږ د ژوند سپېڅلی او محکوم کلام دی

ګړۍ، بیړۍ ده چې کړه ملا سمولی نه شي

ګړۍ غریبه

د پېړیو د سکون پېټی په سر ګرځوي.

* * *

کانه په لار کې د میږیو د راتلو ښکالو ته غوږ ایښې دی

ړوند د ګلونو د رنګونو تماشې ته ناست دی.

۱۴ / ۳ / ۱۳۷۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پو ښتنه

دومره قدری یاد شي چې ېو څه خودې په تـــلـــه ووې
پوه نه شوم قسم دی چې تا څه ووې مـــاڅـــه ووې
ټوله شپه رښتیا دې پټ دزړه کورکې ســاتلـــی وم؟
یو غلچکی خوب و په کاله مې تېـــــر بـــده ووې
ستا دنظر تندر ته مې ټول خوبـــونـــه درمند شول
چاراته له ورېځو نـــه خـــبر دبـــارانـــه ووې؟
ویښ وم که ویده وم خدای زده ډېرې مودې تېرې شوې
مینه دې له زړه وه او که هسې دې په خـــولـــه ووې؟
کړې مې وعده وه چې دې بیا په کـــلي نه درځـــم
هېره وه له ما نه خوریښو د ګرېـــوانـــه ووې
وپوښته رښتیا ترې کوم مغول دې چم کې شتـه که نه؟
څومره سپکې سپورې مېلمانه ته پښـــتانه ووې؟

۱۳۷۱ / ۵ / ۱۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

داکلی. داوطن

کلونه تېرشول، ځواني مري

او درنګونو سپرلي

زموږ پرسوي او غريب مالت

ګذرونکړ.

وږمو د ستړي شپون

دځېو په ځنګلونو کې نڅاونکړه

دتورو دښتو دکېږديو دوريو ژبې

بيا وچې شوې.

* * *

بيا مو دکلي دچنارو

پرنيم سوېو تنو اوربل شو

دشنو غنمو دورېښمين فصل کمځيو ته يې

رنګ بيا د لوګيو ورکړ

بيا يې د ستورو سره تو کری،

دتورو وريځو

دشيطان مريې ته وبښله

* * *

کلی ، وطن

سيـنـدونـه هـم مــري اســــحــــاق نــــګيـــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیاد شپلیو د میخونو جنګ کې سا وباسي

کلی ، وطن مو

د ځو تورو تجمل ته

بیا له سره قربانېږي

هرقاتل یې

دزخمي ځان له هدېوکو ځنې

لاستې د «بیرغ» اخلي.

* * *

زموږ سرونه

زموږ وینې

دشنو چرسواودبنګو هغه شنې دانې دي

چې دودوي یې «باباقو» ملنګ

دغم او دسترېا شېبه کې.

۱۳۷۱ / ۴ / ۲۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنازې

وربځو دستورو جنازې ښخې کړې

بیا پر دې غرو

درنو ستورو د نارنجو ګلان نه وریږي

راته د ستړو مسا پرو پښو پل ورک شو.

* * *

هره شپه مې ځوانې مېږې تندرونه وژني

هره شپه د ځوانو مېږو جنازې ښخوم

خدای زده

دې لار کې چېرته روغه څېړۍ شته او که نه ؟

چې راته غېږ پرانیزي

څادر مې باد وړی دی !!

۲۶/ ۴ / ۱۳۷۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلی – د یره

ماته د کلي مازیګریو ځلي بیا وخندل

دمروور وږمو پېغلو مې د شونډو جل وهلې پاڼې بیا ښکل کړې

کلی مې بیا لکه دوینې د زړګي پرفصل وبهېده.

* * *

د پلار حجره لکه کنډر پرته ده

نور ترې د سترو بزګرانو دچلم دودونه راخېږي

نور یې انګړ کې د ښاغلو مساپرو د څپلیو د ګل مېخونښې هم نشته

له ماتې ملایې نرېدلې د سنځلو نازولې څڼې

او پلار ېوازې د کابل په هدیرو کې مساپر پروت دی.

* * *

بیا مې د کلي د آذان آواز له خوبه ویښ کړم

آذان پر کلي باندې خور دی خو په غږ کې هماسې

د سپین ږیری « بلال» سوز نشته(۱)

ټول د پکول شاته لمونځونه کوو

او دجوماټ محراب له ما نه د « بلال» سپینه پګړۍ غواړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

• * *

کلی هماسې له دیرونه ډک دی

د کلي لارې د زلمیو درنو درنو ګامونو لاندې سا اخلي

خو ګودرونه رنګ دي

د کلي پېغلې انګېرونو کې د نیازړې څرخې تاووي

او زه لګیا یمه د پلار زړه د بره چلوم

۱۸/ ۶ / ۱۳۷۱

- د شاعر منظور مشر تره مشهور دیني عالم مولوی عبدالحی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلونه

کړلي مې جانان دي په اورنو کـــــــې ګـــلونــه

زه هسې لټومه په ګلـــونـــو کې ګـــلونـــــه

زاهده رانه کېږي چې ماښـــــام قضـــا ګــانــې

ليدلي مې د زلفو ماښامـــونـــو کې ګلـــونـــه

وړمې وې نابلدې د کمڅو له غـــرونـــو راغلــــې

زرغون مې شول د کلي په خوړونو کې ګـــلونـــه

هر ګوټ سره ګلاب شي تکې سرې د پياله مورګې

جامونه په ګلونو کې، جامونه کـــې ګـــلـــونه

په شونډو کې موسکا خوبوه وکوه جـــانـــانـــه!

سپرلی شه غوړوه مې په زخمونو کې ګــــلونــه.

۱۳۷۱/۷/۲۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «آدم» وصیت

زه «آدم» یم زه «آدم» یم

له جنته شړل شوی

پردې ځمکې بادشاه شوی

ورور دې ورور پ ء کاڼي وویشت

نازولی زوی مې مړ شو.

* * *

زویه ! زرکاله پوره شول

یو څو ورځې دې مېلمه یم

څو خبرې درته کړمه

نن به یم سبا به ځمه.

* * *

دغه سپین مزی دراخله

د پستو پستو وربښمو

پکې حک مخ دنبیانو

سیندونه هم مري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمله وو بادشاهانو

پرښتو وو دی او دلی

له جنته دی راغلی.

* * *

خو وېښته زما درېږي

او همدا جنتي مزی

په بوه تابوت خوندي کړه

ورته جوړ قفل او کلي کړه

ځو چې ته يې او دنياده

پر دښمن غلبه ستاده.

* * *

داګوتمی مې هم درواخله

درته وبه ښيي لارې

دا «میمون» آس مې هم ستادی

ورسره برېښنده توره

هر بری د ستا بری دی

هر زورګیر د ستا مریی دی.

* * •

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما ننبې د ستا ننبې

زما لکړه ستا لکړه

زما لاره دستا لاره

زما چاره د ستا چاره

خووروستی خبره واوره

وینه توی زما دزوی کړه

دمظلوم زوی په بدل کې

زویه ځه ته هم قاتل شه !

د «آدم» د غاړې ګل شه !

۶ / ۹ / ۱۳ ۷۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

داحمق په لټون

اوربېدلـــې مـــې کیســـه ده خـــدای زده کـــلــــه
لـــه مـــلانـــــه، لــــه عـــامـــي نـــه کـــه لـــه بـــله
پـــو ســـپیـــن ږیـــری چـــې یـــې وخـــت دځنکدن و
په هوښیـــاروکـــې هـــوښیـــار او عـــزتـــمـــن و
خـــپـــل زامـــن یـــې کـــړل پـــر ځـــان باندې چاپېره
وې خبره درته کـــړم چـــې نـــه شـــي هـــیـــره
څه چې شته نیم یې په ما پسې خیـــرات کـــړئ
څه یې وېش نیم څه یې پخه او څه یې سقـــات کـــړئ
نیم یې ورکړئ د کـــوم ځـــاس نـــامـــي دلـــه تـــه
کوم احمق، نـــادان، رذیـــل، حـــرامـــزاده تـــه
چې په نوم د حـــماقت ترې څـــوک بـــرنـــه وي
دغـــه نیمه بـــرخـــه ټـــولـــه دې دده وي
سړی مړ شـــو د خیـــرات کـــټوې بـــارشـــوې
ګېـــډې ډکـــې ددارااو دنـــادارشـــوې
زامن ټـــول شـــول مصلحت یـــې ســـره وکـــړ
داحمق سړي لټـــ--ون ته یـــې زړه ښـــه کـــړ
وې فرض کـــړی مـــ-ـــو بـــابـــا پـــر مـــوږ داکاردی
پســـې ګرځـــو پـــه دې ښـــارکـــه پـــه بـــل ښـــاردی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوندې وي چې په دې کار کې کوم حکمت وي
د سپين ږيرو خو په نېکو مصلحت وي
زامن لاړل نيمه برخه يې تر ملا کړه
په شپو شپو يې خپل زاړه کلي ته شاکړه
دا احمقو يې ښار له هر لاره
پسې تلل له يوه ښاره تر بل ښاره
لټوه هغوی احمق چې ښه شا خداروي
احمقان خو ګڼې هر چېرته بسيار وي
خو شا خدار احمق هېچېرې پيدا نه شو
څوچې سرېې د پايتخت په کوڅو وشو
دوی له ورځو يوه ورځ ليدل په ښار کې
چې راجوړې دي مېلې په هر بازار کې
هرې خوا نه راټول شوي ښه ځوانان دي
څوک يې پيغلې، څوک زاړه، څوک هلکان دي
د چا شونډو کې موسکا وې دي غوړېږي
څوک تندی پرزنګنو وهي ژړېږي
يو خو اساز دی، پايکوبې ده او خندا ده
بله خوا چغې نارې دي او ژړا ده
چا کړه شمله پر سر ايستي زبونې کړي
ورونه ګرځي په مېلو کې هورې دورې

سيندونه هم مري اسحاق ننګيال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی لیدل هغه کانې چې نه وې چېرې

دوی لیدل چې د مېلې په هغې خواکې

تخت ځلېږي درنګونو په رڼا کې

پکې ناست يو عزتمن سړی دی ګوره

چې وريږي پرې ګلان له هر لوره

طلايې تاج يې پر سر لکه دلمر دی

تيار سی ورته سردار دی که لښکر دی

جوړ ټولګی ورته ولاړ دی د ساقيانو

ښکلې پېغلې او پکې دي دزلفانو

د مېلې پر بله خوا بله کیسه ده

دوی لیدل چې هلته بله هنګامه ده

دوی لیدلو يو سړی چې عزتمند دی

له يوې پښې له ونې نه ځوړند دی

څوک يې سروهي په سرڅوک په سوکانو

نه زړه سوی د جنکونه د ځوانانو

له ما شوم نه هم خيرات د خپل سرغواړي

خو وهي پکې هر څوک د لاس سوبارې

بيا په لټه د دليل او د برهان شول

له بو چاځنې يې وکړل تپوسونه

چې راښيه د خدای پار دی دليلونه

سیندونه هم مري اسحاق ننګیال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیــــوه مـــــــولـــــېِ دومره هر کلــــی کــــړ؟
او له بل ځنینې مو جوړ د کوخې سپـــــی کـــــــــړ؟
وې هغه چــــــې اوس د تخـــــت پر سر مستــي کړي
پـــــس له دې نه ې به پر موږه بــــادشاهـــــي کـــــړي
او دابل چـــــې تــــا لیـــده ســــر پــــــــه ژړاو
یــــــو ساعـــــت مخکـــــــې زموږ پر ســـــر بادشاو
موږ دنــــــوي هــــر کلـــی کـــــړو ثـــــه چې غواړي
بیا چې زړو شو نـــو وهــــــو پکــــې ســــوبــــــاړي
دبابازامـــــنو ووې چـــــــــې مـــــــو ومـــــــــوند
ها احمق چې مو په ټول جهـــان کې نــــــه مـــــونـــــد
د شاهي په باغ کې ناســـــت نــــــه ګــــوري منـــــي
ښـــه پـــــــوهیـــږي د سبـــــا ســـــــو بـــاړي ویني
نیمه برخه د بــــــــابـــــــا یــــــې رابـــــهـــــــر کـــــړه
بیا یـــــــــې ټـــــــولــــه دبــــــاد شــاه په لاس کې ورکړه.

۱۳۷۱ / ۱۰ / ۷

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادشاه او معشوقه یې

تېره هېره زمانه کې یو باد شاو
نازولی په هر ملک ددې دنیاو
خدای ورکړې دبدبه د تاج او تخت وه
په هر ځای ورته ګونډه اوښه د بخت وه
خزانې یې وې د شتو وتې له شماره
هر خزان یې ښایسته و له بهاره
نه کمی و دلبرکرونه دزرو
نه کمبو د پېکې د مینځو اونو کرو
شماریې نه و په حرم کې دبې بپانو
نه دښکلو معشوقو نه د ساقېانو
هر محل یې ددنیا پر سر جنت و
رب ورکړی له ازله داعزت و
دبادشاه په دلبرانو کې پوه وه
چې په ټولو کې ښایسته لکه ډیوه وه
لکه حوره هسې ښکلې نازولې
ته به وایې له جنته ده راغلې
چالیدلی داسې حسن چېرې نه و
ډېر شاهان یې په لیدو پسې ړانده و

سیندونه هم مري اسحاق ننګیال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبـــاد شـــاه ټـــولـــه هستـــي ددې هستـــــي وه
دشپې ورځـــــې پايكوبې وه بـــد مستـــــي وه
دغه نورې معشـــو قـــې، نـورې بې بـېـــانې
ورته ټولې دپـــــښو خـــاورې وې خوارانـــې
پـــــو ويـــښتـــه ددې او داټـــولـــه دنـــيـــا
بـــدلـــوه كلـــه دداســـې عشـــق بـــادشـــــا
يوه ورځ يې په شپبـــــو د بــــــد مستۍ كـــې
دخوندونو اورنګونـــــو په ځـــولـــۍ كـــې
سرې د ناز شونډې راپــــــرانيستـــې اداتــــــه
څـو خبـــرې وې چـــې ويـــې كـړې بادشاتــه
وې پلانې حـــاكـــم دې ډېر درتـــه خايـــن دى
تـــه پـــــوهـــېـــږې نـــه خـــو ما تـــه مبيـــن دى
* * *
چـــې خيـــمـــه د مستـــۍ ټـولـه شوه سهار شو
د مظلوم حاكم تيارې خـــونــــې تـــه لا رشـــو
پس له څو ورځو پو ښتنــو احــــوالـــونــــو
پس له ډېرو تحقيقونو، تپـــــــوســــــونـــو
شوه معلومه چې تقصير د حاكـــــــم نــــــه دى
تش تومت د معشوقـــــــې د ترخــــــه زړه دى
پس لـــــــه هغــــــې باد شـــاه ډېر ورنه خپه شو

سيـــندونـــه هم مـــري
اســــــحـــــاق نـــــګيــــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان لاړه درباريانــــو ته جـــــرګه شـــــــو

وې کـــه څـــه هـــم د بـــر پـــردې ښکلـــې ميـــن يـــم

خو والله چې پر هغـــې پېـښـــې غـــمـــجـــن يـــم

زه و بـــربـــېـرمـــه کـــه بيـــا هـــم داســـې وشـــي

خدای خبر چې ددې ملک چـارې بـــه څـــه شـــي

دربـــاريـــانـــو ورتـــــه وويـــل سلـــــطانـــه

نـــوريــــــې مـــه منـــه خـــــبـــره عـــاليشانـــه

بـــاد شـــاه ووې نـــا مـــمـــکنـــه ده مـــلـــګـــرو

چـــې ځـــــان منـــع کـــړم د هـــغـــې لـــه خبـــرو

***

يـــوه شپه بـــادشـــاه دربـــارنه رابهـــر شـــو

معشـــوقـــې سره مـــلګـــرى پـــه چکـــرشـــو

بـــر بـــېـــړۍ ســـواره روان وو پـــه دريـــاب کې

معشوقه يې کـــړه ګـــوزاره پـــه تـــــالاب کـــې

معشوقه لاړه خـــــو اوريـــې د عـــشـــــق بـــل و

لګيـــدلـــــې د بـــادشاه پـــر تـــش ګـــوګل و

بيا باد شاه شېبې پر اوښـــــــکو لنــــدولـــې

اوښکې څه چې يـــې ســـرې وينـــــې بهـــــولې

باد شاه هسې خوار وزار او تـــــور کمنـــد شـــــو

چې ګوزار د عشق او مينې لـــه سمنـــــد شـــــو

سيـــندونـــه هم مـــري   اســـــحـــــاق نـــــګيـــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بادشاهي يې په نظــــر لکـــــه زنـــــدان شـــوه

چـــې د عشـــــق دنيا يې رنګه په جهان شـــــوه

دربــاربـــــانـــــو ورتـــــه ووې اى امـــيره !

اى زمـــــورډ ســـرو سيـــور يــه اى زهيــــــره !

اوس چې مرې ورپسې ولـــې دې غـــرقــــاب کـــړه

خپـله مينـــــه دې لاهــــو په دې دربــــاب کـــړه

بـــــادشـــاه ووې ورتــــــه اى عـــــا ليجنـــاب

زه خــــراب شــــه يــــــم نـــــه ملک زما خراب

۱۳۷۱ / ۱۰ / ۲۹

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر قبر مې

مامې د اخپل قبر په سترګو ولید

قبر ،

زما د سفر نوې بيړۍ

دوچې ځمکې سمندر کې غړوي د مسا پرو د مسا پرې شپيلۍ

او قبر کښونکي

سترې سترې رانه پښو ځنې ځپلۍ وباسي.

* * *

بربنډې پښې، سپينې جامې پرغاړه

زه مې د خپلې جنازې پر سر ولاړ یم

د ملا غږ ته مې غوږنيولی

چې بلوي مې پر ګناه د ثوابونو ځراغ

زه ورته سرې سترګې ژړیږم

وايم دروا غدي

ملا مه یې وايه !

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کور او کلي نه مې ساندې خیږي

ادې دزوی چیغې وهي

بچیان دادا بیرته له خدایه غواړي

دچا په خوله کې چیرته نشته چې شاعر مړ شوی

اودلته زما په جنازه کې

یو شاعر

خپلې میر منې سره ناځې اوسندرې بولي

۵ / ۱۱ / ۱۳۷۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بزګر

څنګه سرې دېلې په سروا خیستم؟

زماد لاس خولو فصل نه یو شین بوټې راپاتې نه دی

چیرنه یو ژیړ وړی هم نشته چې یې پاس پر پټکي کېږدم

له ګودر څنې په بربتو کې موسکی تیر شم

په مخه لاړ شم، شاته وګورم

پرښکلې آشنا بیا دیوې بلې وعدې زیرې وکړم

دېلیو څه ونه کړل؟

بزګر لګیادی له خپل لور سره خبرې کوي

بزګر ژړیږي

او وریو ورته غوږ نیولی.

۱۳۷۲ / ۱ / ۶

لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنګړېواله

بنګړېواله توره بیا پر کلي راغله

بنګړېواله شرنګ پرولو ،

د ښایسته رنګونو ځانګه

بنګړېواله زموږ د کلي

د زلمیو د « طالعو » د نازکې غوټې وږم

بنګړېواله زموږ د کلي

د پېغلو ته د اختر د شیبو زیرې.

* * *

بنګړېواله توره راغله

رنګه بنګه سانیولې

په پښتو پښتو زګیرووېږې

د هر کاڼي تپوس وکړ

خو زموږ د کلي لارو

د پردیسې بنګړېوالې

سیـنـدونـه هم مـري   اســـــحــــاق نــــګیــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش دخولې سلام وانه خیست

وې یې: هو ! رښتیا زړه شوم

دغو سترګو رب وهلو

خدایزده چیرته

بیا پر کومو نابلدو کوڅو سرکړم؟

* * *

بنګړیواله توری تم شه

حک حیرانه پښیمانه

بنګړیوالې په لستوڼي

دښو دوړې جارو کړې

هردیوال یې ددې کلي

له خواږه نظره تیرکړ

وې یې: نه ، کلی همدادی

داکوڅې هغه کوڅې دي

خو حیرانه یم چې څنګه

نن مې پل پکې پردی شو؟

* * *

بنګړیواله ړنګیدله، بوګنیدله

چې له لرې زموږ دکلي

پخوانی ښار وښکاره شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو اشنا سلام يې وکړ

اودانه يې دانګورو

دبوډۍ په خوله کې وکړه

وې يې: ځه نو بنګړيوالې

ځه ورځه پر مخ دې ښه شه

اوس نو هغه کلې نه دی

اوس هغه بيبيانې نشته

اودښکلو مړوندونه

ډير کلونه شول چې پرې دي.

۱۱/ ۱/ ۱۳۷۲ لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـچ

...خو تریخ دزهرو جام دی

نه څه سره لري نه سپینه

نه یې رنګ شته

نه یې خوند شته

نه یې پاتې شته نه مړینه.

* * *

عجیبه ډالۍ یې راوړه

پرښتو ، دجنت حورو

شپیلولي راته هډوکي

قتلوي سرتوره مینه

سین دزوو دی ترېخاخي

وریتوي دزړونو وینه.

* * *

اوس پو هیږئ؟ څه یې وکړل؟

ها لو بګرو دباغونو؟

یوه وښوده په ګوته

سیـنـدونـه هـم مــري اســــحـــــاق نـــګـیـــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل يې دل کړه پر غابنونو.

* * *

اوس يې غچ له موږه اخلي

ږدي موږ رندې پرسرونو

ورشه غوڅه دې کړه ونه

راشه وادې خله غنمينه

نه يې رنګ شته

نه يې خوند شته

نه يې پاتې شته نه مړينه

قتلوي سرتوره مينه

وريتوي دزړونو مينه

...خو يو تريخ دزهرو جام دی

نه څه سره لري نه سپينه (!)

۱۲ / ۲ / ۱۳۷۲

لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاپيرۍ

دغره په لوړه څوکه ګورئ

چې دستورو دهيليو تر ښکو لاندې

زما دمينې ښاپيرۍ ناسته ده

چيغې وهي

ټُندې اخيستې پرې باران نه اوري

په تور وربل يې

دچندڼو پاڼو اور واخيست

غزل وسوځيد.

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

څومره درنه او پښتنه ده اوښکه

اوښکه د زړه له نازولي کوره راغله

زما په لپو کې راپرېوته

او به او به شوه

اوزه لګیا یم لوړې لوړې څوکې ته

په لپو کې او به خیژوم

څوکې ته ور سم نږدې شم

بیا د ځمکې تل ته ولوېږم

او به او به شم.

ښاپیرۍ تنده وژني

او زه او بو وړې یم !

۱۶ / ۲ / ۱۳۷۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

سيلاني بلبلې

سيلاني بلبلې لاړې

نور د باغ د خوب په سين کې

د بلبلو د سرو ژبو

د شنو چيغو تصوير تت دی.

نور د باغ د سرو ګلونو

د بلبلو د سرو شونډو

نازولې مينه مړه ده.

نور د پاڼو پر کمڅيو

سهارونه د سپرليو

چيرته پرخې پرخې نه شول.

« سرله سره پالنګه هسک کړه فتح خانه

لويه خدايه ، سيلاني بلبلې والوتې له باغه » .

سيلاني بلبلې لاړې

نور پر آس د ننګياليو

د پګړيو د شملو

دلوړو لوړو

آسماني غرو پته نشته

نور د برېتو پر سرونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تاوه

د پښتون

اسرافيلي شپيلۍ کښه ده

نور هغه ډګر مات شوی

او پر غاړو د پردیو

هغه مستې

سپينې تورې لښتې نه شوې

« رابيا » بله ناره وکړه:

« سر له سره پالنګه هسک کړه فتح خانه

رابيا ګلې پونده ورته کړه سپره شوه » .

۱۳۷۲ / ۳ / ۳۱   کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

رورېده

زړه شـــړلـــــې يـــم لـــــه کـــوره اورمـــې بل دی په کاله کې

لړمې پرېږده چې ويده شم ستا دزلفــــوپــه ځــنــــگله کــــې

سترگې ستا سترگو کې لامبي ملامت رابانـــدی مـــــکـــــړه

تنده کله ماته شـــوې دکبــــــانو پـــــه ويـــــالـــــه کــــې؟

ما دمات زړه له هر شرنگه دشنو چيغو مالـــت جـــوړ کــــړ

نه دی نوم وځي له زړه نه، نه مې شپه کوي په خــولـــه کـــې

دسينې پر باغ دې تلم ستا دگريـــوان قـــراول تـــم کـــــړم

اوس نو پرې چې مې زيندی کړي ستا دغاړې اميــــــله کــــې

چې په پټه دې خوله راکړه تـا په خپلو لاســــو غــــــل کـــړم

نن ستری وي سبا درمند رورېده داسې کوي غــــلــــه کــــې.

۱۳۷۲ / ۴ / ۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنده

دفردوس دعیش کوربه دي

غرقوي دنیا تر نوکو

خو لاتشي مړی غواړي

دسوالګر ساړه نغري نه.

* * *

دسوما جامونه لاس کې

زموږ دوینو لامبو زن شول

نه سړیږي ، نه ماتیږي

دمړو ماشومانو تنده

۱۳۷۴ / ۴ /۲۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د دویشت کلن ځوان وراره شفیق الله متین په شهادت

ویرنه

خلکو ګورئ چې پر کور مې دغم اور لکه غر پریوت
دفلک خونړې لاس مې لکه تبر پر سر پریوت
هریو کانې مو قاتل شو راته بېل بېل پر در پرېوت
د سروو ینو په کاله کې بیا دوینو ګودر پرېوت
څه درانه چنارته ناست هم دمرګي پرې خنجر پرېوت
یو رونړ لمر مې دکاله و ، سحروخوت سحر پریوت
مرګه څومره ګناه کار یې ورانوې دعزت کلي
له بې پتو ځنې تښتې رنګوې دعفت ګلي.

* * *

خدایه څنګه به شم صبر څنګه اور مړکړم په زړه کې
زیږیدلی یم لویېږم دادویر په زنګانه کې
چیرته اور چیرته توپان وي راته سم ووري کاله کې
غم زما دکور کوربه دی ، مرګ مې ناست په دالانه کې
نه په غیږ کې دنیا لوی شوم نه په غیږه دنیکه کې
پرون پرې دپلار مری، شوه نن سا ه قتله په وراره کې
څه دغم په ورځ پیدا یم څه دغم په ورځ به مرمه
لویه خدایه لویه خدایه ! داڅه یمه داڅه یمه.

سیندونه هم مري اسحاق ننګیال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ټول کهول مې جار جاري واې خو« شفيق» راته په کـــوروای

دازلمی ستوری دکور مې دنیــکه پـــر درګـــاه خـــوروای

تل دقام دپګـــړی ګل وای دټــبـــر دپـــت انـځـــوروای

غم يې تل زما پـــر ســـر وای دادژونــد پـــر نيــلي سوروای

دده درد وای زما مرګ وای دده کـــور وای زمـــا ګـــوروای

زما خونــه وای خـــرابـــه خـــو ودان نـــغـــری د ورور وای

تو لعنت زمـــا په غـــم شـــه زه يـــې زوړ کړم دی زوړ نه شو

کال په کال رانه کښت ريبي خو ورېستـــرګـــې دی موړ نه شو

* * *

لا يې سيو ري ته ناست نه وم ځوانيمرګ شـــو بهـــار وســـو

سم چې ګل جوړ شو شملې ته ، شمله وســـوه ګلـــزار وســـو

چې راخوت دسهار ستوری ، ستوری وســـو سهـــار وســـو

هغه رنګه ځواني وسوه هغه دنـــګ ســـپيـــدار وســـو

ځاريدې چې ور نه ښکلي هـــا دښکلـــو ســـردار وســـو

ګلالی لالی مې وسو ، وطن وســـو ځـــيـــد ښـــار وســـو

پر هر سر باندی اور بل دی سر دې پورتـــه کـــړه« شفيقه».

* * *

وروره ته خو دګور نه وې ستا ځـــوانـــي دګل ځـــوانـــي وه

ستا ښايست دګل ښايست وه ، ستا ثانـــي دګل ثـــانـــي وه

سيـــندونـــه هم مـــري اســـــــحـــــــاق نـــــګيـــــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دخولې دتکبیر چیغه ددی کلي ودانې وه
ته دسرو یاقوتو کان وې خو وطن کې ارزانې وه
وروردورور په لاسو وژني دلته دا مسلمانې وه
دلته داسې نادانې ده، دلته داسې نادانې وه
مګر ته یوازې نه یې دلته دننګ غرونه قتلیږي
دلته سیند پر چړو وژني دلته ټول وطن نړیږي.

۲۲ / ۴ / ۱۳۷۲

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې لور داسې لوونه

ورېځې بيا لامبي پر اور ووري پر ګلو

دازلمی سپرلی خونه دی د سوځلو

له اسمانه د سکروټو غر راپرېوت

سوځوي مې ښکلی کلی د سنځلو

بيا د ګلو د حيا پر ناموس جنګ دی

څانګې ستړې شوې د ځان پر قتلولو

د باغ سپين مړوند رېبلی دی اغزيو

پرې يې نه ښود چېرته جوړ ګرا بوان د ښکلو

د سيندونو مست اوښان وسول له تندې

دهېليو پېغلې بيا لاړې له کلو

د سپوږمۍ پر وربل مري غونچې د ستورو

لمر د ځان جنازه وړي پر خپلو ولو

موج دوينو ګلان وکول سپرلی شو

څه حاجت شته؟ دګلاب او د سنبلو

بيا لنده نه شوه ډوډۍ د «عيسی» جام کې

پاتې نه شول هغه سره شراب د څښلو

دپيالو پر شرنګار يو ويده ويښ نه شو

نه ساقي شته نه کنډول د کړنګولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوې شمعې د شپو د ېو پر تندي ونه ويشت

يو پتنګ نشته لمبو کې د لامبلو

داويدې سترګې د بڼ پرې رڼې نه شوې

چيغې پر ېوتې رانجو کې د بلبلو

فلک لور پسې اخيستی سترې نه شو

ددې مستو چتو ستورو پر رېبلو

نازولې غوټۍ نه شوې پکې بلې

تور لوګي دي چې ټيکري شول دوربلو

دماتم ډمو بنګړي دښکلو مات کړل

غوځوي ورنه نکريزې له منګولو

په بر هر زړه مې لاس مه وهه جانانه

داخو سالو پټه نه ده د ګنډلو

زرغو شوی چم په چم بر سات داوښکو

قتل شوي موسمونه د خندلو

داچمن چمن وطن دارته بس نه شو

نه يو شين ډډ د چنار شته نه دولو

مني بيا ورته له سره سيخان سره کړل

دا لا له دي له ازله دداغلو

ددې خوارو په قسمت به باران نه وي

چې لمبې وروي پر کور د جل وهلو

سيـــندونـــه هم مـــري   اســـــــحــــــاق نــــــګيـــــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو پرې شوی رګ مو ښخ لکه تاک نه شو
یو سر نشته په دې ښارکې د ښندلو
نه د عقل پر آس سور، نه لیونی شته
نشته ژبه د زنځیرنه د وېلو
څه ایرې د بې قدرۍ وورباندې شنې شوې
دا درنې شنا ختې خونه دي دکتلو
ددې کلي ښکاریان مړه له سره وژني
غشي ولې بیا پر زړونو دبسملو
نه یو مټ دتیارو جنګ ته چېرته پاتې
نه یو لاس د خپل کرېوان د څیرولو
د لمبو تر خیمو یو «ابراهیم» نشته
پیدا نه شو یو «منصور» ددارختلو
بیالوېدلی دی «رستم» د «شغاد» څاه کې
لاره نشته دې ګړنګ نه دوتلو
نه یې ګرد په تورو دښتو کې د آس شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ناري د شهسوارو د دانګلو

بیا یو شین زمری دې غرونو کې لوی نه شو

یوه تشه جنډه نشته پر مورچلو

د شنو چیغو له کاروان سره سفر دی

ژبه نبښتې په تالو کې د غزلو

سرله تورو خاورو پورته کړه« خوشحاله»

لا خو غچ د «هجري» پاتې پر «مغولو»

۱۳۷۲ / ۵ / ۹

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه جام، نه څادر

څوتور سرې

څو سپین سرې

«یو څو اوښې»

«څوپسونه»

څه غریب سترړی کاروان دی؟

باد راوړې پانې ربړدې.

***

«قاف» لمبو پر سر اخیستی

ښاپېری، شوې مسا پرې

خدای خبر دی چې به دمه

بیا پر کومو غرونو کیږدې؟

***

څنګه رنګې میکدې دي

څنګه ښکلې شونډې سوځې

جانه بیا به دې ساقي شم

«که مې غم د ډوډۍ پرېږدي»

***

نه ترانګې د کیږدۍ شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ځپلې، نه ځادرونه

لوټوي د جام ناموس مې

پر شهیدې پګړۍ پښې ږدي.

***

څو تور سرې

څو سپین سرې

«څو پسونه»

څه غریب، ستړی کاروان دی؟

باد راوړې پاڼې رېږدي.

۱۳۷۲ / ۷ / ۲۹

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږی (۲)

ما خو ټول عمر له کوچینو سره مینه کړې

کوچي لوګي،

ګوچي بادونه،

ګوچۍ پیغلې،

او کوچۍ کېږدۍ

ماخو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې.

***

کله چې باد

زما دکور پر رژېدلو او خټینو بامو

د خپل ناپایه سفرونو منزلونه وهي

زه ترې مدام

د خپل ورک شوي سپوږي

د ټوخي غږ اورم.

کله چې

ما دشوګیرو د تورو غرونو له شا

دخوب کوچۍ

زما د سترګو په رڼې کېږدۍ راپېښنه وکړي

زه د کوچیو د کاروان

سینـدونـه هم مـري اســـحـــاق نـــګيـــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هغه مست

خوددې سترې اوښکې

دغاړې له زنګونو ځنې

دخپل ورک شوي سپوري

سترې غزل اورم.

کله چې

د کوچۍ پېغلې درنګین وربل ماښام

او د کمځو د غځېدلو غرونو شپو ته ګورم

زه ترې مدام

دخپل ورک شوي سپوري

دپرهر جنو وینو

د شنوغوټيو شين سلام اورم.

کله چې

له سترېوی منزلونو وروسته

د هغو دنګو غرو تر غاړو

دوړو وړو وريو

دخنداوو تمځایونه ګورم

چې ورته لپو کې اوبه ورکوي

او له شنو سترګو يې سترياوې مينځي

ما خوټولو عمر له کوچیو سره مینه کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

ای د بې ننبنو

او بې کوره شنو بادونو په څیر

زموږ د کوچیو

لالهاند کاروانه !

ای ددې دنګو دنګو غرونو

او دلوېو دښتو

پر سپینو سپینو او سپېڅلو پیو

رالویې شوې شوې کوچۍ !

ای ددې غرونو د څیړیو

او چندړو د باغونو

پر لندو لښتو ویده کوچیه !

او ای ذغرونو د شپو نکیو

د شپېلیو پر وزرونو کې

راتاوې کېږدئ !

سپوری مې بیرته راکړئ !

زه مې یو ازې د غم غر

او د خنداو وجنازې

پرخپلو سترګو

او بې کسو اوږو نه شم وړلای

(c) ketabton.com: The Digital Library

سېوری مې بېرته راکړئ !.

زه پر دې ارتې او پراخې نړۍ

ایکې یوازې

همدا سیوری لرم

سیوری مې بېرته راکړئ !

***

ما خو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې

کوچي لوګي،

کوچي بادونه،

کوچۍ پیغلې،

او کوچۍ کیږدۍ

ماخو ټول عمر له کوچیو سره مینه کړې.

۱۳۷۲ / ۸ / ۲۶

لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

میرمنې ته مې لیک

کورمې

شپې شي، شپې ومري

او دور ځو او ښې بیا وزېږي، بیا قتلې شي

خو زه ژوندی یمه د شپو ، ورځو د قتل انتظار ته ناست یم

ویې څښم، ویې خورم،

ګړۍ، ګړۍ ویده پاتې شم، بیا پا حیږم

پورته شم، بیا یې وڅښم، بیا یې وخورم، بیا ویده شم

شپې شي،

شپې ومري،

او دورځو اوښې بیا وزیږي

بیا قتلې شي.

***

زما د څنګې یخ وهلي ګلان لاړل

چې دښکلي مشرق زلفو نه

په څنو کې د لمر ښکلي ګلونه کیږدي

او زه یوازې د پنجرې په څنګ کې ناست یم

له خپل ځانه سره «ګاتې» کوم

کله نا ځکو ته لمنې اوبم

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله انګړ کې له خپل سېوري سره پاڅم په «موسیو» سرشم

خود «موسیو» چم مې هم نه دی زده

کله د خدای له وېرې پاڅم

ستا لمن مخې ته واچوم په لمونځ و کوم

سترې ستومان شم پر لمونځونو

خو لمانځه نه وروسته

خولې ته دوعانه راځې

خدای ته دعا هم پښتنې ژبې ته سوال ښکاري

او زه د سوال او د سوالګر له نامه کرکه لرم.

شپې شي،

شپې ومري،

او دورځو اوښې بیا وزېږي

بیا قتلې شي.

***

زما د کور ښاپیرۍ تللې مالت د کوه قاف په سفر

نورمې د کور له دېوالونو ته

د عطرو ګلان نه وربېږي

هر شیبه

د سرو ګلونو د غوټیو د عطرونو پر ځای

دورور د چرسو او د شنو بنګو دودونه څښمه

سیـندونـه هم مـري اســـــــحــــــاق نـــــګیـــــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک د ډوډۍ پر سر لګیادی

نا مینځلی لاس ګولۍ تاووي

بل د بوبل د خولې مړۍ شماري

بل پخلنځی د شنو نسوارو پر شنو لاړو ډک کړ

نور ددې کور دعا دتونو په ښیښه کې خپل مخ نه شم لیدای

ښاپېرۍ ببرته راشه!

ګلونو راشئ،

زما تشه ځانګه بیا ډکه کړئ!

۱۳۷۲ / ۱۰ / ۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر(۱)

منم چې وطن وران شو مګر وران نه شو داغر

آسمان يې په سر کېوت خو ستومان نه شو داغر

حاجت څه د بيړۍ شته دامې کلی دامې کور

خبر دې چېرته نو حه په توپان نه شو داغر

هر ګانې يې رهبر دی هر پرخه يې قيام

بې تورې بې شملې نه شو حيران نه شو داغر

وربړي دې اورونه پرې داغاړه دايې سر

سو زبړي خوله هوډه پښېمان نه شو داغر

قربان يې شم له ضده چې يې هېڅ نکړو بدل

هماسې چې افغان وبل افغان نه شو داغر

۳ / ۱۲ / ۱۳۷۲

لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحمان

وچې خاورې نه بهر شو

هومره لوی شو لکه غر

هغه ړوند سترګې پیدا کړې

هغه ګونګ شو ژبور

په بې پوندو پښو ګرځي

داسپورږمۍ ده که دا لمر

لوبه ځمکه یې پیدا کړه

هسک په تله برابر

داشنې ونې دي که څانګې

ورته ټولو ایښی سر

هر څه پړ مخې پ‌ءاته دي یادوي نو د رحمان

تاته چاوې چې درواغ دي نعمتونه د سبحان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوک یې جوړ کړله کودړي
ځوک یې پاځوه له اوره
څه خوږې، تروې او به دي
ځي بهېږي لورتر لوره
تکه شنه هره دانه ده
هره ونه یې سمسوره
لکه غرونه بېړۍ ګانې
په دا شنه دریاب کې ګوره
ځوک پیدا کړي ځوک فنا کړي
ځوک تر کوره ځوک تر ګوره
یا خو وباسي له سینده مرغلرې او مرجان
تاته چاوې چې درواغ دي نعمتونه د سبحان؟

***

وخت د تلې رانږدې دی
نه بقا شته نه مهلت شته
که پیری دی که انسان دی
نه یې زور نه یې همت شته

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې لوګيو سرې لمبې دي

نه آرام شته نه راحت شته

دا اسمان به چوي له وېرې

داسې غم داسې هيبت شته

له آسمان او ځمکې ووځه

که دې توان که دې طاقت شته

چې کرل دې اوس يې رېبه داده ورځ دامتحان

تاته چاوې چې درواغ دي نعمتونه د سبحان؟

داشعر له سوره رحمان څخه په الهام ويل شوی دی.

۱۴ / ۱۲ / ۱۳۷۲

لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپند

پیړۍ یې تېرې شوې هوښیار نه شو
چا وې د کلي سپند مهار نه شو؟
زه به رسوا کړم بې ننګي د څپو
که جاله وان راته په قار نه شو.

۱۳۷۳ / ۱ / ۶

کابل - ماهیپر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرونده

ځمکه هېڅکله د سينې د سر شين شوی نازولی زړی نه هېروي

زړی هم مور غواړي.

***

باد ددې غره له تالا شوي کلي راغی

زمونږ د ښکلې کروندې په په سپينو تيو کې يې پې وچې کړې

زړي له لوږې مړه شول

او زه تنها پاتې شوم

دکروندې پر وچو تيو د ماشومو شهيدانو سرې جنډې شنې شوې

کرونده بوره شوله

کرونده زړه پر شاپرته ده

د آسمان د مور پر سپينو نازولو بچو ناړې شيندي

کرونده بادونه داد خيرې لمن پور غواړي.

***

کرونده ژاړي راته چيغې وهي

زويه ! فيره او ناکامه شومه

سبا به سره اورونه مړه وي

او دکلي دغه سوړ تنور به ژاړي

او له لوږې به مري

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاړشه ! دبلې کروندې د سينې زړې شه او وغوړيږه

زه به دې هيله مور شم

چې هابزګره او نهره پښغله راشي راته وخاندي

او ووايې چې ای موري !

دادی نن بيا مړه شوم

وچه ډوډۍ مې بيا له لاړو سره تېره کړله.

***

تنور لګيادی رانه اور غواړي.

۱۳۷۳ ۲/ ۱۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کچل

یو سړی نوم یې حسن د کونډې زوی و
د کچل په نوم مشهور پر کلي، کوی و
پیدا کړی رب تنبل او هم بېکار و
همېشه به دی د مور پر اوږو بار و
یوه ورځ یې ابۍ وېوسته له کوره
څه په چل، څه په تدبیر او څه په زوره
کچل لاړه له خپل ښار څخنې بهر شو
تر هغو چې پر یوې دښتې برابر شو
خوار او ستړی یوې ونې ته دمه شو
چې له لرې یوټولی ورته ښکاره شو
یو هجوم و چې پرې راغې د مچانو
سره جګړه وه چې پرې جوړه شوه یارانو
کچل دم ساعت پر ټولو بریالی شو
له غروره هسې مست لکه زمری شو
بیا یې ولیکل پر غټو تورو باندې
چې ویده و د هغې ونې د لاندې:
«شل مې مړه، سل مې زخمي، سل مې آزاد کړل
دښمنان مې پر یوه ګوزار برباد کړل»

(c) ketabton.com: The Digital Library

پــــه دې وخـــت کـــې ېو لښـــکر چـــې د سطـان و
پـر هـــمـــدې لاره پــــه کــــوم مــقــــصــــد روان و
دوی لـــیـــدل چـــې یـــو ســـړی دلتـــه ویـــــده دی
او تر پاســه یـــې یـــو لـــیـــک پـــه رپـــېـــده دی
لیــــک یــــې ولـــوستـــه لښـــکر ورتـــه حیـــران دی
وې یـــې دادی چــــې رښتـــینـــی قـــهـــرمـــــان دی
لښـــکر وخـــو ځـېـــد په منـــډو خپـل سلطان ته
وې یـــې راشـــه شـــاهـــا ! ګـوره پـــهـــلوان تـــه
ســـل آزاد ، ســـــل یـــې زخمـــي، ســــل یـــې وژلـــي
اتـــلان نـــشتـــه تـــر ده چـــې مـــوږ لـــیـــدلـــي
ددې شـــاه چـــې لـــه بـــل شـــاه ســـره جـــګـــړه وه
دبــــــري اومــــاتـــــې وېــــــره ورســــره وه
پر لیدو ددغه ځـوان هـومـره خـــوشـــحـــال شـــو
تـه بـه واچـې دبري یـــې شیـــن نـــهـــال شـــو
حســـن راغــــی ددربـــــار دغـــاړې ګــل شـــو
د عیشونـــو تـــود بـــاران وربـــانـــدې تًـــل شـــو
بـــلــه ورځ هــغـــه د جــنـــګ چـغــه خـپـره شوه
اول ټولـــو نـــه حســـن بانـــدې نـــاره شـــوه
د جـــګــړې کـــالـــي یې واغـــوستـل کـچـــل تـــه
اوس یې بیا یې دمیـــړانـــې تـــود مـــورچـــل تـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وې يې زين کړه هغه آس چې دې خوښېږي
مېړنې پر مېړنو آسو سپر ښېږي
خو کچل چې لا د خره سپرلي يې نه زده
د جګړو پر مېړنو آسو يې څه زده ؟
کچل هغه آس راخلاص کړ له رسۍ نه
چې بې زار وله ازله زندګۍ نه
هغه اس چې نه مردارو ، نه ژوندی و
پرې سپور شوی د سلطان دا مېړنی وه
ټولو ووی په رښتيا چې قهرمان دی
پرهمدې اس د جګړې پر لور روان دی
کچل ووې اوس مې وترئ پر پړي
چې چار پير مې شي تر آس د بدن غړي
د کچل خو داکارونه و لېداره
چې ګوزار يې ته کړي آس په سمه لاره
خو پادشاه وې چې داکار دی د نرانو
نه وېرېږي په تش لاس له دښمنانو
کچل لاره د جګړې په لور روان شو
سر لښکری ګډ د رزم په ميدان شو
چې يې وليد د دښمن د لښکر سيوری
هلته جوړ شو له کچل ځنې کربوړی

سيندونه هم مري اسحاق ننګيال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی روان شـــو چــې تــرمــځــې یــې شــوه ونـــــه
هــغــه ونــه چــې لــه بــیــخــه وه چــیــنــجــنـــــه
بـــیا لـــه ویـــرې یـــې تـــرې غـــیــــږه کـــړه چـارپـیـره
ونــــه ووتــــه لــــه خــــاورې نـــــه تـــــر زیـــــــره
پــــــر آس ســــپور ، ونـــــه پــــه لاســو کــــې کــچـــل
ښـــکاریـــده هــغــو دښـــمـــنـــو تـــه اجـــل
دښـــمـــنانـــو چــې یـــې نـــوم و اوریــــدلـــی
خــو پـــه ســـتـــرګـــو یـــې هــرګز نه ولیدلی
وې تـــــړلـی پـر آس ســـپور پـــــر مـــــوږ روان دی
ونــــه بــــاسـي پــه لاســونــو داځــــه ځـــوان دی
مــــوږ نــــه یــــو پــــر ربـــتـــیـــا دده د زور
داســــې بــــریــــښــــي لــــکــــه تــنــدر ، لــکه اور
دښــمـــنــانـــو دجــګـــړې لــه لـوري شا کــــړه
فــتـــحـه داســــې رب پــر بــرخــــه دپــادشــاه کـړه
پــــادشـــاه وویـــل کـــچـــل تـه پـهـلـوانـه
مــبــارک شــه لــور مـــې درکـــړه درتـــه ځـوانـه
بـــیـــا کــچـــل ســــره لــه نـاوې راغــی کـورتـه
شـــهـــزادګـــۍ یـــې کـــړه نـــو کـره خـپـلـې مـورتـه
اوس مـــیـــــره دمــــیـــــړنــــیـــو حسن خان دی
هــــم بــــاتــــو ر دی، هــــم اتـــــل دی ، هــم ښـه ځوان دی.

۱۹ / ۲ / ۱۳۷۳ کابل

سیـنـدونـه هم مــري اســـــحـــــاق نــــګـیــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبدالله پویان ته !

یو رنګــ یو باد

زه د دردونو رسیدلې فصل

زه مې دځوانو ارمانونو شهید

زه مې د پیغلو سحرونو قاتل

زه مې د ستړیو منزلونو شهید.

***

زه له خپل ځانه ستړی شوی سیوری

زه له خپل ځانه ستړی شوی شاعر

زه هغه هیر ، هغه نیمګړی غزل

هغه له ستر ګو غورځیدلی شاعر.

***

زه رالویدلی د موسکا له غرونو

او راکې مړدی هسی سکور یمه زه

زړه کې هنداره د سبا قتله ده

لکه حباب هسې یو کور یمه زه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

زه ددی تورو شپو کیږدی ته ناست یم

مانه دورځو تاج محل هیر دی

زه دتیارو دږمو رنګ وهلی

مانه دسرو شونډو غزل هیر دی.

***

زه دابلیس ناوې په ښکار وړی یم

زه دبد رنګې دنیا اور کې سوځم

زما یې خوله دشپې پر تیو ایښې

زه دکمبختو ستورو کور کې سوځم.

***

زه ددې وریځو سمندر کې لاهو

او ته ساحل راته دلمر ښیې

زه دلو لیو شپو په غیږ کې ستړی

ته راته غیږه دسحر ښیې.

***

ما دزړو بګوو چیغې وژنې

رانه پیښې څه دبلبلو غواړې

زه دبلا ژامو کې شپې تیروم

ته رانه عزم دخندلو غواړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

***

زما يې چيغې پر زنځير ترلي

لکه فرهاد راته تيشې راکوي

رما يې شونډې په توبو ګنډلي

ته ګناه کار راته نشې راکوی.

***

ګوره زه مړ يم ته آيت د سبا

راځه راځه آشنا يه هير مې که

رنګ مې وانخلې له دې سوي درمند

باد يم راوړی په باد تبر مې که.

۲۸ / ۳ / ۱۳۷۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۲)

غر څومره ښکلی دی؟
دتېرو دارام سین
دموسکا
وینبو څپوکې ویده،
غر
ددې شګو په ټکریو کې
دلمر دسرو انګورو
دباران هادي.

***

غر څومره ښکلی دی!
دلارې دکاروان
دتږیو اوښو
هر قدم کې
دشنو پر خو ګړی
غرمو دمینو کیسو
سمسوره ژبه
او دښکلو ښا پیریو
دکمڅو دسرو ګلونو
سیـندونـه هم مـري

(c) ketabton.com: The Digital Library

دباغچو مالي.

غر دښارونو

او کوڅو

او دبامونو

له تورتمو زندانونو نه دوتبو

شنو بادونو

دسفر او آزاديو ډگر.

غر دهوسيو او بازانو

ددی ستړيو ستړيو منډو

او خوبونو

دغه ښکلی

زړه را ښکونکی انځور.

غر ځومره ښکلی دی اشنا

دا ځومره ښکلی دی غر !

۱۳۷۳ / ۵ / ۲۷

لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل او خنجر

یورون د سبا باد یم تکل شته خو وزر نشته
دا څنگه پسرلی دی؟ سحر شته مازیگر نشته
ای شپې! ته دې له ستورو نه داورې پلو ډک کړه
زموږ د ورځو برخه کې خو څا څکی دلمر نشته
جنډې نه شوې دیرو کې هغه شنې د چلم وریځې
وطن مې د شملو دی خو یوه هم پر سر نشته
یو گل چیرته کم څو کې لکه ستوری زرغون نه شو
منگولې پر نکریزو او منگي پر گودر نشته
راشئ نه شوه پر ژبه د چا بیا میوندي کړیکه
شپیلۍ پر کړو بریتو، یو غمې پر خنجر نشته
ننگیاله چې دې خوا کې نه «خزان» شته نه «ټکور» شته
والله چې په دې ښار کې غزل نشته، هنر نشته.

۱۳ / ۶ / ۱۳۷۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کجاوې !

څوک دی ؟ دکوم ځای دی ؟ او چیرته درومي ؟

نه پوهېږم !

چې د سهار د شنو وږمو د شنې زیږ داشیبه کې

دجامو غر په اوږو مات کړم

د شنه خوب د شنو اوبو په سین کې ولامبم او ستړی شمه

دی شي نږدې

سپینې جامې راځنې وتښتوي.

او دغنمو پر وریښمینې وخیږي او چیغې کړي چې:

ای لا مبو زنه،

اې دباغ مرغیو !

مادرته سرې ، تورې جامې راوړي

راشئ داسپینې او خیرنې جامې وغورځوئ !

څه شپه وروسته وروسته ددې کلي دمرغیو

او کبانو جامې نوې شي

سین تور شي

ونې تورې

کلی سور

اوکلی تور غوندې شي

سیـندونـه هم مــري اســـــحــــــاق نـــــګیـــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا کجاوه پراوږو بار کړي

خدا یزده چیر ته به ځي.

* * *

کله چې پاڅم

هغه وینم چې روان دی

او دډښتو پر نوویو لارو منډې وهي

او کجاوه یې زما زما له تکو شنو خو بو ډکه ده

بیا دکوچیو دکاروان مخې ته تم شي

او هر خوب مې

موټی موټی پروریو او اوښانو ویشي

کجاوه بیا تشه شي

بیا درمو له مخې شنه واښه راټول کړي

کجاوه له سره ډکه شي

موسکی شي

بیرته وخوځیږي

شپه شي ، تیاره شي

تورو وریځو سره یو ځای شي

باران شي

او له سترې کجاوې سره راوښیږي

بیا دغنمو پر وریښمینو زلفو وخیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او چیې کړي چې:

جامې مو سرې

جامې مو تورې ،

او خوبونه مو ژیړ !

داسې یو زیرې راته وکړي

او روان شي

خدای زده چیرې به ځي؟

۱۸ / ۶ / ۱۳۷۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چوپټيا

زما دکور ځراغ ماښام نه ترسبا سوځي
او له ماښامه ترسبا.
دخپلې ښکلې تنهايۍ له تورو زلفو سره مينه کوم
مايې دزړه پر دښتې کور کړلی
مادچوپټيا له سپينو تيو نه
دژوند دچينې غړپ کړی دی.

* * *

زما دکور ځراغ ماښام نه ترسبا سوځي
خوبه مې خيال
لکه يتيمې مرغلرې
دغزل له يا قوتي شونډو راونه ځځيږي
نور به دسترګو له هندارو نه دخيال
او دغزل شنه انځورونه ټول کړم
نور مې دخيال واګې چو پټيا ته بښم.

۲۴ / ۶ / ۱۳۷۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعبدالقهار عاصي پر شهادت

یون منصوره ویرنه:

زه هم د رځم !

موږه چې سترګې غوړولي

او موږ چې دا دی سترګې غوړوو

د مینې کیسه مو نه ده زده

موږ مینه نه پیژنو

وینه پیژنو

وینه او مړینه زموږ بر خلیک دی

وینه او مړینه زموږ تاریخ دی.

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ لا مينه نه ده ليدلې

مينه هغه کوچی باد دی چې پرغولي مو هيڅکله شين نه شو

موږ مينه نه پيژنو

زموږ نوم يې له وينې او مړينې سره تړلې دی

رښتيا ،

د « حسين » او « يزيد » کيسه دې زده ده؟

پيړې پيړې کبړي چې

د « يزيد » په لاس کې توره شته ده

يوه توره تُوره

يوه سره تُوره

هغه تُوره چې « حسين » پرې هره ورځ وژني

او د « حسين » پر مرۍ يې راکاږي

مګر تا د«حسين» مړينه ليدلې ده ؟

مګر دا « يزيد» نه دی چې هره ورځ مري؟

« مګر دا « حسين » نه دی چې هره ورځ زيږي؟ »

هو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ مینه نه پیژنو

وینه پیژنو

وینه او مینه زموږ بر خلیک دی

وینه او مړینه زموږ تاریخ دی

ــ خو څرنګه برخلیک ؟

د «حسین» برخلیک !

خو څرنګه تاریخ؟

د «حسین» تاریخ !

رښتیا ،

زموږ نوم يې د «حسین» دنامه سره تړلې دی.

ای تاته وایم !

موږ دې په یاد یو ؟

زموږ جنګړې دې په زړه دي؟

او کله دې زموږ په جونګړو

هغه بې ییبرې لوګي نه دي هیر؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته چې خاوره یوازې یوه ولویشت ده

نیم یې زندان دی

او نیمه یې هدیره

هغه زموږ کلی دی

او هلته زموږ جونګړې شنې دي

هلته چې دنغریو پر سرونو

لوګي له لوږې مري

او اوبه له تندې جل وهي

هلته زموږ کلی دی

زه او ته هلته پیدا یو

زموږ د کلي لاره پرګلونونه

پر اغزیو ده

پر دغو لارو زموږ پیلې او تناکې پیښې

پر لوټو

پر کاڼو لګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ لارې قاتلې دي

زموږ لاروي قاتلان دي

دغه سترې او قاتلې لارې

زموږ ستړیو کاروانونو ته

اوبه نه

ویني ورکوي

زموږ د ستړیو آرمانونو وینې

هو کې !

موږ مینه نه پیژنو

وینه پیژنو

وینه او مړینه زموږ برخلیک دی

وینه او مړینه زموږ تاریخ دی

رښتیا ،

کله دې د سیندونو مړینه لیدلې ده ؟

ګوره ! سیندونه هم مري

اوزموږ نوم یې

د سیندونو له نامه سره هم تړلې دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ای ! کله چې ټپې یرېښتې

لکه دوینو څاڅکي

دانه دانه له آسمانه څاڅي

تا د اسمان دزړه چاودون شیبه لیدلې ده؟

ای ! کله چې وریځې

د سپوږمۍ د سپین کمیس تنۍ پرانیزي

تاد ستورو په ستر ګو کې

دوینو چغارې لیدلې دي؟

او کله چې ږلۍ

دغوټیو موسکی شوندې

پر غاښونو ځیري

ته دونو او ګل بو ټو دویر جن غزل کاڼو

پرزړه ویشتلی یې؟

هوکې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ مري

او ستوري هم مري

خو ته یې چیرې هدیرو ته ناست یې؟

داتیارې دي چې هره ورځ مري

اودا

سپوږمۍ او ستوري دي چې

څو مري هو مره زیږي

* * *

موږ چې را زیږیدلي یو

او موږ چې دادی ژوند کوو

له غزل سره زیږیدلي یو

او له شعر سره مو ژوند کړی دی

غزل مو دډوډۍ مالګه

اوشعر مو دکور چت دی

زموږ ژوند شعر دی

یو تریخ ژوند

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو تا کله د غزل مړینه لیدلې ده؟

او کله د شعر مړینې ته ناست یې؟

مور، مینه نه پیژنو

وینه پیژنو

وینه او مړینه زموږ برخلیک دی

وینه او مړینه زموږ تاریخ دی

رښتیا ،

زموږ نوم یې د شعر له نامه سره تړلې دی.

* * *

پو هیږې؟

زه او ته له یوې ونې یو

ته لاړې

خو باور لرم چې زه هم درځم

څو دا شلیدلې ریښه یوه شي

باور لرم!

باورلرم !

۱۳۷۳ / ۷ / ۲۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور ته مثنوي

بوسم؟ مــــوريې د اغـر د غـمو چيرته
بـوســـــم داهد يريې پر اوږو چـېـرتـه
دی راتــه مـيـراث يو سور ګريوان خونه
دی دايــو يعقـوب او يـو کنغـان خونه
يـوسف هره لوېشت شاه ده هره شاه کـې
يــوسف د هر کاروان د پښو درزاکـې

* * *

چرېې مـوريې پـه وينو کې خوتــېــږي
چـــرېې لکه باران پر موږ وربـېـــــږي
دا پـر ېـو (حسين) ژړا خـــــونـــــه ده
دا يـــو څــو ورځــې کـربلا خو نه ده
راغـــې پــه سـر راتـه بـادشاه شويزيد
زموږ د کلي شهـنـشا شـو يــريــــد.

* * *

موريې په زړه کې ېو پـرهـر خـونـه دی
موريې تـنـها قـتـل د لـمر خـونــه دی
دلــتـه هـر ستوری او سپوږمۍ قتله ده
دلتـه هر ګل، هـره غـوټـۍ قـتـلـــه ده
موريې لـوګـې شـو او سـوزېـږي وطـن

(c) ketabton.com: The Digital Library

مـورې پـه سـرو تورو قـتـلـېږي وطن.

* * *

مـورې ېو ويـر او ېـو نـاکام خونه دی

دا يو خوشحال او ېو بهـرام خـونـه دی

دلـتـه ېـوازې مـسـيـحـا خـونـه دی

دلـتـه ېـوازې يـهـودا خـونـه دی

دلـتـه هـر کـاېـي او انسان شو قابيل.

هر يو لـسـتـوڼی هرګـريوان شو قابيل

* * *

مورې يو غر دلـتـه آبـاد خـونـه دی

هغه پامير، هغه شـمـشـاد خـونـه دی

دلـتـه کـبـان دلـتـه سيندونه سوزي

دلتـه لـه تـنـدې بـارانـونـه سـوزي

د بـاغ نـامـوس راتـه اغـزيو لوټ کـړ

پـت دکـېـږديـو مـې پرديو لـوټ کـړ.

* * *

مـورې شـمـلـې شـتـه خو سرونه نشته

ديـرې مـو شـتـه پـکـې کـټونه نشت

چـلـمونه مات شول بـادونـه راغـلـل

چـنـارونـه مات شول هـغـه دکـلـي

ګودر مـوري زخمي دی موري وران دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي ګـــودر يــو جـــل وهــلــي بــيـــابــان

* * *

دي مـــوری يــو غـم او زړه چاودون خونه

دي مـــوري دويــنـــو يـــو جيحون خونه

موري دلــتــه هــر کــانـې کي جيحون دي

موري دلته په خپل کور کي بيلتون دي

ولګيد مـــوري يـــو تــنـــدر دې پر کور

ولګيده ســتــا پـــر سپيـخـلي لمن اور

* * *

ژاړوم مـــوري زړګـــي دي راچي ويې

ژاړوم دا مـــات منګی دې را چی ويې

شومه زه دې د مـــړې ونـــې بــلــبــل نـه

مه ســويــوکــمـخو ته دي ګل نه شو

خوارکه ستر ګو ته اوښکې څو پيالې

دعـادې نـــه غـــوا ړم ښير ې خوراکه

۱۹/۸/۱۳۷۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

زيرى (۱)

زړګـــيـه زيـــرى زيـــرى چـې وړمــــه دسبــا راغـــلــه

زمـــادتيــــارو كلـــــي تــــه ډيـــوه دسبـــا راغـــلــه

بـــاور مـــې كلـــه نـــه شـــو چـــې بـــه بيــا پيښه راوكړي

دې قتلـــو پســـرليـــو كې غـــونـچـــه دسبـــا راغـــلــه

حيـــران وم چـــې مـــا شـــوم غزل به كوم غوږ كې ويده كړم؟

كاڼـــه كاڼـــه مالـــت تـــه مـــې نـغـمـــه دسبـــا راغله

كلونه پس به بيــــا پـــر جـــل وهـلـــې دښـــتـــې ووري

لـــه سپيـــنـــو پـــرخـــو ډكه لـــو پـــتـهـــه دسبا راغله

نه مړ نه يې ژوندى كړم دې مـغـــول يـــوازيـــتـــوب مــــې

اى وړيــو حـــجـرو زيـــرى پـــښتـــنـــه دسبـــا راغـــلــه.

۱۳۷۳ / ۹ / ۲۵

كابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

نیمګړی غزل

ولـــول زلفـــې خـــورې کـــړ غـــــوړوه رابــــانـــدې شپـــې
لـــــه تـــورو شپـــو دې جـــارشـــم وروه رابـــانـــدې شپې
ړمنـــځ دې کړو کـــاکـــل کـــې آخـــر زړه راتـــه زخـــمـــي
هـــر ځـــاځـــکـــې يـــې شـــو ستـــورې څځوه راباندې شپـــې
ما ستا دخيال يو سيورې کړ دشپـو لـــه سپـــوږمـــۍ پـــور
سپوږمۍ شه لکه خيـــال مـــې بـــلـــوه رابـــانـــدې شپـــې
هـــــر خـــــوب مـــــې وړې وړې دی هـــر خــــوب وهـــلی جل
کيږدۍ مـــې دليـــمـــو شـــه خـــوره رابـــانـــدې شپـــې
ستـــا ستـــرګـــې پـښتنـــې دي زه يـــو ستـــړی مسا پـــر
دسترګو په حـــجـــرو کـــې تـــيـــروه رابـــانـــدې شپـــې
بـــس دومـــره چـــې سپـــرلـــی شـــم او يو ګل شم دکمځو
خړوب مې پدې شپـــو کـــړه بـــهـــوه رابـــانـــدې شپـــې
ارمـــان مـــې دنيمـــګـــړې غـــزل هيـــځ نـــه شـــو پـــوره
په ليچـــو مې سر کيـــده زنـــګـــوه رابـــانـــدې شپـــې

۲۷ / ۹ / ۱۳۷۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپیلۍ (۱)

دغـــره پـــه ذهـــن کې خـــوره شـــوه شپیلـــۍ

پـــــه ســـرو ممـــانـــو میلمنـــه شـــوه شپیلۍ

داد کـــــیـــــږدۍ پـــــلـــو خـــو واړوئ لـــــږ

تـــلـــلـــې کـــوچـــۍ وه راستنـــه شوه شپیلۍ

وري زلمي شول ، اوښـــې پیغلـــې شـــولـــې

لکه خیږۍ په غـــرونـــو شنـــه شـــوه شپیلۍ

ستـــورو جـــامـــې داتـــڼ واغـــوستـــلـــې

دهســــک ددښتـــــو تـــرانـــه شـــوه شپیلۍ

پښتني غرونـــو پـــکـــې ســـاه پـــو کـــړې

ځکـــــه درنـــه او پښتـــنـــه شـــوه شپیلـــۍ

راته یې ښکل کـــړلـــې غمبـــورې دخیـــال

بیا دغـــزل دکـــور ډیـــوه شـــوه شپیلـــــۍ.

۱۳۷۳ / ۹ / ۳۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زرتشت خوب

زرتشت تر ونې لاندې پروت دی

دسترګې او خولو دا خونړې سیلاب یې باد ته ایښې

زرتشت بې خوبه ،

زرتشت جل وهلی

زرتشت له ډیرو مو دو پس دسترګو سترکو تورو ځمځو کې

دخوب له پرښتو سره تر غاړې وتی

زرتشت ویده دی

زرتشت جل وهلی.

* * *

زرتشت ویده دی

زرتشت جل وهلی

زرتشت دخوب دپرښتو دوربلونو دما ښام پر ځنګله نه مړیږي

زرتشت دښکلو پرښتو داننګیو په هندارو کې خوبونه ویني

زرتشت ویده دی

زرتشت جل وهلی

ای دځنګلونو

او دغرونو لویه خدایه !

نه پو هیږم هغه مار چیرته دی ؟

۱۸ / ۱۱ / ۱۳۷۳ کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته ونا څه هنداري !

نن مې اوښکې

دادسترګو له صدف نه څڅېدلې مرغلرې

زما دخېري اوبو وړې ګرېوانه خړې ډولۍ کې

لکه ناوې سرې منګولې دبڼو په ځنګله ايښې

دپښتون کو ناوکۍ ده

په خوله ژاړي

په زړه خاندي

نن مې اوښکه ناوې شوې

راته ونا څه هنداري !

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن مې کب د سروويرونو
دغمونو دويرجن سيند
دتورتمو ، ليونيو اوياغي څپو دزړه پټې کيږدۍ نه
دښکاري خندا دجال مزوکې کبوت
نن مې لوند ګريوان وچ شوی
خو يو ځاځکې پکې شين دی
ته به وايې دلمر کور دی
ته به وای دسپوږمۍ شپه ده
نن مې اوښکه ناوې شوې
راته ونا څه هنداره !
۱۳۷۳ / ۱۱ / ۲۷
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

درځنې لاړم کليه !

ځو مره ښايسته دي

زموږ دکلي چم کې

دادشنه سين په شنو اوبو کې

دکبانو بچي.

ځومره ښايسته دي دې ويالو کې

دهيليو دغه سپينې لونې

ددوې نازکې چغې.

* * *

ځومره ښايسته دي

زموږ دکلي

دسپيدارو تر ټيکربو

غرمني خوبونه

او مازيګر په شنو چينو کې

دکرۍ ورځې ستړياوو مينځل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ښومره ښایسته دي

زموږ دکلي په چیلو کې

دانګورو ښیښې

او دګیلا سو دوړو وړو نیالګیو

ګڼې ، ګڼې شنګلې

چې سرې مرۍ یې دي

زموږه دباغو

دښاپیریو یاقوتي غوږوالۍ.

* * *

ښومره ښایسته دي

زموږ دکلي

دغوزانو هسکې ، هسکې ونې

اودښاخونو په هر رګ کې یې

دمست زړګي دوینو لپې

چې ترې غریبې پیغلې اخلي

خپلو شونډو ته

دحسن خدایي رنګونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ځومره ښايسته دی

دې ګودر کې

زموږ د پېغلو د شينکيو منګو ټيو

د چاودون

او ماتېدلو اواز.

ځومره ښايست ده

دا زموږه دلو ګرو

دا هاړ ديره.

زه درنه ځم

د خدای پا مان

درځنې لاړم کليه !

مادې د حسن په مالت کې

د دې وخت د سوداګرو

وينې څښونکې سترګې چيرته پريږدي ؟.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروغ

ډيرو ډيرو ښکلو مې

پردښتې د سينې ، د تورو زلفو شپې زرغونې کړې

ډيره داورينو اننګيو دلمبو د سيند څپو کې

زما د شونډو بيړۍ تاوه شوه راتاوه شوه

شپه د تورو زلفو

او وړمه داننګو شوم

خو داګل

او دا شاعر شاعر زړګې د چا نه شو

ډېرې مودې وشوې چې مې زړه

د ستا د زلفو په ځنګله کې

د ماښام د شپېو ستوری دی

زه د هيچا نه شومه

يوازې ايکې ستا شومه

تا هم راته دروغ ووې دروغجنې،

درواغجنې !

درواغجنې !

هغه ګل، هغه شاعر زړګی مې ببرته را !

۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزلبولې

ما يې په سترګو کې کېږدې وهلې
خدايه ! ګرادب کې مې بيرې وهلې
چې يې په شپو کې خپل غرهم شي ترې ورک
هغو کمځو کې مې غوټې وهلې
دا چې يې نن لاره کې سم شين شومه
نيمو شپو کې مې پېرې وهلې
دادباران څه زړه چاودون خونه و
ما يې پر بام باندې سلګې وهلې
ترې غزلبولې چغې همنه اوري
بيا يې پر تپ راته پتې وهلې.

سيندونه هم مري اسحاق ننګيال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیند ته غزل

رژیږي پاڼې پاڼې تش ګریوان شولې ای سیـــــنده !
یو ښاروې دهندارو ولې وران شولې ای سیـــــنده !
یوه مسته نغمه نه شوې په وراکې دکبـــــانـــو
نه دې سپینو هیلیو ته جانان شولې ای ســــینده !
پرون خو دشیبو دناوې پیغله ښکــــــلا تــــه وې
خو نن یې لکه زلفې پریشان شولې ای سینــــده !
سپین ږیرې جاله وان دکلې نشته مودې وشـــــوې
دا اوس ولې په سترګو کې حیران شولې ای سنده !
آشنا ګوره چې بیا دې دڅپو زمرې ګونــــــګې دي
آرامه غلو وهلې یو کاروان شولې ای سیـــــنده !
یو لوروې دشنو ولو خواوس ښکارې چې پـه خپله
کبږدیو غوندې ونه دبیا بان شولې ای ســـینده !
۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

دغره تر غاړی ناست یم شپه سپوږمې سره کومه
خبرې دې جانانه ! له شپېلۍ سره کومه
ستا سترگې خو کوچۍ شولې ایلبند په ایلبند گرځي
اوس جنگ د هغو سترگو له هوسۍ سره کومه
نازونه خو تا کول پر ما باندې زوال شول
د خال پر ځای دې مینه تر وږمۍ سره کومه
ماخوب درځنې وړی دی خپه چې نه شې ستورو !
گیلې یې لکه وربځې له سیلۍ سره کومه
یو غر دې او څو کاڼې یو شنه کبله نشته
باران شوم ژړا گانې له کېږدۍ سره کومه.

۲ /۱ / ۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپیلۍ (۲)

شپیلۍ د پرخو پرخو شونډو په غرمو اوري
شپیلۍ د سترې شپنې لارې ته کېږدۍ وهلې
شپیلۍ په للمو للمو غرو اوري.

* * *

شپونکیه ! ماته دې شپیلۍ مه شه
د جل موسم دی،
د جل شپې دي،
او دوریځو اوښې بیا شنډې دي
راته یو ځاځکی د باران خوشه !
باران پښتون شو
د خپل کور پر بامو نه وریږي
باران ورغلی په پردیو اوري.

* * *

شپیلۍ پر للمو للمو غرو اوري
شپیلۍ د سترې شپنې لارې ته کېږدۍ وهلې
شپیلۍ د پرخو پرخو شونډو په غرمو اوري.
۸ / ۱ / ۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتنه

ما دې د تن سپینې ښیښې نه هغه سره شراب لا نه دي څښلي
ما دې یوازې دوه غوټې، دانګو ښکل کړې
خمار دې کړمه خو نشه دې نه کړم
د بیسدۍ هغه شیبه دې نه کړم
تندې اخیستې یم
شراب قطره قطره خو راکړه
د مرغلینو ښیښو منځ کې
د خوږې ګناه کاله ته
اجازه خو راکړه !
۱۳۷۴ / ۱ / ۱۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوینو غزل

مـــا دې اوږدې لارې څارلې خو اشنا مه راځــه
قـــدر دې نشته پسرلیه پر دې خوا مه راځـــه
مـــوږه د شپې د تیو روږدي یو سبا څـــه کـــوو
وړانګې دې ټولې کړه ورځه دلته سبا مـــه راځه
مـــوږ د مرګي غشي پر زړه هرما زیګر خوړلـــي
د نـــظر غشیه پر دې سوې کربلا مـــه راځـــه
دلتـــه سارا د دیدن قتله ده ،هرکاڼی قـــتـــل
دلتـــه یو پل د مجنون نشته دی لیلا مه راځــه
دو یـــر په چم کې خنداګانې اوریدی کله شـــم؟
یـــو اسویلې شه راته ډکه له خندا مه راځـــــه
د ذهـــن وران یو کور مې شته پکې دوینو غزل
دې بې قدرۍ کې د ښایست غـزلې بیا مه راځه.

۱۵ / ۱ / ۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۳)

غر مې دزړه پر هره پاڼه لکه ګل شين دی
غره مې دزړه سمسورې دښتې کې کيږدۍ وهلې
لکه دستا چې کشماليو کې کا کل شين دی.

* * *

زړه مې کوچی دی
وينه مينه پکې غره کړلي
کوچی بوډا شو ،
کوچی مري ،
خو لا دغره په مينه موړ نه شو
کوچی دغره په شګو ناست دی
دغره کاڼو ته لمو نظونه کوي
کوچی چنار دی پاس دغره په تور وربل شين دی
غر مې دزړه پر وطن ټول لکه کابل شين دی.

۲۵ / ۱ / ۱۳۷۴
لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۴)

ماته دغره له لاسو بوی راځي

میرېږ ویدې دي ما ړوند سفر په خوب کې ویني.

* * *

هلته په غر دشنه سپرلي ددسترخوان پر سر لګیا وي

دباران په رڼو څاڅکو به لاسونه مینځي

غره به دڅانګو پر وریښمینو تیو خوله ایښې وي

اوګلورینې پې به څاڅي څاڅکي څاڅکي له ګریوانه دغره

هلته به سپین سحر ساقي وي

دغوټیو کنډو لیو کې به وبشي دوړمو شراب دغره پر جل وهلو کاڼو
هلته به سیورو دڅیرې یو ته شپونکی آشنا شپېلۍ غږوي.

ماته دغره دلاسو بوی راځي

میرېږ ویدې دي زما ړوند سفر په خوب کې ویني.

۸ / ۳ / ۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

آس (۲)

آس لکه بوت هسې حیران ولاړ دی

نور یې له پوندو نه ګردونه دزلمو پر څنو نه وریږي

آس لکه مست ښامار ،
دغاړې هسک بیرغ پر خپلو شَلو او خوب وړو اوږو نه شي وړلی.

* * *

آس لکه بوت هسې حیران ولاړ دی

نور یې دتورو غزلونه دګامونو تندر ونو کې زرغون نه شول

نور یې دلوړو غرو له څوکو نه رانه وړلې دشنو شنو توپانونو کیسې

دا آس بې توري ،

بې جنډې

څومره بد رنګ ښکاري !
۱۰ / ۴ / ۱۳۷۴
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب

پریږده یوه بله پیاله هم په سر واړومه

* * *

بیګاه مې خوب لیدلی

له سرو ګلابو پرښتو راته جامې اُودلي

ستوري مې زانګې دګریوان په لیکو

دلاسو غل مې رانه ورک دی

ستا دزلفو تورو شپو نه راته شپې راوړي

او دغنمو نارنجي فصل کري راته په سترګو کې

دوړو نارنجي خوبونه.

* * *

پریږده یوه بله پیاله هم په سرواړومه.

 / ۴ / ۱۳۷۴ کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۵)

غر ،

سیند ،

ښیرۍ:

زه له همدغو جوړیم

غر مې هډوکي

سید مې وینه

او هر رګ مې د ښیرېو ښانګه

زمايې نوم دغره او سیند او د ښیرېو په لاسو لیکلی.

***

غر د ښیرېو شنه شمله په سر د کلي پر دیرو خوردی

د خدای له شنه تخته پرې ووري لکه سپین باران

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپیغلو پیغلو ستورو خورې

سیند یې تر غیږې لاندې ناخي

او ځپې ځپې تیونه یې اوبه اوبه شول.

***

سیند ،

ځیرې:

زه له همدغو جوړ یم

مور مې دغره د سرو لمرو نو دتو پان هغه زړه ابۍ ده

چې دغرمو سپرغۍ سپرغۍ امیل پر غاړه

تږوله ورځ

دلمر په سرو وړانګو ډوډۍ پخوي

پلار مې دغره هغه ګربت دی

چې تر سیورو دوزرونو یې

دوریځو دکاروان دتو پاني اوښانو پل وچ دی.

** •

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر ،

سیند ،

ځیږی:

زه له همدغه جوړیم

چې دګناه او ګناهونو میندې لنګې شي

له خولې دجبرئیل نه دغضب ځګونه لارې وکړي

نوح مې دغره پر سر کیږدی، غوړوي

زموږ غرونه توپان نه پیژني

دآزادی، او عشق نومونه ملا یکو ته زما دغرو شملو ښوولي.

***

مور مې دسیند څپو ته ناسته ده

پلار مې ګوربت دی

راته بو لي دځیږیو دشنو څانګو

او دلوړو لوړو غرونو دشملو سرود.

۲۰ / ۴ / ۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

داکښتونه ــ دابادونه

داتر څو پر کلي سور باران داوښکو ؟

داتر څو دتورو وريځو چپاوونه؟

داتر څو قتل دلمر ، قتل دسيرو ؟

داتر څو زما کښتونه ،ستا اسونه ؟

***

دا تر څو زګيروي دباغ ، دسپوږمۍ چيغې ؟

داترڅو دشپو په مو ټو کې قمچينې؟

داتر څو دبې حيا پردي پر تورو

راته وژنې پښتنې پښتنې مينې ؟

* * *

داتر څو دمينې تور سفر ته لارې؟

داتر څو نيزې دباد ، کمڅۍ دګلو ؟

داتر څو په دې حجرو ير غل دواورو ؟

داتر څو تبر په غاړه کې دولو؟

* * *

داتر څو دا خوارې څمکې ، خوارې سپارې ؟

داتر څو دغه نهر نهر فصلونه ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

داتر څو زخمي ورغوي دلوګرو؟

داتر څو يې له تنها کو نه باجونه؟

* * *

داتر څو دريا سپين څادر پرولو؟

داتر څو په رڼا ورځو کې لمونځونه؟

داتر څو تسبې په بنګو کې بړلې؟

داتر څو په تورو شپو کې ګناهونه؟

* * *

داتر څو مې بې پتي د سرو غو ټيو ؟

دا تر څو دستا اغزي زما باغونه؟

دا تر څو په دې پردي پردي ټوپکو

قتلوي دازما خويندې ، زماورونه؟

* * *

داتر وطن زمونږ واک د پرديو؟

داتر څو وطن زمونږ حکم د نورو؟

داتر زمونږ دباغ پيغلې بلبلې

ګډوي راته حجرو کې د سرو زرو؟

* * *

داتر څو به نه آذان نه جوماتونه؟

داتر څوبه نه ساقي نه يې جامونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

داتر څو دابلیس سره لمبه په لاس کې
راته سیزي کله کور کله ښارونه؟

* * *

داتر څو دورور په وینو کې منګولې؟
داتر څو دمور په سترګو کې کوکارې؟
داتر څو مې دوطن آبې شهیده؟
داتر څو مې دولس دالارې لارې؟

* * *

ما ویل چې که ها سیو رې دلته وشي
زه به بیا لکه انګور بیرته زلمی شم
ما ویل چې که ها لمر بیرته ژوندی شو
زه به ټول لکه ماښو ورنه لوګی شم.

* * *

ماویل چې که دا شپه چیرته سبا شوه
بیا به نه زیږي بګوې له تیارونه
ماویل چې دآسمان شمله به وچوي
ددې ښکلو ښکلو ستوروله غونچو نه.

* * *

ما ویل چې یوځلي که سپرلې شو
بیا به جوړ شي پر کمځودګلو غرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماویلې که یوه شپه شوه ویښه

بیا به زیږي له لښتیو نه سیندونه.

* * *

خومې کښت دې لیونو آسونو لوټ کړ

دلورونو غاړې یو وړلې زنګونو

دکوچیو دکاروان مخې ته تم دي

دا آسمان آسمان اغزي زما دغرونو .

۱۳۷۴ / ۴ / ۳۱

لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

موسم وه د جل ، رانه باران شولې وربمې !

څادر مې شوې ، تنې مې د ګریوان شولې وربمې !

دا زه وم چې مغرب ومه د ښکلو سجدو

دا ته یې چې سجدو ته مې یزدان شولې وربمې !

دا زه هغه زه نه یم ټول تصویر یم ستا د مخ

زه سیوری ستا د سترګو ، ته مې ځان شولې وربمې !

یوه شمعه مې بس وه د تیاره کاله د شپو

تیارو ته مې د کلي چراغان شولې وربمې !

تالوکې ژبه وچه د غزل مې وه پرون

نن ټول شومه غزل چې مې جانان شولې وربمې !

۵ / ۵ / ۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورنی پر درمندونو

دلته مه راځه آشنا پر کلي جنګ دی
هر مالت او هر ګودر په وینو رنګ دی
دلته ښکلي کمڅی سپوږي دي باغ نشته
دلته میشت د تیارو زور دی څراغ نشته
دلته شنه دي لور تر لوري توپانونه
دلته مړه دي په نغریو کې اورونه
دلته ځاله د ګوربتو په اورسوي
دلته زیږي له زمریو نه بګوې
دلته شرنګ نشته مړوند کې د بنګړیو
دلته پل کلي کې ورک دی د سړیو
دلته مري له ډیرې لوږې تنورونه
دلته اور اخلي له تندې نه سیندونه
د پردیسو ګاولي نشته په دیرو کې
درباب ستوني وچ شوی دی حجرو کې
دلته تیتې د پښتون لوړې شملې دي
سپکې شوي مو د مینې دولو پتې دي
هر قدم کې پایکوبي ده د دیوانو
هره لویشته کې کورګی دی د پیریانو

سیندونه هم مري اسحاق ننګیال.

لمر یې وواژه دشپو دلته یرغل دی

قتل شوی مې په شوندو کې غزل دی

تاووي راته پر ژبو زنځیرونه

سوري راته ککړو کې اورونه

درښتیا لور یې چې ویښه کړه تربور شو

چې دحق ناره یې جګه کړه منصور شو

چې یې «نان» ته «ډوډۍ» وویلې فاشیست شو

چې یې ږیره پر مخ نه وه کمونیست شو

یو خنجر دی ځو چړې دي ځو لاسونه

راته ریبي دوطن دمور رګونه

رالویدلې دنیکه دسر پګړۍ ده

خواره شوي دزړې ابۍ کیږدۍ ده

یو «اکبر» بیا ددې غرونو بچی نه شو

یو «ایوب» دمیوندونو سړی نه شو

فرهاد شته دی، تیشه شته خو غږ یې نشته

پښتانه هسې ژوندي دي زوږ یې نشته

داچې نن دخونړي کاروان رهبر دی

داوبو دژیو هغه سوداګر دی

دزرتشت اور یې شهید کړ سیلاب راغی

اورنی پر درمندونو دریاب راغی.

۲۲ / ۵ / ۱۳۷۴ کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیږدا

هغه ګړۍ خدای دجنت د ښکلو حورو
دلمبو پانیو کې
دښکلا ګلو ته په لپو ورکولې اوبه
چې ته راوزیږیدې
او ته دخدای دباغیچو دسرو ګلونو
هغه شنه «وږمه» شوې.

۱۳۷۴ / ۷ / ۶

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

زيرى (۲)

زما په سترګو کې يې سين فصل دوير کرلی

دلمر زخمي زخمي کوترو ته

يو زيری دباران خو مې شه !

کو چيان په سره وچکالۍ راغلل

دی وړو وړو وريو ته داوښکو دستر خوان خو مې شه !

۹ / ۷ / ۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې ننبې

پو هیږم نه،

له کومه ځایه یې پر ما باندې پیبنبه کړې ؟

دلته یې سیوری هم دځمکې په سر خونه دی

په سپینه ټنډه کې یې ننبه دټبر نشته

دزلفو باغ نه یې دښار دبازاري ګلونو بوی نه خیږي

نه یې خو ښکلو اننګو کې دشنو کلیو دتاودو بادونو مچه ښکاري

پو هیږم نه،

له کومه ځایه یې پر ما باندې راپیبنبه کړې ؟

داسې حیا دپرېښت سترګو کې هم نشته

داسترګې نه دي

دحیا چینې دي.

۱۳۷۴ / ۷ / ۲۶

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۶)

دباد له څنګو مې دغره د هغه شنه ځنګله سلام راځي

باد مې دغره دسپينو کاڼو په هنداروکې دخپل زلميتوب خوب ليدلی

بادمې دکلي دتيارو شپو تورو زلفو ته دغره درڼو ستورو کجاوې راوړي.

* * *

که چيرې نه وای غره !

زما په سترګو کې نو ځالې دګربتو ځائيدلې کله ؟

ما به دلمر تپي توزنو ته دپاڼو پر ورنونو طلائي خوبونه چيرې پلټل؟

اوته که نه وای غره !

مادخپلې هسکې غاړې دغه دنګ آس ځغلولو چيرې؟

۱۳۷۴ / ۷ / ۲۲

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب ته سرود

خوبه !ځادر راباند وغوړوه

نور مې ویده کړه چې وینښتیا وو سترې کړی یمه

نور مې ویدهکړه چې له وینښې نه مې کرکه راځي

زه چې ویده یم

خوبه !ځادر راباندې وغوړوه !

خوبه قربان دې شم

نور ماته ددې ورځو دابر بنډې پیغلې مه را ښیه

زه یې دسترګو په هندارو کې

داور اودسکروټو او لمبو ازانګې نه شم لیدای

خوبه !ما بو ځه بیا دهغو تورو شپو غیږې ته

زه خپله لاره بې له شپو په رڼو ورځو کې موندلای نه شم

ورځ مې دسترګو په هندارو کې اورونه کري

خوبه ویده مې کړه

ځادر راباندې وغوړوه !.

۱۳۷۴ / ۷ / ۳۰

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

تش صدف

خانګه مې وچه ده غوټۍ نه لري
هغه کوچۍ یم چې کیږدۍ نه لري
هغه صدف یم چې ترې لوټ شو سیپۍ
زه هغه شپه یم چې سپوږمۍ نه لري

۱۴ / ۸ / ۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاد رشاد ته دهغه دڅلور اویا یمې کلیزې په مناسبت

جام جم

مــشــوانـــې یـې رانـــه یــووړه قلم نشته
بت پرست یــم خــو مـــې ښــکلی صنم نشته
یوځــې تــه ځـــې دامنــې ؟ چې ټول وطن کې
بې له څــوتــنــو نـــه زوی دآدم نــشتـــه
ستا درنې پګړۍ ته څه وکــړم حیـــران یـــم
دې مــالـــت کې بـــې له ځـــوزو شړشم نشته
نن دې نوم ځکه په خوله اخیستـــې نــه شـم
ما میـنــځلـه خـــو جــانــانـــه زمزم نشته
زه دې سترګو کې هــر رګ دجــهـــان ویـــنـم
څومره دروغ دي داچې بـــل جــام جــم نــشته

۱۷ / ۸ / ۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

له خوشحاله تر ننګیاله

مــالـي راشــه اغــزو دزړه پــر ګل وهـلــی یـــم
« سقاو » پـــر زړې ټُــورې د « مغـل » وهــلــی یـم
رقـیــب بـه مــې دزړه لــه ویـنــو تـشـه « ژی » کـړي ده که
خوسر مې دایـــل نــه دی کــه یــې سـل وهـلـی یــم
یـــو ګل څـــه پـــه کــمـــځــو کې دپښتو دناوې نــه یـم
نـــاره د « انــالـحـق » یــې پــه کاکل وهـلـی یــم
حیـــران یـم د « اکـبـــر » پـر مـړي بیا څه پسات شوی
پـردیــو مې دخـپــل کــور پــه درشــل وهــلــی یــم
تقدیر به مووي داسی له خوشــحــالــه تر ننــګیـــالــه
همــدا چـــې کلــه غیــرو ، کلــه خپــل وهـلی یـم.

۱۳۷۴ / ۱۰ / ۷

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

((یا سیر)) نه مري

« یاسیر» روان دی د ایمان بیرغ په لاس کې

د خپل ژوند د وروستني ټکي شهید په خپلو وینو مینځي

« یاسیر » له سره زیږي

« یاسیر » په زړه د انالحق فصل کرلی

اهریمن د تو پانونو پری څپیړې او تندر پرې سپرغۍ وورو ي

فصل مرګ نه پیژني

« یاسیر » د شنه فصل دوړو پرو ریښمینو کمڅو سوری کړی.

* * *

« یاسیر » دلر له کلي ځي د زندانی ستورو خلاصون ته

توری وریځې د شهید زړه په سرو وینو ولي

« یاسیر » د ښکلې ځوانیمرګې سپوږمۍ غوږ کې د مسیح د ژبې دم درغید لو ولوست

« یاسیر » د خپلو نارو ونه ددې شپو په آسماني د ښتو کې کښینوله.

« یاسیر » روان دی د سفر دلارې غرونه ، ځنګلونه ریبي

« یاسیر » دیوانو ته بلنه د جګړې ورکړي

« یاسیر » لګیا دی د منزل مزي په پښو کې دیاران شیندي

او ورته ښیي د فلاح سرود.

« یاسیر» د خدای (ج) د پاکې مینې دآسمان ستوری

« یاسیر » د « قاف » د غره د څوکو د ښایسته ښکلو مریانو غزل.　　　۱۲/۳ ۱۳۶۴　　　کابل

سیندونه هم مري　　　　اسحاق ننګیال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دچغو تصویر

زما دچیغو شین تصویر دې مات کړ
زما نصیب زما تقدیر دې مات کــړ
هغه ریبار خوب مې اوس هم نه راځي
څه د دیدن ښکلی زنځیر دې مات کړ
راته په برندو سترګو ګوره خو مـــه
زما دزړه د کوټې تیر دې مات کــړ
شپه شهزاده وه ، کیسې وې دعشق
دغه دټول عمر شوګیر دې مات کــړ
چې یې راوستې زلزلې پر وطـــــن
ګرانې کچکول دکوم فقیر دې مات کړ

۱۳۷۴ / ۱۲ / ۱۶

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر (۷)

دغره پر کلي مې د سرو ګلونو سیند راغی

زما دغره په وینو سرې تیرې ډولۍ شوې

د سپرلي ناوې ته

غرمې دوینو او ګلونو دغه سرې سرې پګړۍ دواړه تړي.

* * *

دویځو اوښې مې دغره په تورو څڼو

هر سهار څري

غرمې شپونکی دی

د شنو پاڼو په شنو لوښو کې د تورو شپو له تیو څڼې ستوري لوشي

غرمې رمو سره نارې د سرو لمرونو کوي

غر مې دوینو تار په لاس کې

له غوټیو نه جامې جوړوي.

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

غر مې خیرې خیرې راخور دی

پر تپې ګو ربتو سیوری کوي

غرمې لاسونو دزخمي زخمي ګور بتو کې

له شپو سره جګړې ته

درنو ستورو لورونه کري

زما دغره ګربت دزړه درنو وینو دیاقوتو له دیرې نه راته باد دآزادۍ وروي

زما دغره نوم

دسرو وینو

اودګل

او آزادیو نوم دی

غرمې دوینو او ګلونو دغه سرې سرې پګړۍ دواړه تړي.

۲۳ / ۱۲ / ۱۳۷۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوب په آینه کې

لمر شو د شنو پرخو ښیښېي راته ماتې کړلې
څه د ګلپیغلو لو پتې یېراته ماتــې کــړلــې
ګوره ګو زار مې د پښتون آشنا څه سم ولګید
زولنې پاتې شولې پښې یې راته ماتې کړلې
زما د زړه خمُ یې که تش کړ ، تشوي دې خیر دی
ځومره ظالمه ده پیالې یې راته ماتې کړلـــې
مایې د سترګو آیینې کې ویو خوب لــیدلــی
دې مې کور وسو آیینې راته ماتې کـــــړلې
داسې سجدې چې وایی ړوند خونه یې مـــلا
چیرته سجدې وکړم کعبې یې راته ماتې کړلې.

۱۳۷۵ / ۱ / ۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذبیح الله انیل ته:

له ابلیس سره

کلونه وشول چې مې روح

دخدای دمینې دغوټیو په شینکی ځولی نه ځائیږي

ما دابلیس اشنا دښکلو ستګو پاڼو کې

دحسن او مینې غوړولی څادر

خدای رانه کرکه لري

مګر شلعر ابلیس مې سترګو

او دشونډو چاودو دښتو کې لګیا دی

راته زړې دغزل کري

څوک مې دښکلې شاعری په قدر نه پو هیږي.

• * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې شپه شي

دخوږې ګناه دپیغلې د سرو شونډو جام په سر واړوم

ابلیس دحورو د سرو شونډو له سرو پانړو

کلیمې پټې کړي

او دغزل لونګین خور کړي زما د شونډو پر شاعرو پاڼو

کله دې خوب کې د « حوا » دچمبو غږ لیدلی ؟

چې یې غزل ته «آدم » مست شي ان له شپې نه تر سبا پورې

هغه چمبه ، هغه غزل زه یم

نو ته چې ځې را پسې ژاړې ولې؟

لکه ابلیس د رسره مل یمه زه .

۱۳۷۵/ ۱ / ۲۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

داستاد روهي په مړينه :

هغه غر ، هغه سيوری

ډک جـــام مـــې لـــه منـــګلو دجـــانـــان ونـــړيـــده
يـــو ستـــوری لـــه لمنـــې دآسمـــان ونـــړيـــده
داشپـــې بـــه دکيســـو دزمانـــې راتـــه ثـــوک راوړي
ای عشقـــه چـــې ربـــاب دادم خـــان ونـــړيـــده
يو شين قامت چې رنګ دی او يو شين سيوری چـــې نشتـــه
يو ګټ مـــې لـــه دې غـــره نـــه دافـــغـــان ونـــړيـــده
حيـــران يـــم دغـــزل شبـــنـــم بـــه خدايه چيرته تم شي
زموږ چـــې دشعـــرونـــو ســـا يـــبـــان ونـــړيـــده
ځـــولـــۍ بـــه ثنـــګه رنـــګه دپښتـــو دابـــۍ نـــه وي
يو غـــرغـــونـــدې روهـــي دروهستـــان ونـــړيـــده.
د ۱۳۷۵ کال غبر ګولی.

سيـــندونـــه هم مـــري   اســـــحـــــاق نـــــګيــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وير ، مينه

هلته پر مړو ژاړي

خو زه او ته لکه جوړه بتکې

دغيږو غيږو څپو غرونو کې بر بنډ نا څو.

* * *

هلته پر مړو ژاړي

هلته دوچې کر بلا دتيږو ښار کې

دسرو وينو نا ليدلې سرې غوټۍ ښکلوي

خو زه دکب په شانې

ستا دمچکو سمندر کې لامبم

ته لکه سره انګور په وينو لنده

زما دلاسو دونې څانګو کې ټالونه وهې

موږ نه « يزيد » او نه « حسين » ليدلی.

کابل

دعاشورا ورځ

۱۳۷۵ / ۳ / ۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیر محمد کاروان ته:

مینه او ژوند

یوه زړه ونه خوره ده پرې

تر سیوري یې یو ځوان ناست دی

یوه د سپینکۍ پیشو یې غیږ کې ویده

او دور ځېپانې په هر توري کې یې سترې ستګې.

شونډې چلم ته ور نږدې کړي

ورنه واخلي دلو ګیو امیل

ورو ورو په شونډو کې موسکی شي

د پیشو په غوږ کې نارې کړي او وو ایي چې:

پیشو تا مینه کړې؟

مینه د چرسو یوه شنه نشه ده

مینه ورځېپانه ده

په ژوند کې یې یو ټکې د رښتیا نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیشو ! پوهیږې چې ژوندون څه دی؟

ژوند د شنو چرسو دوریینمینې نشې شین واټ دی

چې د آرمان آس پکې وځغلي

او ستړی شي

او مري پکې

او د کوڅو سپو ته یې تشه شانکیسه پاتې شي

پیشو تا مینه کړې !

پیشو !ژوندون څه دی؟

▯ / ۳ / ۱۳۷۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوچۍ په باران کې

ستورو د شپې پرتیو خوله ایښې آرام ویده دي

د شپې ماښۍ نه سپوږمۍ پیغله زلمو ونو ته نه راګوري

نرۍ باران ووري

او د بادونو هوسۍ

دځواني دښتې دتیونو پرګلو نو څري

هلته یو سترۍ کو چۍ

دپټاسو دستمال په لاس کې دباران دطلائي مچو

له شنې وراتیږي

په لاره ځي ، ځان سره وائي کوچۍ:

نرۍ باران دی

له کږدیو نه دسپو دویښې غږ نه راځي

درخو به خوب وړې وي

درخو به څوک ویښه کړي ؟

ستورو دروا غ وویل.

۱۳۷۵ / ۳ / ۲۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې لمر ګل وکړي

کله چې ټال دشپې را وشلیږي

دسترګو په هندارو کې دلمر کوترې ځالې وکړي

کوترې سپین وزرونه پرانیزي

دخوب دشنو ځنګلونو ماتو څانګو نه دانې ټولې کړي.

کله چې مخ دسهار ګل شي

اودشاتو مچې ټولې شي پرې.

کله چې کانې دښونځیو دتبیو تندې ښکل کړي

او ما شومه نجلۍ

له تور کمیس او سپین سالو سره په لاره کې خوره وره شي

لکه دوریځو او سپوږمۍ دودیدلو شیبه.

کله چې ووړ ما شوم دتورې تختې مخ باندې

دسپین تباشیر خال کیږدي

اوشیبه وروسته ماشوم وړی شي

دوور جزدان له واښکونه دړیو مهار لرې کړي

دوچې ډوډۍ ښکار وکړي

راشئ مین شئ پرې

او مینه وکړئ

زه چې زلمی وم هره ورځ مین وم. ۱۳۷۵ / ۳ / ۳۰ کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دباغ غزل

سپرلی شو پیغلو دښتو ته وږمږ کې وايي څه
ای ونې ! شینکی باد درته نغمو کې وايي څه
شاعر سیند مې نن خدایزده چې لیکلی کوم غزل
لږ تم شه ورته عشقه ! چې څپو کې وايي څه
رمو ته دګلانو سهار څه ویل شپیلۍ؟
کوچۍ موسکا دې ګوره چې آینو کې وايي څه
یو وږم دې کیږدۍ نه دګریوان ووت څه یې وې
یو خوب دې په ټوکریو دلیمو کې وايي څه
یو باغ یې خو زرغون کړ چې غوټۍ وکړي لاسونه
ستا خیال مې نور دسترګو په زانګو کې وايي څه ؟

۱۳۷۵ / ۴ / ۴

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو شين انځور

له مانه څه شی غوړې ؟

ماته د پلار د مړینې وروسته

دری څیزونه په میراث پاتې دي

اس

او حجره

او يوه سره پر وينو وللې توره.

* * *

له مانه څه شی غواړې ؟

دغه دمنډو

او دوينو

او ډوډۍ دواده شين انځور ؟

۱۳ / ۴ / ۱۳۷۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ببه

کلونه وړاندې مې ورته ووې:

دا دشونډو خاځکې په څودي ؟

وې: ستا دپلار اونیکه وینه.

اونن مې بیا ترې پوښتنه وکړه:

ټول پیغلتوب دې وایه په څو دي؟

راته یې ووې:

ګرانه !

یوازې یوه ډوډۍ !

۱۳۷۵ / ۴ / ۳۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوه پرښتې

دوه پرښتې لکه جوړه بتکې

زما د کور په آئینو کې لا مبي

* * *

پرښتې !ای پرښتې !

لاس دې زرغون ،

پل دې زرغون،

خو ووایه نن دې راته څه راوړي؟

« هغه زرغون ګل د سپوږمۍ څنګ نه »

* * *

پرښتې !آی پرښتې !

لاره دې سپینه،

شپې دې سپینې،

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايه تاراته نن څه راوړي؟

«داد سپینکي لمر دلاس سپینه توره»

* * *

پر پګړۍ ګل،

لاس کې مې توره شنه شوه

پښتو ! سپین آس شه

چې دوخت دمغول جنګ له ورځم.

۲ / ۵ / ۱۳۷۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونه

سکروټې دي ، لمبې دي خو ته کيږې يوه ونه
کلونه پس دې ښار کې زرغونيږې يـــوه ونـــه
رګ رګ کې يې د پاڼو خير که وينه پاتې نه ده
رينښه يې په اوبو کې ده غـــوړيـــږې يوه ونه
د ځانګو په کيږديو کې يو غږ د شپيلۍ نشته
کوڅې ښارو رادرومـــه چې لوييږې يوه ونه
منم چې په لو ګر راته کښـــت لوکړې دلونګو
تالونه دلاره کلـــه تيـــريـــږې يـــوه ونـــه ؟
سپيرو سپيرو شملو ته ته به سبا ګلونه راوړې
په سر مې چې نن سيوری سيوری کيږې يوه ونه.
۱۳۷۵ / ۵ / ۸
کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

داجل ، دا برسات

شوگیر چې درته شپو پر څنـــو مات راوړی دی

یو خوب مې درته سترګو کې سو غات راوړی دی

داډک جام چې نن ریږدي پـــه لاسو کې دفرعون

موسی له کوه طور ځینـــې تـــورات راوړی دی

داچاویل چې وریږي دپـــښتـــون شولې حجرې؟

دې وریږو میکا ئیـــــل ته هم خـیرات راوړی دی

شیبه پر لمبو ســـره ده او شیبه پر ګلو ســـره

دې خـــاورې کـله جل ، کله بر سات راوړی دی

ساعت وروسته رازیږو دا ساعت خیردی چې مرو

تقـدیر راته بس دغسې حیـــــات راوړې دی

سپیـځلی مسلمان دی خو یې زده نه شوه سجده

دې قام ته خدای دخپل غرور زکات راوړی دی

۱۳۷۵ / ۵ / ۳۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوب کوترې

مابيګاني خوبونه

دښکلي سيند په طلايي هندارو ټول مات کړل

دخوب زخمي زخمي کوترې مې

دسترې او کوچې سيند څپو کيږدې کې نه ځائيږي

کبه !

داڅه مې وکړل؟

سيند مې دخوب زخمي کوترو ته يو بام نه لري

دسيند لاسونه خودغره کاڼو پخوا پرې کړي

څوک به زما دخوب کوترو ته په لپو کې دانې ورکړي؟

کبه !

داڅه مې وکړل

زمادخوب زخمي زخمي کوترو ته

يو سيوری، يوپنا خوشه !

سيــندونــه هم مــري اســــــحــــــاق نــــګيــــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کبه !

زما د خوب زخمي زخمي کوتروته

دسترې درد دوا خو شه !

« نه... نه !

مور مې لگيا ده له سهاره تر ماښامه په زړو گوتو جامې مينځي

لور مې تمامه ورخ آينې سره خبرې کوي

زما هم خوب راځي »

سيند لا روان دی

سيد بهيږي پسې

د خوب کوترې مې کوچی‌ شوې بيرته نه مستيږي

کابل

۱۳۷۵ / ۶ / ۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

مات لمر

یو ستوری ستورو وواژه یو لمر دسبا مـــات شـــو

دغرونو په لاسو نو مې یو غر دسبـــا مـــات شـــو

منم چې سپین سبا دی شپه کوچۍ شـــوه چیـــرته لاړه

موســـم دسبـــا راغـــې خـــو وزر دسبـــا مـــات شو

دابیا مې دنشو په ګنـــاه ځـــــه نیســـې زاهـــده؟

ساقي لاړه منصور شو او ساغر دسبـــا مـــات شـــو

داشپې پرېږده اوږدې شي ان چې ستوري ځانګې وکړي

کلاله ! ستا په لاس کې چې هنر دسبـــا مـــات شـــو

موږ ورږ درنها نه یو تښتیـــدلـــــو وریځـــو راشـــئ !

رهبر دسبا نشته دی ، لښکـــر دسبـــا مـــات شـــو.

تله ۱۳۷۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه دار ـــ هغه چنار

پښتنو وینو غوټۍ وکړې بهار دی

ساقي ګوره چې پيړۍ وروسته مو وار دی

پوروړي څه د تاک د پیغلې نه یو

هر یو رګ یې زموږ د سرو وینو آبشار دی

زنګ وهلې توره غړپ دلمبو غواړي

ساقي زار شم راکوه یې چې خمار دی

لا دژیو سوداګر سره جګړه ده

لا خو پاتې جوړ د هغو اوبو ښار دی

رباب ګونګ دی آدم هیري چیغې غواړي

چا ترې وړی د درخو دغاړې هار دی

شنو زمریو ددې غرو ته خبر ورکړئ

چې آباد لا د زړو بګوو غار دی

بیا پر غاړو د شملو غرونه اوچت شول

اور ګډ شوی د ټیکریو پر بازار دی

هره پیغله ملالۍ ، هر ځوان ایوب دی

هر سنګر مو سور میوند د کندهار دی

سیندونه هم مري — اسحاق ننګیال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وریځو دامو دیو څـــو ستـــورو نیـــزې دي

لاکاروان مو دلمـــرونـــو خـــو پـــه لار دی

آزموینې ته یې وختـه ! څه حاجـــت شـــتـــه؟

یو پر دوو تـــوتـــو لوی ، بـــل پـــر انګار دی

هـریـــو ښاخ یې چـــې وً دار دژیـــدارانـــو

هــغـــه وو ړ نیالګی هسک شوی لوی چنار دی

تــــه پــــه نــشتــــه غــو ږ کړه خولې پـه سر وړه

ماتــــرلـــــې دخوشحـــال بـابـا دستار دی

اوس نـــو زر لالـــي دنـــورو ترینه زار کړئ

چې مې ځوړند خپل لالـــی پـــر ســـر ددار دی.

کابل

۱۳۷۵ / ۸ / ۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینې ته ...

مینې !له شرمه درکتلی نه شم

پیریا ن د «قاف» له غرونو راغلل

بیا دعشق پرښتې دګریوانه غاړې ته لاس اچوي

ابلیس لګیادی پرزمزمو ،دګناه خپله کیږدۍ غوړوي

مینې له شرمه درکتلې نه شم !

* * *

مینې له شرمه درکتلې نه شم

سیلۍ الوتې زموږ دباغ

د سرو ګلونو دښایسته وو

پاکو میندو په کمڅو کې تومتونه اوبې

مسیح تیره توره په لاس دتومتونو په

واښونو کې زنګیږي او خپل غم ته خاندي

نور په دې ښار کې لیونی دمینې پاتې نه دی

مینې له شرمه درکتلې نه شم !

* * *

مینې له شرمه درکتلې نه شم

چې مو هر غږ پر هوا خورشي دلته ځمکه ، دلته خاوره

ترې دغرو په څیر ماران زیږوي

سیـــندونــه هم مـــري اســـــــحـــــاق نـــــګیـــــــال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته جنډه دیوه نر په قبر هم نشته

شیطان پر ځمکې بادشاه شوی او زموږه پر سرونو

هغه تخت دسلیمان ګرځوي

پیریان یې حمد بولي ،

اوبه زموږ له لېو تښتي او بادونه مو په کاڼو ولي

دلته له زړه اسم اعظم هیردی

مینې له شرمه درکتلی نه شم

* * *

مینی له شرمه درکتلی نه شم

نور مو دکلي دګلونو په کاله کې

پیغلتوب دګل غوټیو چیرته هم نشته

او ابراهیم دخپلې ښکلې نازولې دجمال او دعفت

دلوټ کوڅو کې دغارت قصې ته خوب وړی دی

نور مو دباغ نجونو ته « هسکې » او « کرې » شملې

دښمنې ښکاري.

مینې له شرمه درکتلی نه شم !

۱۶ / ۹ / ۱۳۷۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپه

ای شپې !

راځه چې څو د خوب په کرونده کې مې ځائيږې خونه

*

شپه د کمځو دغرونو ټال کې ځنګيد لې راغله

پلو د تورو وريځو

پکې پاولي دستورو

لکه:

کوچۍ پيغلهرمه کې دښايسته وريو.

خود سپوږمې هنداره ماته ای شپې !

ته به دخپل حسن

او عشق

د پيغلتوب تما شه چيرته وکړې ؟

۱۳۷۵ / ۱۳ / ۱

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

بـــيـــا رانـــغلـــې بـنـــو تـــه پـــه پستـــو پستـــو وزرونـــو

زما دخوب كـــوتـــرې ستـــا دستـــرګـــو لـــه بـــامـــونـــو

ښـــلو وهـــلي ګـــوره ښـــه خـــواره واره پـــرې ګـــرځـــي

دشونډو بوراګان مـــې ستـــا دشـــونـــډو پـــر ګلـــونـــو

پـــه خپـــل شـــرنګ به ويده شمه ، په خپل شرنګ به راويښ شم

بـــنـــګړي مـــې كـــړه دلـــيـــچـــو ګـــرځـــوه مـــې پـه لاسونو

زما مينه يـــو سينـــد دى او ستـــا زړه وً وړكـــوټـــى كلـــى

داسيند چيرتـــه جـــانـــانـــه او كيـــږدى دحبـــابـــونـــو

لا ښكارې چې موده دلـــيـــونـــتـــوب مـــې پـــوره نـــه ده

يو ځوک راتـــه نـــارې وهـــي دغـــرونـــو لـــه ســـرونـــو.

۱۳۷۶ ورى

كابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند

ښايي چې ژوند يو ګنهکار وي

چې تراوسه پورې

لادزمان دآسماني سکوت

دد نګو ، دنګوغرو غاړو کې

لکه پر غز «حنيفه»

چې دالله دمخلوقاتو د «قاتل»

او دسرو وينو دسيلاب دبهوونکي په نوم

دخدای له شرمه

زنداني دتورې دتورې ځمځې پاتې

هاسې دخپلو سرو غچونو

پر کوم خوب تللی وي

ځکه:

دژوند دبندګانو هغه شنه خوبونه

دشيطانانو

له تورجنو خوبو

تور پاتې شول.

کابل ۱۳۷۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

داحجرې او دا شملې

نه ساقي شتــه ، نه جانان شته ما زيګر دی

څومره تږی د پـيـړيــو مــې ساغــر دی

پسرلی نه دی پـــری نوم د سپرلي مه ږدئ

ډوب په وينو کې يو سور چريک دلمر دی

دنـــارنـــجــو ښاخ منـــم ورته بنګړی شو

خــومات شوی مې مړوند د سپين سحر دی

نــازولې سپوږمۍ مـــه خـيـــږه شـــه تمه

چــې دوريځو اوښ ولاړ درته پــر ســر دی

شـــنه منګي مې دجنکو پر ولو مــات شول

دنامــرده مغل يـــــون پـــردی ګـــودر دی

رانه اخـلي دړنو ستـــورو نـــامـــوس مې

چې ويده د شپې په تيکو کې خنــجــر دی

ته دې غشي وورو ه ګوندې چې ويــــښ شم

لامې پاتې ځای په زړه کـې د پـــــرهــر دی

ددېرو دقام شملې ورنـــه لـــوګــی کــړئ

دحجــرو طــالب ختــلــې په سنــګــر دی.

۱۳۷۶ / ۱ / ۱۹

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیک

څو میاشتې وشوې چې در تللې نه شم

لارو ډېرې شنې دي

ګلان داوښکو ووروم

ټوله ورځ دستا دیاد ښکلې زانګو زنګوم.

* * *

همدا چې لمر شین شي

زموږ دښار هغه زړې دښتې کې

زموږ دښار مین په کانډو ولي

زموږ په ښار کې دمینو دسنګسار پسرلی بیا راغلی

نولو پټه دې غواړم

پکې دخپلو تورو سترګو یو انځور

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنارنجي غړ پر وريښمينو تار واوبه

راويې ليږه

چې ستا ياد هغه خيالي حورې مې

زانګو نه باد يو نه سي

راته سنګسار يې نه کړي.

څو مياشتې وشوې چې درتللی نه شم

لارو کې ډبرې شنې دي.

۱۲ / ۲ / ۱۳۷۶

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مړوند

مړوند يو خوب ، مړوند سترېا نه لري

مړوند د غرابۍ پۍ رودلي

* * *

تاد سکندر کله ژړا ليدلې؟

يو سپين مړوند پرې د سرو تورو ګوزارونه کوي

يو سپين مړوند يې د غرور د آسو يال ريبلی

* * *

سکندر له ليرې لارو راغی د پيلانو له سرو تير شوی

سکندر د پارو پا ميزا د ښاپيريو شنه خوبونه ويني

د دغو ښکلو ښاپيريو شنه خوبونه ويني

يو سپين مړوند ورته وتی

ورباندې تندر د مړوند ووري

خوای د سپين مړوند «روښانه» پيغلې

تورې په ورو ،

تورې په بام وروه

سکندر په تورې هغه سپينه ډوډۍ نيمه کړله

نقاب دې سپين مړوند ته اور واچوه.

کابل ۱۹ / ۲ / ۱۳۷۶

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلور غزل

پلــو پــرې دمــخ خــور کــړه غــوړيــدلــي دي ســرونــه
جانــانــه ! ستــا وربــل تــه مــو کــرلــي دي ســرونــه

دې قــام تــه مــنصــور وايــه کــوم دار شته دی که نشته؟
لــوګــرو کــه هــر څــو ورنــه ريبــلــي دي ســرونــه

ديــار دسيمـــې دښتـــه کـــې دهـــار نسيمـــه وروځــه
غمــي نه دي دې ټــال کـــې زنګــيــدلـــي دي سرونـــه

څـــراغ چـــې شـــي دې دښـــتـــه کې دوخت سترې کاروان ته
پــه لوړ ښاخ دچنار کـــې ځـــړيـــدلـــي دي ســـرونـــه

چـــې ســرې سيلــۍ شــوې ګونګې او دلور غزل يې وچ کړ
هـــر ګل مـــو هـــرې پـــاڼـــې تـــه ښنـدلي دي سرونه

ايرې شول خو يو چـم دټيــتـيــدلــو يـــې زده نــه کـــړ
الله مــو دغــيــرت پــر لمبـــو وللـــي دي ســـرونـــه

رقيب پر ډمو وپلـــوره مــوږ ســر داو کـــړ پـــه حـــورو
يـــو چـــاتــه پــه سوغــات کــې مــو ليږلي دي سرونه.

۱۳۷۶ / ۲ / ۲۵

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

سپـــرلـــی کــه راوړای نــه شــئ ترې دسترګو انځور راوړئ
دې شپــو تـــه سبـــا نشتــــه یـــوه لپـــه دنـــور راوړئ
منم چې یو سر نشته دی چې غـــځ یـــې دســــر واخـــلــــي
دې دار ځـــنـــې مـــلـــګـــرو خـــو داســـر دمنصـــور راوړئ
چـــې پښـــو لانـــدې کـــړ وریځو ، چې دشپو دمې پرې خاندي
دلمـــر تـــپــــې آســـونـــو نـــه لـــویـــدلـــی غـــرور راوړئ
دستـــرګـــو تـــور مـــو بـــار کـــه د « یعقوب» کړ پر اوښانو
دې وړې میـــلـــمنـــې تـــه لـــږ دستـــورو انـــګور راوړئ
راځـــې چـــې تـــور مـــاښـــام کـــې ، رانه وړي چې زلمی عقل
یوه یې له تـــاکـــونـــو نـــه پـــه بـــدو کـــې لـــور راوړئ
پـــه شـــونـــډو کـــې همـــت کـــه دخنـــدا راوړلـــو نشتـــه
دې ښار ته خو تـــابـــوت د ځـــوانیـــمـــرګـــه ســـرور راوړئ

۱۳۷۶ / ۳ / ۱۶

لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما دچم ونه

زما دچم ونه بر بنډه ده

شرمیږم ورنه

دباد رهزنو ترې دشنو پاڼو جامې وړې دي

په سپین ټټر یې یو څو څاڅکي دي د خامو پیو

څانګې یې زړه روي،

تیونه یې ارې وړي دي.

* * *

ونې ! سپرلی دی

واورې نشته چې کفن شي درته

زما دمور شنه لوپټه هم بېګاه غلو وړې ده

مامې خیالي څادر ګرو کړ د کلو وړی وم

دپلار شمله خومې له وخته توپانو وړېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

زما دچم ونه بر بنډه ده

شرمیږم ورنه

مور مې سرتوره ده

ټیکری نه لري

نه څه شمله شته

نه څه خور دی څادر

زموږ دیرې مازیګری نه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو سیو ری ،یو ګل

مرغیو ! چوپ شئ ماله خوب راځي

دلته دزړونو باغچې شنډې دي

یو سیری اویو ګل نشته

دلته دسین سپینو هندارو کې

دلمر

دطلایي کبانو رنګ تور شو

دلته دشونډو دموسکا وو هوسۍ

قتلې شولې

غشو یو وړې

او بنګړیوا له سپوږمې

دلته دتاک پیغلو ته

دستورو بنګړي نه اچوي

مرغیو

چوپ شئ

ماله

خوب راځي

مرغیو چوپ شئ مله خوب راځي !

* * *

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته دباغ دشهزادګۍ بکارت مات دی

د سپرلي ښکلې شهۍ

دقاف ديوانو وړي

دلته پرونو

د «ايوب» سيوری راخوردی

هرې پاڼې

هر اندام نه يې چينجي ووري

دلته تيارې

دشپو په بلاربو اسپو راغلې

درنها درمو لو کوي

دلته کورونو ته

دژوند له شوم شيروارنه دسپيدو کتوې تشې رازي

مرغيو !

چوپ شئ

ماله

خوب

راځي.

۱۲ / ۴ / ۱۳۷۶

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګناه

څومره نيکمرغه يم ګناه کومه

تمامه ورځ وريځې دباد له ژرندو باسم

اودلمر په تناره کې پسرلي ته ترې ډوډۍ پخوم

څومره نيکمرغه يم ګناه کومه.

* * *

زما دکور داديوالونه

دڅو خاورو

څواوبو

اودڅه لمر

څو ترکيبو نه نه دي

زماله کوره ديوالونه دښيښو راتاو دي

زما او زما دکاله خټه يې

دتاک

اودانګورو

اوشرابو

پهلاسو ايښې ده

مامې دسترګو درانه نور په وسعت

سيندونه هم مري

اسحاق ننګيال.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومره شراب څښلي دي.

* * *

دوره مغرور يم چې

د هسک د نازولي دربار سيري لاندې

خپله ځواني راته پيغور ښکاري

خو مانه لوی غلام د ښکلو نشته

يوه شپه زما دلاس بيړۍ

د ښکلو د سينو په سمندر کې

ستړې شوې نه ده

زه لکه پلار هسې يم

پلار له مړينې نه يوه ګړۍ د مخه هم

د شنو غنمو وږو لاندې

زموږ د کلي د بزګر له ارتينې سره بربنډ پروت و.

۱۳۷۶ / ۴ / ۱۳

کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې لمر شین شي

کله چې لمر شین شي

ستا د بادونو شنه ګلان مې د زړګي پر مسا پرې د ښتې ځانګې وکړي ،

وغوړیږي

کله چې لمر شین شي.

* * *

کله چې لمر شي

ستا د بادونو طلایي کبان په ښکلو او زرینو وزرو

زما د سترګو په چینو کې ستا د سترګو تصویرونو نه خوبونه مینځي

کاه چې لمر شین شي.

* * *

کله چې لمر شین شي

ستا د یادونو هغه پیغله هوسۍ راشي

تربیګاه زما دزړه په جل وهلیو کروندو کې څري

کله چې لمر شین شي

* * *

زمادزړه دښته کې ځاځکي دباران نهووري

زماد سترګو چینه وچه ده، داوښکو مرغلرې ورنه غلو وړې دي

څوکاله وشول چې ږلۍ مې دزړګي پر فصل ووري او کیږدۍ مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

توپانونه وړي

نوستا دياد هغو ګلونو ته باران ،

هغو کبانو ته اوبه،

اودې هوسۍ ته شپونکې څنګه شم؟

* * *

بيګاه شپونکی باد ستا دځنو له غرو راغی

په پګړۍ کې يې يو ټکې ديو ګل نه و

له نرۍ ملا نه يې دلمر هغه زرين وستنې نه و راتاو

چاپې په تشې اوريښې ريښې بخڅۍ کې يو دستورو نارنج نه و ايښې

نور مې په کلي کې بادنه چليږي، باد مسا پر شو ورنه

څومره تنها ،

څومره يوازې ده

زمادکلي ښکلې نازولې سپوږمۍ.

* * *

بيګاه مې خوب ليدلې:

زموږ دکلي د چناروتر شنو سيو رو لاندې

په هغو لويو پلنګي کټونو

يو څو کارغان ناست دي

ږلۍ دلښتو وروي پرې، ګډوي ځان ته زموږ دکلي سپينې هيلۍ

زموږ دکلي په ديره کې دچلمو دکږو وږو لو ګيو پر ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

خورې ورې دي دښايسته هيليو تکې سرې دپيغلتوب وينې

کلي کې يو سيو رى دبريتو

اويو شرنگ دسپينو تورو نشته

رښتيا !

دکلي په ديره کې

دزلميو څېورو

داتڼ هغه سکنې ماښام درياد شط که نه؟

* * *

ستا دبادونو شنه گلان مې

دزړگي پر مساپرې دښتې څانگې وکړي

وغوړيږي،

کله

چې

لمر

شين

شي.

۱۳۷۶/۷/۱۲

پيښور ــ پښتونخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

څه ښکلی سوداګر دی څومره ښکلی باران پلوري
یو آس د سپینو ور ېځودی دور ېځو ګلان پلوري

د ستورو په تېښو یې جوړې کړې ورته څنې
نن دلته په دې چم کې ېو کا فردی بتان پلوري

یو بار یې درنګ راوړ د سپرلي جوار ګر ګورئ
چې څومره یې ګران راوړ چې یې څومره ارزان پلوري

یو شین لوګی راخوردی یو سور اوردی لګېدلی
یو مست زردشت راغلی دی یو غلی آذان پلوري

بازار یې د نور لوټ کړ د آسمان سپینې کوترې
له لمر ځیني ټیګ اخلي او د ستورو کاروان پلوري

د باد په نیلي سپور د سهار سپین شهزاده راغلی
د شپو بر بنډې پېغلي پرې شلېد لی ګرېوان پلوري.

۱۳۷۷ کال د پسرلي لومړۍ شپه

لغمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسحاق ننګيال وروستی غزل

يو باد يو منصور

يــو بـــادر راګليدلي مالــه ځــانـــه سر وړي

د زړه اس مـــې لـــه بـــاره د ارمـــانــه سره وړي

د شــپـــو پـر اوښ يو غل دی زمونږ کلي ته راغلي

ګـــلـــونـــه او بـــاغـــونـــه له باغوانه سره وړي

يــو پــل وم چـيرته لړې ستا پـه لاره زرغون شوي

يــو لـــوټ مـــې ا وس له بادو له بارانه سره وړی

يو ځوک دي ستا د لا شراب يې ټول راځني وځښل

دا سـره کيږي دی، د خوب مې له تواپانه سره وړي

زمــونــږه يې پــه سترګو کې د شپو دوړي شينـدلي

دا لـــوي کـــاروان مو ځکه له ښاروانه سره وړي

نـــاري د انـــا الــحق يې ورته و چې کړي پر ژبه

منــصـــور وطـــن مې دارته له ايمانه سره وړي

۱۳۷۷.۱.۱۷

لغمان

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library